

Nederlandse Taalunie

Taalpeil-onderzoek 2007

*Onderwijs Nederlands in Nederland, Vlaanderen en
Suriname*

ru

Nederlandse Taalunie

Taalpeil-onderzoek 2007

*Onderwijs Nederlands in Nederland, Vlaanderen en
Suriname*

Onderzoek onder volwassenen, leraren en leerlingen

Onderzoek: DUO Market Research
Tekstredactie: DDP/Direct Dutch Publications
Eindredactie: Nederlandse Taalunie

© Nederlandse Taalunie, Den Haag, 2007

Niets uit deze uitgave mag worden vereenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

ru

Nederlandse Taalunie

Onderzoeksrapport
Waar is onderwijs Nederlands goed voor?

In opdracht van de Nederlandse Taalunie

DUO Market Research
drs. Vincent van Grinsven
drs. Liesbeth Mondrian
Henk Westerik

Tekst
DDP/Direct Dutch Publications

Eindredactie
Nederlandse Taalunie

November 2007

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Doel van het onderzoek	4
3	Opzet en uitvoering van het onderzoek	5
4	Resultaten	9
4.1	Inleiding	9
4.2	Algemene conclusies	9
4.3	Attractiviteit van het vak Nederlands	16
4.3.1	Volwassenen leukste vakken versus minst leuke vakken	18
4.3.2	Leraren leukste vakken versus minst leuke vakken	22
4.3.3	Leerlingen leukste vakken versus minst leuke vakken	26
4.4	Samenvatting leukste en minst leuke vakken	30
4.5	Nut van het vak Nederlands	31
4.5.1	Volwassenen	32
4.5.2	Leraren	33
4.5.3	Leerlingen	34
4.6	Is Nederlands een moeilijk vak?	35
4.6.1	Volwassenen	36
4.6.2	Leraren	40
4.6.3	Leerlingen	41
4.7	Samenvatting nuttigste, moeilijkste, leukste en minst leuke vakken	45
4.8	Hoe leuk is het vak Nederlands?	46
4.9	Oordeel over de verschillende onderdelen van het vak Nederlands	47
4.9.1	Het leukste onderdeel	47
4.9.2	Minst leuke onderdeel	50
4.9.3	Nuttigste onderdeel	53
4.9.4	Moeilijkste onderdeel	56
4.10	Invloed van de leraar Nederlands	64
4.11	Meningen over de taal Nederlands	66
4.12	Talenkennis	69
4.13	Houding ten opzichte van meertaligheid	75
4.14	Houding ten opzichte van het vak Nederlands	81
4.15	Doelen van het vak Nederlands	85
4.16	Houding ten opzichte van het onderwijs: nu en in de toekomst	87

1 Inleiding

De Nederlandse Taalunie is een beleidsorganisatie waarin Nederland, Vlaanderen en Suriname samenwerken op het gebied van de Nederlandse taal, onderwijs in en van het Nederlands en letteren.

De Nederlandse Taalunie geeft eens per jaar de krant Taalpeil uit. Het doel van de krant Taalpeil is feiten, cijfers en meningen over de Nederlandse taal aan een breed publiek aan te bieden en interesse voor het Nederlands op te wekken.

Het centrale thema van Taalpeil 2007 is: waar is het onderwijs Nederlands goed voor?

Rond dit centrale thema is een onderzoek uitgevoerd in Nederland, Vlaanderen en Suriname onder volwassenen, leraren Nederlands en leerlingen in het voortgezet/secundair onderwijs.

Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek.

2 Doel van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is:

Het peilen van meningen over het onderwijs in het vak Nederlands bij volwassenen, leerkrachten Nederlands en leerlingen in Nederland, Vlaanderen en Suriname.

3 Opzet en uitvoering van het onderzoek

Doelgroepen

Het onderzoek werd uitgevoerd in Nederland, Vlaanderen en Suriname onder:

- volwassenen: personen van 18 jaar of ouder woonachtig in genoemde landen/regio's;
- leerkrachten: het betreft hier leerkrachten Nederlands in het voortgezet onderwijs.
- leerlingen: het betreft hier leerlingen in het voorlaatste jaar van het voortgezet/secundair onderwijs

Onderzoeksmethode

Volwassenen

Volwassenen: Nederland en Vlaanderen

De volwassenen in beide landen hebben online een vragenlijst ingevuld. In Nederland werd gebruik gemaakt van het consumentenpanel van Euroclix en in België van het consumentenpanel van GMI.

Het *online* veldwerk verliep als volgt:

- De respondent werd een uitnodigingsmail toegezonden waarin opgenomen een persoonlijke link naar de vragenlijst. De vragenlijst kon online, via de browser, worden ingevuld. Elke respondent kon slechts één vragenlijst invullen.
- Enkele dagen na het uitzenden van de initiële uitnodigingsmail werd een digitale reminder gestuurd.

Volwassenen: Suriname

In Suriname werd het veldwerk uitgevoerd door volwassenen face-to-face te benaderen om deel te nemen aan het onderzoek. Deelnemers kregen een schriftelijke vragenlijst uitgereikt die zij thuis konden invullen en die vervolgens centraal werd verzameld en naar DUO Market Research werd gezonden.

Leerkrachten Nederlands

Leerkrachten Nederlands: Nederland

DUO beschikt over actuele onderwijsbestanden o.a van alle (ca. 1.400) schoollocaties van het voortgezet onderwijs (vmbo, havo en vwo). Wij beschikken per locatie over namen en, van de meesten, over het persoonlijk zakelijk e-mailadres. Voor dit onderzoek hebben wij de sectievoorzitters Nederlands (die allen ook leerkracht zijn) benaderd. Wij beschikken over 1.060 namen en e-mailadressen van sectievoorzitters Nederlands die allen voor het onderzoek werden benaderd.

Het *online* veldwerk verloopt dan als volgt:

- De sectievoorzitter Nederlands kreeg een uitnodigingsmail toegezonden waarin opgenomen een persoonlijke link naar de vragenlijst. De vragenlijst kon online, via de browser, worden ingevuld. Elke respondent kon slechts één vragenlijst invullen.
- Het online veldwerk werd door DUO in eigen beheer uitgevoerd.

Leerkrachten Nederlands: Vlaanderen

Leerkrachten Nederlands in Vlaanderen werden online benaderd.

Leerkrachten Nederlands: Suriname

In Suriname werd het veldwerk uitgevoerd door op scholen leerkrachten face-to-face te benaderen om deel te nemen aan het onderzoek. Leerkrachten kregen een schriftelijke vragenlijst uitgereikt die zij thuis konden invullen en die vervolgens centraal werd verzameld en naar DUO Market Research werd gezonden.

Leerlingen voortgezet/secundair onderwijs

Leerlingen voortgezet/secundair onderwijs: Nederland, Vlaanderen en Suriname

Leerlingen werden in alle landen via de school benaderd.

In Nederland werden 40 scholen geworven die elk 30 leerlingen een vragenlijst lieten invullen.

In Vlaanderen werden 10 scholen geworven: per school vulden 30 leerlingen een vragenlijst in.

In Suriname werden 5 scholen geworven: per school vulden 20 leerlingen een vragenlijst in.

Steekproefsamenstelling en omvang

De volgende steekproefaantallen werden gerealiseerd:

Doelgroepen:	Nederland	Vlaanderen	Suriname
Volwassenen	n=500	N=350	n=200
Leerkrachten Nederlands voortgezet/ secundair onderwijs	n=200	N=140	n=20
Leerlingen voortgezet /secundair onderwijs	n=1230	N=275	n=100
Populatieverhouding	15	5	0,5

Voor elk van de doelgroepen werd een gewogen totaal berekend door middel van een herweging op basis van de populatieverhoudingen.

Om inzicht te geven in de nauwkeurigheidsmarges bij diverse steekproefgroottes is hieronder een tabel opgenomen waarin bij verschillende steekproefgroottes de bijbehorende nauwkeurigheidsmarges zijn vermeld. Hierbij is uitgegaan van een betrouwbaarheid van de resultaten van 95% (betrouwbaarheid = de mate waarin bij herhaalde meting, dezelfde resultaten worden verkregen).

Steekproefgrootte	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
50	13,9%	12,0%	8,3%
100	9,8%	8,5%	5,9%
200	6,9%	6,0%	4,2%
500	4,4%	3,8%	2,6%
800	3,5%	3,0%	2,1%
1.000	3,1%	2,7%	1,9%

Toelichting op de tabel

Bij een steekproef van 500 volwassenen in Nederland dient bij een onderzoeksresultaat '75% verwacht dat de Nederlandse taal zich zal handhaven'(en 25% verwacht dat dus niet) rekening te worden gehouden dat het werkelijke percentage zal liggen tussen 71,2%(75% -/-3,8%) – 78,8%(75% + 3,8%).

4. Resultaten

4.1 Inleiding

De opvallendste algemene resultaten van deze rapportage worden toegelicht in paragraaf 4.2, 'Beschouwing'. Deze paragraaf is gebaseerd op de uitkomsten van het onderzoek zoals die zijn weergegeven in de daar op volgende grafieken. Deze grafieken zijn elk voorzien van een kort commentaar. We hebben de onderwerpen in volgorde van de vragenlijst behandeld en onderscheid gemaakt tussen de verschillende doelgroepen en landen.

Waar zinvol en mogelijk hebben we in één grafisch overzicht de resultaten weergegeven per doelgroep per land.

Hierbij werd de volgende volgorde van groepen gehanteerd:

- Volwassenen totaal (gewogen totaal)
- Volwassenen Nederland
- Volwassenen Vlaanderen
- Volwassenen Suriname
- Leraren totaal (gewogen totaal)
- Leraren Nederland
- Leraren Vlaanderen
- Leraren Suriname
- Leerlingen totaal (gewogen totaal)
- Leerlingen Nederland
- Leerlingen Vlaanderen
- Leerlingen Suriname

Voor vragen die zich minder lenen om per doelgroep per land te worden samengevat worden de resultaten per doelgroep besproken: als eerste voor de volwassenen, vervolgens voor de leraren en tenslotte voor de leerlingen.

4.2 Algemene conclusies

Het vak Nederlands

Nederlands is een leuk vak. Het vak Nederlands wordt positief gewaardeerd. Een meerderheid (circa 60%) van de ondervraagde volwassenen vindt Nederlands een heel erg leuk of enigszins leuk schoolvak. Zo'n 30% vindt dat het zelfs tot de drie leukste vakken behoort. Slechts één op de zes mensen (circa 15%) vindt het niet leuk. Dit is in Nederland, Vlaanderen en Suriname min of meer hetzelfde.

Bij leerlingen zien we wél een duidelijk verschil per land. Vlaamse en Nederlandse leerlingen vinden Nederlandse les minder leuk dan hun volwassen landgenoten. Ruim 40% van de Vlaamse leerlingen vindt het een leuk vak, hoewel bijna geen van hen het

allerleukste vak vindt. Wel vindt 15% van de Vlaamse leerlingen het een van de drie vervelendste vakken.

Van de leerlingen uit Nederland noemt bijna 30% Nederlands een leuk vak. Dat is wat minder dan in Vlaanderen (ruim 40%). Circa 20% van de Nederlandse leerlingen vindt het een van de drie vervelendste vakken. Maar daar staat dan weer tegenover dat zo'n 10% van de Nederlandse leerlingen Nederlands het allerleukste vak vindt.

Wat is momenteel het leukste vak in Nederland en Vlaanderen? Gymnastiek staat op 1. Het vak Nederlands staat in Nederland op de 10^e plaats en in Vlaanderen op de 5^e.

Bij de Surinaamse leerlingen staat Nederlands samen met aardrijkskunde op de eerste plaats als het gaat om de leukste vakken. Van de Surinaamse leerlingen vindt 65% Nederlands een leuk vak en 75% vindt zelfs dat het tot de drie leukste vakken behoort. Dat is wel opmerkelijk als je bedenkt dat van de Surinaamse volwassenen boven de 18 jaar maar 20% het tot de drie leukste vakken van hun schooltijd rekent. Kennelijk is het vak voor de jongere generatie een stuk aantrekkelijker geworden.

Veel leraren Nederlands houden van hun vak. Gelukkig maar. Gevraagd of ze het een leuk vak vinden, zegt 85% ja en daarvan vindt meer dan de helft het zelfs 'een heel leuk vak'. Als reden noemen ze heel vaak dat het zo'n veelzijdig vak is. In Suriname vinden leraren het ook vaak een mooi vak omdat het Nederlands de officiële taal is. Wat vinden leraren bevredigend in hun vak? Het contact met de leerlingen. Voor veel leraren is het dankbaar om te merken dat een leerling vooruitgaat.

Moeilijk?

Nederlandse leerlingen hebben er de meeste moeite mee.

Moeilijk vindt men Nederlands niet. Maar circa 10% van alle ondervraagde volwassenen vindt Nederlands een van de drie moeilijkste vakken.

Opvallend is dat de leerlingen in Nederland kennelijk meer moeite hebben met het vak dan de leerlingen in de andere landen. Van de Nederlandse leerlingen vindt circa 20% dat het Nederlands tot de moeilijkste vakken hoort tegen circa 10% in Suriname en Vlaanderen. Dat is dus twee keer zo veel. Hier is een opvallende parallel met de vraag naar de vervelendste vakken. In Nederland vinden meer leerlingen Nederlands een van de vervelendste vakken dan in de twee andere landen (15% tegen 10%).

Waar dient het vak Nederlands voor?

Nederlands behoort tot de nuttigste vakken.

Als je vraagt wat de nuttigste schoolvakken zijn, dan worden vooral Engels en Nederlands genoemd. Van de volwassenen vindt 50% dat Engels tot de drie nuttigste vakken behoort. En bijna 40% vindt dat van het Nederlands.

Bij leerlingen in Nederland en Vlaanderen staat Engels op nummer 1 als nuttigste vak. Bij Surinaamse leerlingen staat Nederlands bovenaan!

De doelen van het vak

Wat zijn de drie belangrijkste doelen van het vak Nederlands op de middelbare school? Dat vroegen we aan leraren en volwassenen. Leraren vinden dat het vak Nederlands vooral dient om *teksten te kunnen lezen* en om ons goed *mondeling uit te kunnen drukken*. Volwassenen zijn het met leraren eens wat die mondelinge uitdrukingsvaardigheid betreft. Zij vinden dit een belangrijk doel is. Bij hen komt dit op de tweede plaats. Het belangrijkste doel is volgens de volwassenen *foutloos leren schrijven*. Leraren vinden dit wat minder belangrijk. Bij hen komt het op de vijfde plaats. Leraren hechten verder veel belang aan *lezen* en *literatuur*. Een *goede basis voor de maatschappij* is een doel dat ook vrij hoog scoort bij leraren en volwassenen.

	Nederland	Vlaanderen	Suriname
Volwassenen	1 Zonder fouten schrijven 2 Teksten/brieven schrijven 3 Goede algemene ontwikkeling geeft	1 Zonder fouten schrijven 2 Mondeling uitdrukken 3 Teksten/brieven schrijven	1 Mondeling uitdrukken 2 Goede basis geeft voor de maatschappij 3 Goede algemene ontwikkeling geeft
Leraren	1 Teksten lezen 2 Mondeling uitdrukken 3 Kennis maakt met literatuur	1 Mondeling uitdrukken 2 Teksten lezen 3 Goede basis geven voor de maatschappij	1 Mondeling uitdrukken 2 Goede algemene ontwikkeling geven 3 Goede basis geeft voor de maatschappij

Het vak Nederlands ontleed: onderdelen

Spelling is het nuttigst. Graag meer spelling en grammatica!

Als leraren *mondeling uitdrukken* en *teksten lezen* zulke belangrijke doelen vinden, zou je verwachten dat ze vakken als *discussiëren* en *begrijpend lezen* tot de meest nuttige onderdelen van het vak rekenen. Dat klopt voor 'begrijpend lezen'. Dat staat op de tweede plaats als zij gevraagd wordt naar de nuttigste onderdelen van het vak. Maar op de eerste plaats vinden leraren *spelling* nuttig. Dat staat ook op nummer 1 bij de volwassenen.

Ook bij leerlingen scoort *spelling* het hoogst als het gaat om de nuttigste onderdelen. Daarna noemen leerlingen in elk land iets anders: in Nederland: *grammatica*; in Suriname: *brieven schrijven*; en in Vlaanderen: *betogen en discussiëren*.

Naar welke onderdelen van het vak zou op dit moment meer aandacht uit moeten gaan? De meeste stemmen gaan naar *spelling* en *grammatica*. Volwassenen, leraren en leerlingen in

alle drie de landen rekenen dit tot de nuttigste onderdelen. Ruim 40% van de volwassenen vindt dat er meer aan *spelling* moet worden gedaan dan nu het geval is, en bijna 35% vindt dat er meer *grammatica* moet worden onderwezen.

Van de leraren wil maar liefst 50% meer *spelling*- en 30% meer *grammatica*lessen en niet omdat ze dat zulke leuke onderdelen vinden, maar omdat ze het nodig vinden. Maar 10% van de leraren vindt dat er momenteel voor alle onderdelen genoeg aandacht is.

De leerlingen zijn meer tevreden over het aanbod. Van hen vindt 40% dat alle onderdelen van het Nederlands voldoende aanbod komen. Gevraagd naar onderdelen die meer aandacht zouden moeten hebben, vindt ruim 20% dat er meer aandacht moet zijn voor *spelling*, bijna 20% noemt *grammatica* en ruim 20% *betogen/discussiëren*.

Literatuur het leukst. Spelling en grammatica moeilijk en niet leuk

Volwassenen in Nederland en Vlaanderen noemden als leukste onderdelen van het vak de vaakst: *spelling*, *literatuur lezen* en *verhalen schrijven*. *Spelling* is bij leraren en leerlingen niet zo populair als bij de volwassenen. Leraren Nederlands vinden *literatuur lezen* (70%), *literatuurgeschiedenis* en *verhalen schrijven* het leukst. Leerlingen noemen als leukste onderdelen: *betogen/discussiëren*, *verhalen schrijven* en *literatuur lezen*.

In Suriname ligt de waardering anders. Wat valt op? Dat in Suriname bij volwassenen, leraren én leerlingen *spelling* en *grammatica* de populairste onderdelen zijn. Surinaamse leerlingen rekenen ook *brieven schrijven* tot de prettigste onderdelen van het vak.

Gevraagd naar de drie minst leuke onderdelen, noemen alle groepen relatief vaak *grammatica* en *spelling*. Van de volwassenen rekt 30% het tot de drie vervelendste onderdelen. Dit is opmerkelijk, want ook heel wat volwassenen (circa 30%) rekenen *spelling* tot de drie leukste onderdelen van het vak. Ze zijn er dus heel erg verdeeld over. Onder de leraren vinden alle groepen wel iets anders het minst leuk. Surinaamse leraren het over één ding duidelijk eens: het is niet plezierig *om teksten samen te vatten*. Surinaamse leerlingen blijken in tegenstelling tot Vlaamse en Nederlandse leerlingen ook een hekel te hebben aan *verhalen schrijven*.

En wat vindt men nu de moeilijkste onderdelen van het vak? Tellen we de scores van de leerlingen, leraren en volwassenen bijeen, dan blijken *grammatica* en *spelling* niet alleen vaak de minst leuke onderdelen, maar ook de moeilijkste onderdelen van het vak.

Spelfouten zijn erg

We presenteerden de stelling: 'spelfouten zijn niet zo erg, dus er hoeft bij het vak Nederlands niet zo veel tijd aan te worden besteed'. Grote weerstand. Onder volwassenen en leraren is het percentage dat het met de stelling eens is bijna te verwaarlozen. Leerlingen halen wat dit betreft iets vaker hun schouders op dan volwassenen en leraren. Maar al met al is het nog geen 10% van de leerlingen dat spelfouten niet zo erg vindt.

Hadden we maar... meer gediscussieerd

Volwassen vinden dat ze op school best wat meer hadden mogen leren *discussiëren en betogen* (20%), ook hadden ze graag meer *spelling* - (20%) en *grammaticales* (20%) gehad. Leraren vinden ook dat ze wel wat meer hadden mogen leren *discussiëren* -40% noemt dat - maar zij hadden in hun schooltijd ook graag meer *zakelijke teksten geschreven* en meer *werkstukken* gemaakt. Opvallend is verder het aantal Vlaamse leraren, bijna 30%, dat vond dat in hun schooltijd aan alle onderdelen voldoende aandacht is besteed. In Nederland en Suriname was dit circa 15 % respectievelijk ruim 10%.

Welke onderdelen vinden leerlingen het leukst, nuttigst, moeilijkst?

	Leerlingen Nederland	Leerlingen Vlaanderen	Leerlingen Suriname
Leukst	1 Betogen/discussie voeren 2 Verhalen schrijven 3 Literatuur lezen	1 Betogen/discussie voeren 2 Verhalen schrijven 3 Literatuur lezen	1 Grammatica 2 Brieven schrijven 3 Spelling
Minst leuk	1 Grammatica 2 Zinsontleding 3 Spelling	1 Zinsontleding 2 Grammatica 3 Spelling	1 Samenvatten 2 Spreekbeurten 3 Verhalen schrijven
Nuttigst	1 Spelling 2 Grammatica 3 Brieven schrijven	1 Spelling 2 Betogen/discussie voeren 3 Grammatica	1 Brieven schrijven 2 Grammatica 3 Spelling
Moeilijkst	1 Grammatica 2 Zinsontleding 3 Spelling	1 Zinsontleding 2 Grammatica 3 Spelling	1 Spreekbeurten 2 Teksten samenvatten 3 Grammatica

Bij Nederlandse en Vlaamse leerlingen zijn *discussie voeren* en *verhalen schrijven* de populairste onderdelen van het vak. Die leerlingen vinden *spelling* en *grammatica /zinsontleding* de nuttigste, de minst leuke en de moeilijkste onderdelen van het vak. Surinaamse leerlingen hebben andere ideeën over wat leuk is: bij hen zijn *spelling* en *grammatica* en *brieven schrijven* favoriet. Ze vinden dat ook de nuttigste onderdelen.

Effecten van scholing en leraren

Leuke leraar doet er toe

Ruim 65% van de ondervraagden zegt dat goede en/of slechte ervaringen met de leraar/leraren van invloed geweest op het plezier in het vak Nederlands. Ruim 15% denkt

daarbij aan één specifieke leraar. Ruim 50% heeft dank zij de leraren goede herinneringen aan het vak. Bij zo'n 15% van de volwassenen werd het vak voor een deel verknald door leraren.

Middelbare school beïnvloedt taalontwikkeling

We legden de stelling voor: mijn (middelbare) schoolperiode is van grote invloed (geweest) op mijn taalontwikkeling Nederlands. In grote lijnen denkt iedereen hier hetzelfde over. Maar we zien wel dat leraren er het meest in geloven en de leerlingen het minst. In Suriname is men, vergeleken met Nederland en Vlaanderen, nog positiever over het effect van hun scholing op hun beheersing van het Nederlands. Dit geldt ook voor de leerlingen.

De toekomst van het vak

Zelfstandig leren

Leraren in Nederland staan negatiever tegenover 'het nieuwe leren' dan hun Vlaamse collega's tegenover het 'begeleid zelfstandig leren'. Er zijn in Nederland minder positieve geluiden en er is meer kritiek. Een verklaring kan zijn dat het Vlaamse onderwijs op dit front behoudender is geweest en dat Vlaamse leraren de onderwijsvernieuwingen ook wel zouden willen. Daar komt bij dat de veranderingen in Nederland wel eens erg ver worden doorgevoerd, waardoor de vernieuwing niet altijd positief uitpakt. Daarover zijn nu wellicht meer kritische geluiden te horen. Het is dan ook heel goed mogelijk dat Nederlanders en Vlamingen iets anders verstaan onder zelfstandig leren.

Bestaat het vak Nederlands over 15 jaar nog?

Je hoort het wel eens zeggen: de globalisering gaat zo snel dat we straks allemaal Engels en Spaans spreken. Of Chinees. Verdwijnt het vak Nederlands binnen vijftien jaar? Van de volwassenen en leraren denkt maar ongeveer 5% dat het vak Nederlands zal verdwijnen. Van de leerlingen denkt een iets groter deel dat het vak Nederlands wel eens zou kunnen uitsterven (bijna 10%). Van alle groepen die zijn ondervraagd, zijn de leraren het stelligst over het voortbestaan van hun vak.

Moet het vak Nederlands worden geïntegreerd in andere vakken?

Nederlands speelt een rol bij alle vakken. Het is immers ook belangrijk voor dat opstel voor geschiedenis of de spreekbeurt voor aardrijkskunde. Toch staan zowel de Nederlandse als de Vlaamse leraren (met ruim 70%) overwegend negatief tegenover het idee om Nederlands te integreren in andere vakken of leergebieden. Amper 15% is ervoor. Leraren in Suriname staan echter met bijna 55% overwegend positief ten opzichte van dit idee. Het is geen wonder dat circa 90% van de Nederlandse en Vlaamse leraren vindt dat het Nederlands een apart vak moet blijven. Het aantal Surinaamse leraren dat er zo over denkt, ligt lager.

Andere talen

Meer talen?

In Suriname is het grootste deel van de respondenten meertalig grootgebracht. Mensen die meertalig zijn opgegroeid hebben daar veel voordelen van. Dit vindt de meerderheid van alle groepen respondenten. In Suriname staat men er doorgaans iets kritischer dan in Nederland en Vlaanderen.

In Nederland zegt bijna 45% van de volwassenen geen zin te hebben om nog meer talen te leren. Van de leerlingen heeft bijna 35% daar geen zin in, en het aantal leraren met bedenkingen ligt rond de 25%. Nederlandse volwassenen die er nog wel een taal bij willen leren, kiezen voor Spaans, Frans of Italiaans.

In Vlaanderen zijn de volwassenen even gemotiveerd als de leerlingen om een andere taal er bij te leren: in beide groepen heeft maar 25% er geen zin in. De leerlingen hebben vooral zin in Spaans, Italiaans, en – jawel: Chinees! De Vlaamse volwassenen willen liefst Spaans, Italiaans en Frans leren.

In Suriname heeft amper meer dan 10% van de leerlingen en volwassenen geen zin in een extra taal. Van de leraren heeft iets meer daar geen trek in: circa 20%. De talen die men het liefst nog wil leren zijn Frans en Portugees. Surinaamse leraren Nederlands (ongeveer 30%) willen bovendien vooral ook Engels leren.

Waarom die nieuwe taal erbij?

Nederlandse en Vlaamse leraren en volwassenen willen vooral nieuwe talen leren omdat dat handig is als ze naar het buitenland gaan in de vakantie. Relatief veel Vlaamse volwassenen (circa 25%) vinden dat nodig voor hun werk – meer dan de Surinamer en de Nederlanders (beide ruim 15%). Opvallend is dat Surinaamse ondervraagden de extra taal juist willen gebruiken in eigen land, met vrienden die deze taal spreken. Ook willen ze de taal beheersen om de diverse media beter te kunnen gebruiken.

Sms'en goed voor je taalontwikkeling?

Maar heel weinig mensen vinden sms'en goed voor de taalontwikkeling. Dat is nog geen 10%. Surinaamse leerlingen zien relatief meer voordelen van sms'en. Bijna 30% denkt dat sms'en goed is voor de taalontwikkeling.

4.3 Attractiviteit van het vak Nederlands

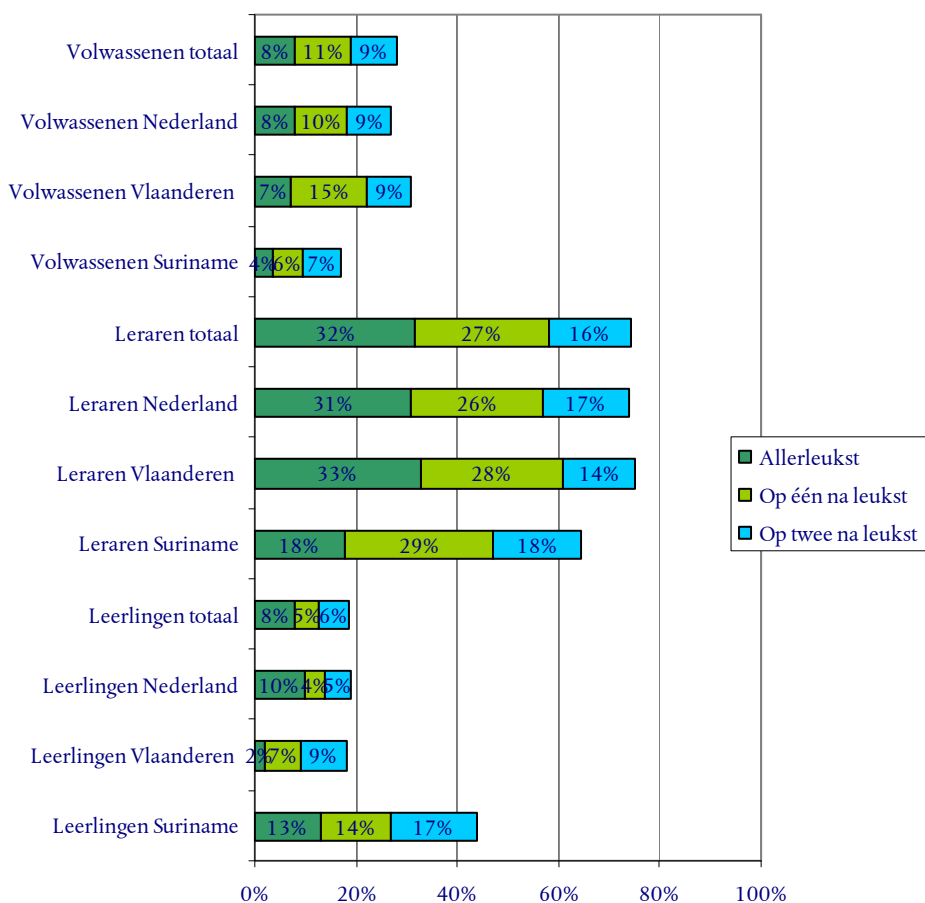
Vraag volwassenen en leraren: als u terugdenkt aan uw middelbare schooltijd, wat vond u toen het leukste vak op school? Of als u nu middelbaar onderwijs volgt, wat vindt u dan het leukste vak op school? Vraag leerlingen: wat vind je de leukste vakken op school? Graag drie vakken aankruisen (zet een '1' voor het allerleukste vak, een '2' voor het op één na leukste vak en een '3' voor het op twee na leukste vak).

Ongeveer 20% van de Vlaamse en Nederlandse leerlingen en ruim 40% van de Surinaamse leerlingen vindt Nederlands één van de drie leukste schoolvakken.

Een kleine 10% van de volwassenen in het hele taalgebied vindt Nederlands het allerleukste vak.

Het is niet verbazingwekkend dat leraren Nederlands dol waren op het vak. Ze maakten er immers hun beroep van. Toch zijn er verschillen. In Nederland en Vlaanderen had ruim 30% van de leraren het vak op nummer één staan. In Suriname is dat een kleine 20%.

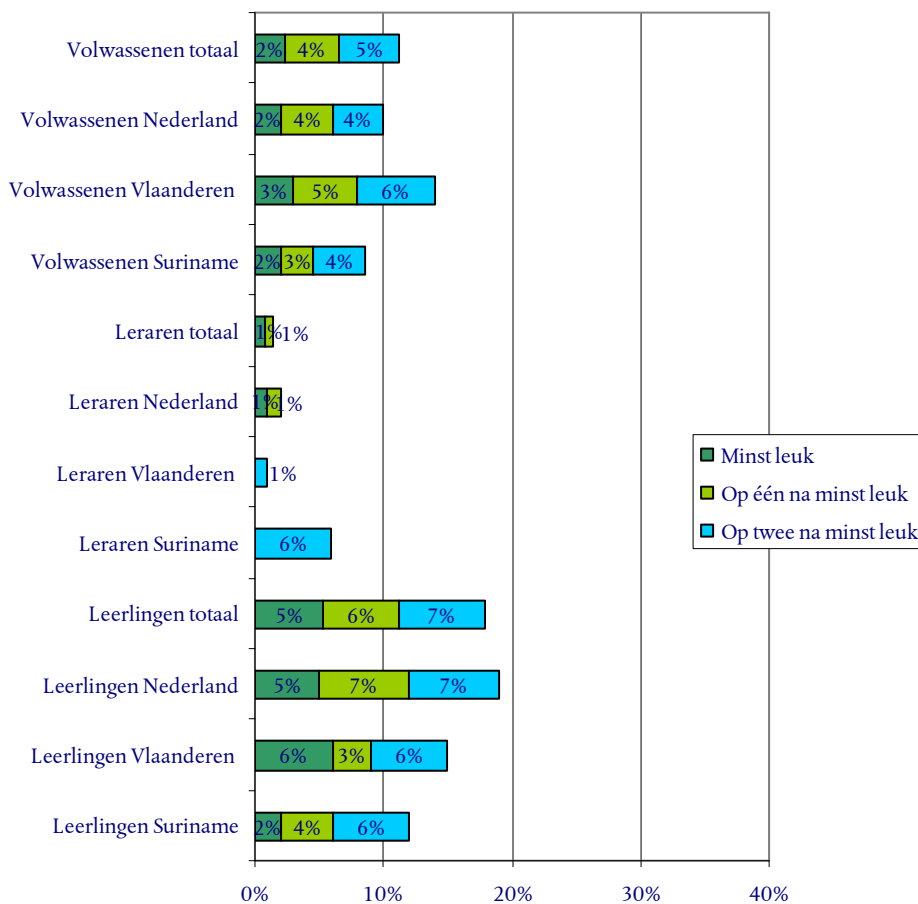
Percentage respondenten dat het vak Nederlands het leukste vak vindt/vond.

Vraag: En wat vind jij /vond u de minst leuke vakken op school? Ook nu graag drie vakken aankruisen (zet een '1' voor het minst leuke vak, een '2' voor het op één na minst leuke vak en een '3' voor het op twee na minst leuke vak).

Slechts een klein deel van alle ondervraagden (onder de 5%) vindt Nederlands van alle vakken het minst plezierige. Volwassenen zijn iets positiever dan leerlingen.

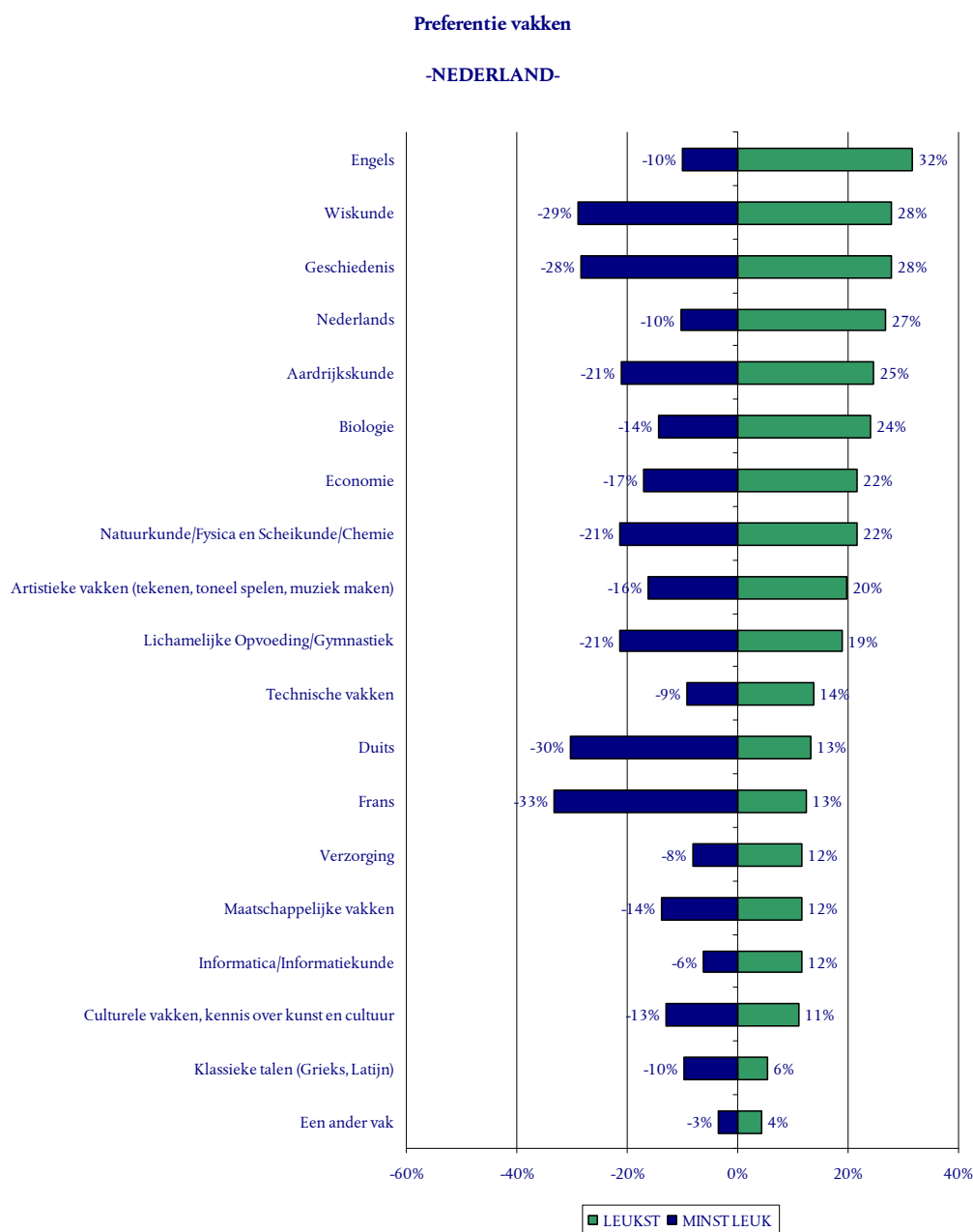
Percentage respondenten dat het vak Nederlands het minst leuke vak vindt/vond.

4.3.1 Volwassenen leukste vakken versus minst leuke vakken

Nederland

Bijna 30% van de volwassenen uit Nederland vindt dat Nederlands behoort tot de drie leukste schoolvakken. Daarbij komt dat het aantal volwassenen dat een hekel heeft aan het vak, met 10% tamelijk laag ligt. Al met al is het met Engels, wiskunde en geschiedenis het populairste vak.

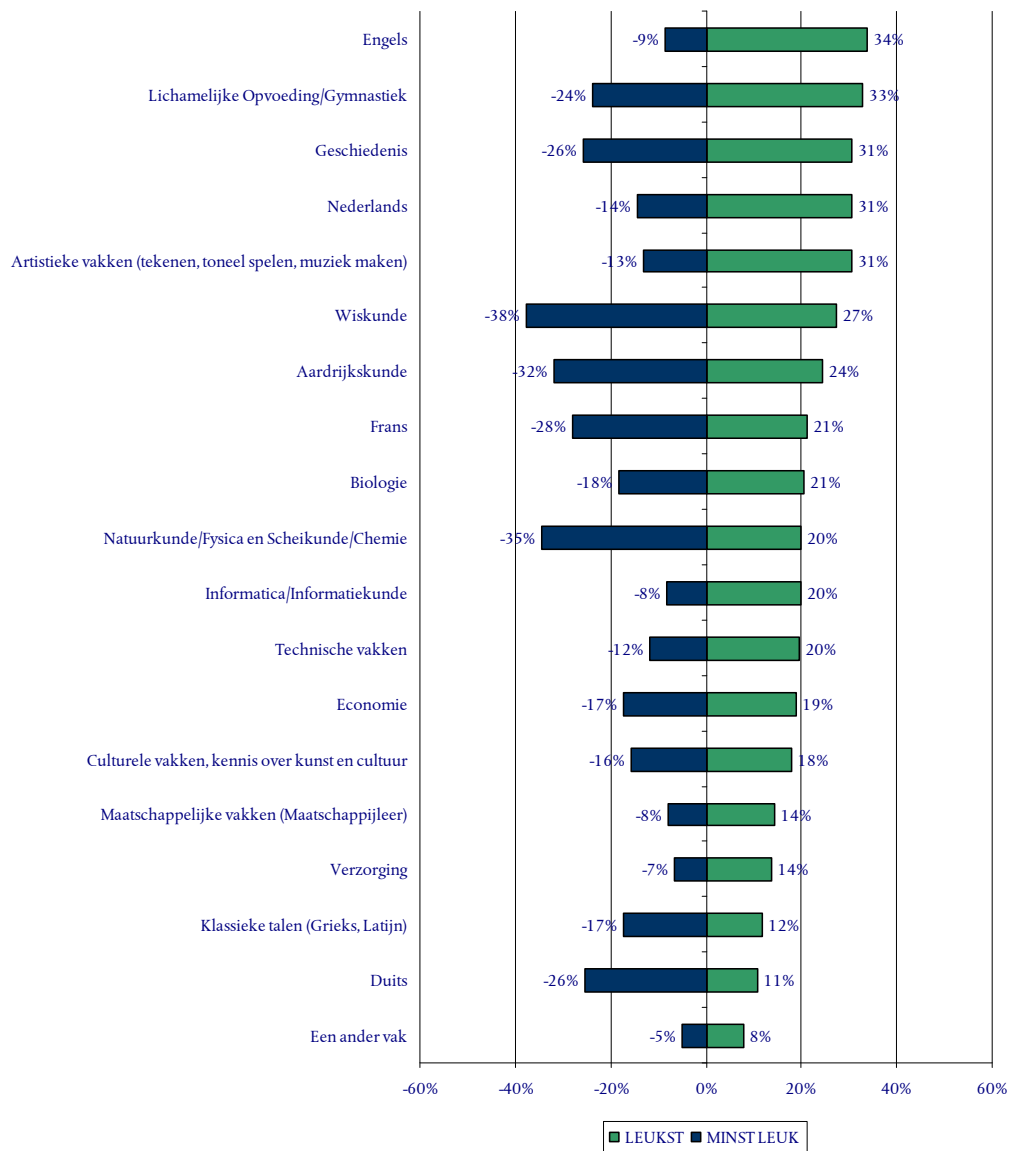
Vlaanderen

Nederlands behoort bij de Vlaamse volwassenen samen met Engels, gymnastiek en geschiedenis tot de populairste vakken.

Ongeveer 30% van de volwassenen uit Vlaanderen vindt dat Nederlands behoort tot de drie allerleukste schoolvakken. Ook hier heeft Nederlands net als in Nederland relatief weinig (14%) tegenstemmen gekregen. Al met al is het samen met Engels, gymnastiek en geschiedenis het populairste vak.

Preferentie vakken

-VLAANDEREN-

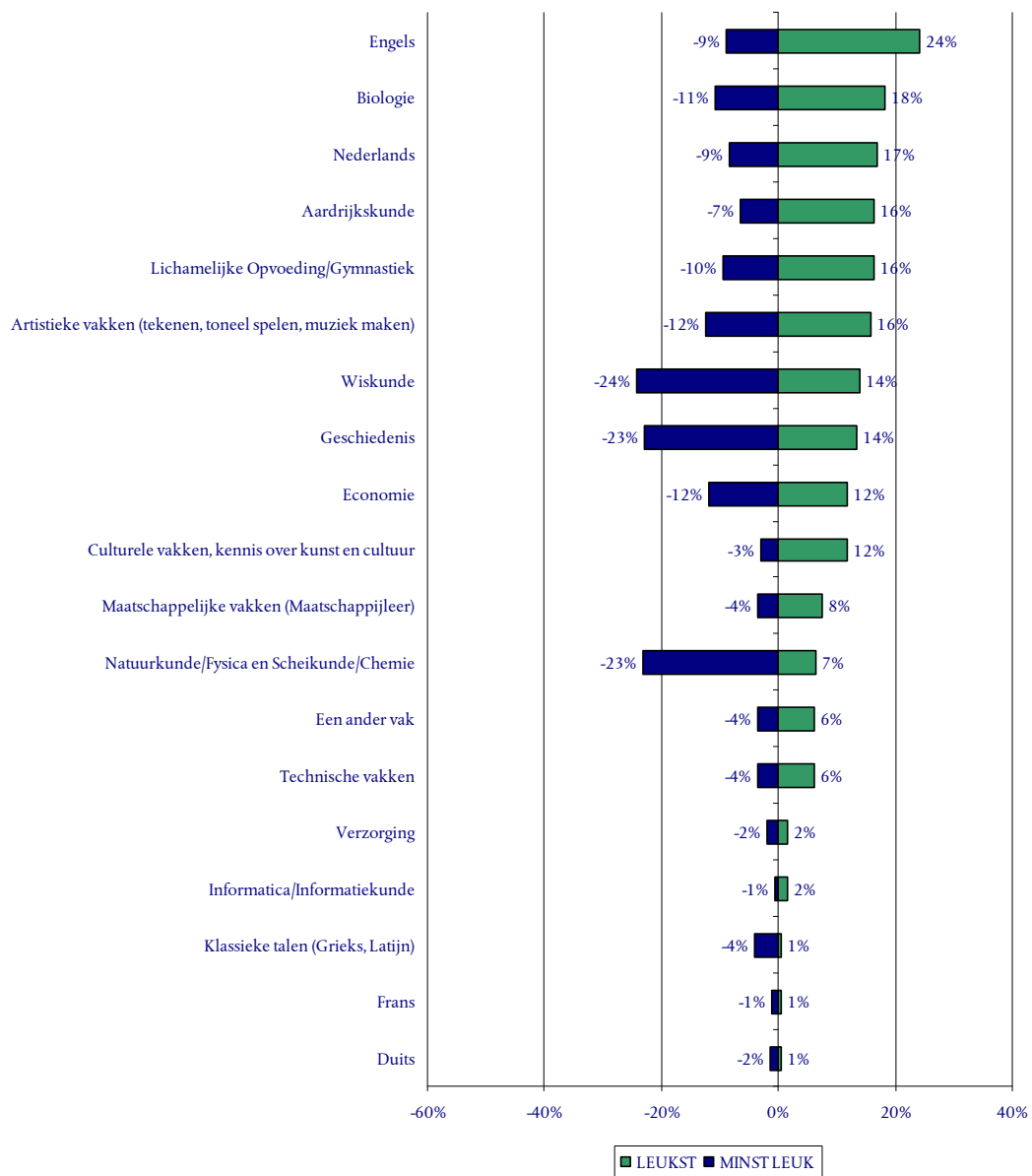

Suriname

Een kleine 20% van de Surinaamse volwassenen vindt dat Nederlands behoort tot de drie leukste schoolvakken. Met biologie staat het op de tweede plaats. Het populairst is Engels.

Preferentie vakken

-SURINAME-

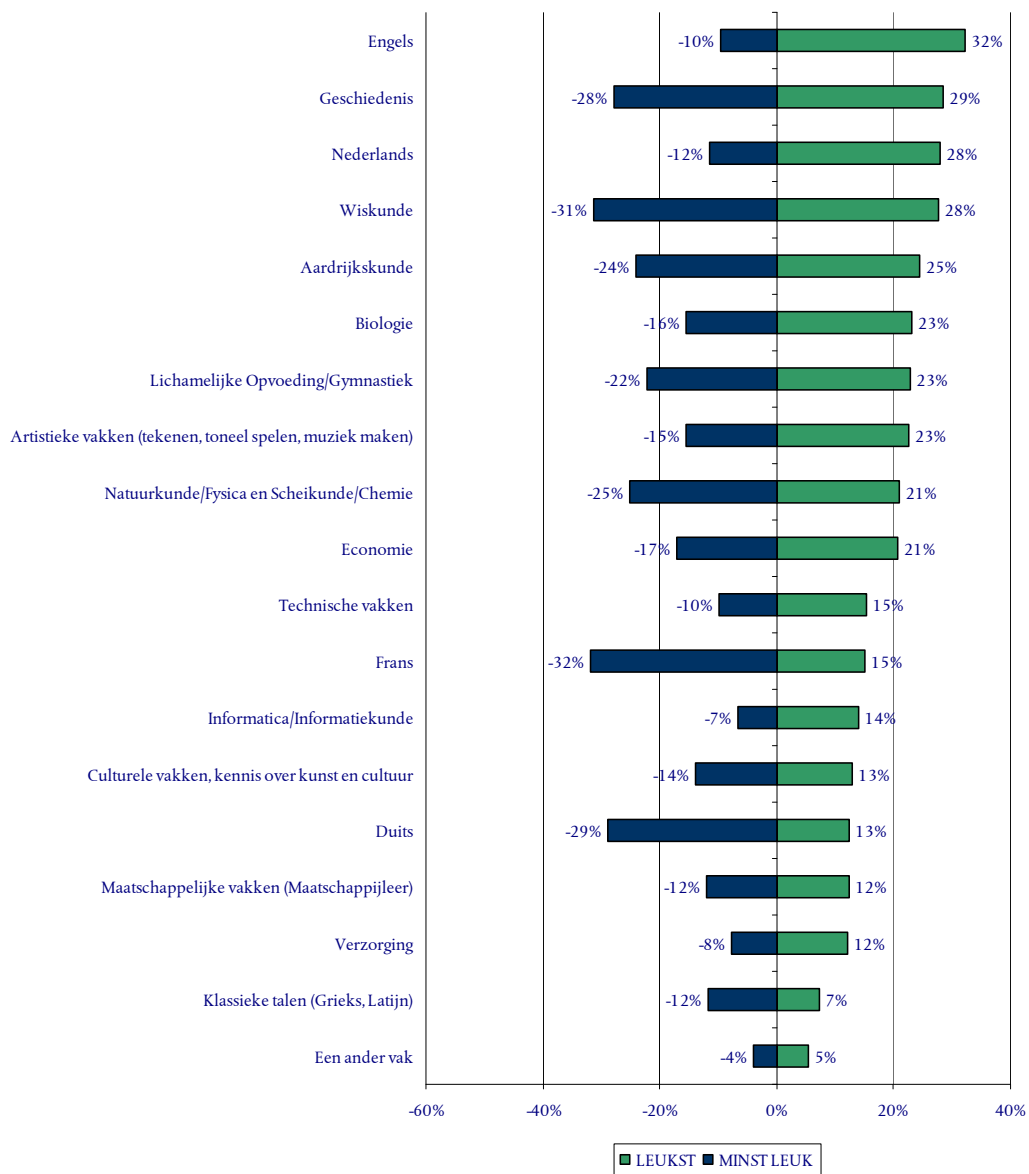

Totaal

Deze samengestelde grafiek geeft hetzelfde beeld: 30% van de volwassenen in de drie landen vindt dat Nederlands tot de drie plezierigste schoolvakken behoort, en ongeveer 10% vond dat Nederlands behoorde tot de minst leuke vakken op school. Per saldo zijn Engels en Nederlands duidelijk de favorieten.

Preferentie vakken

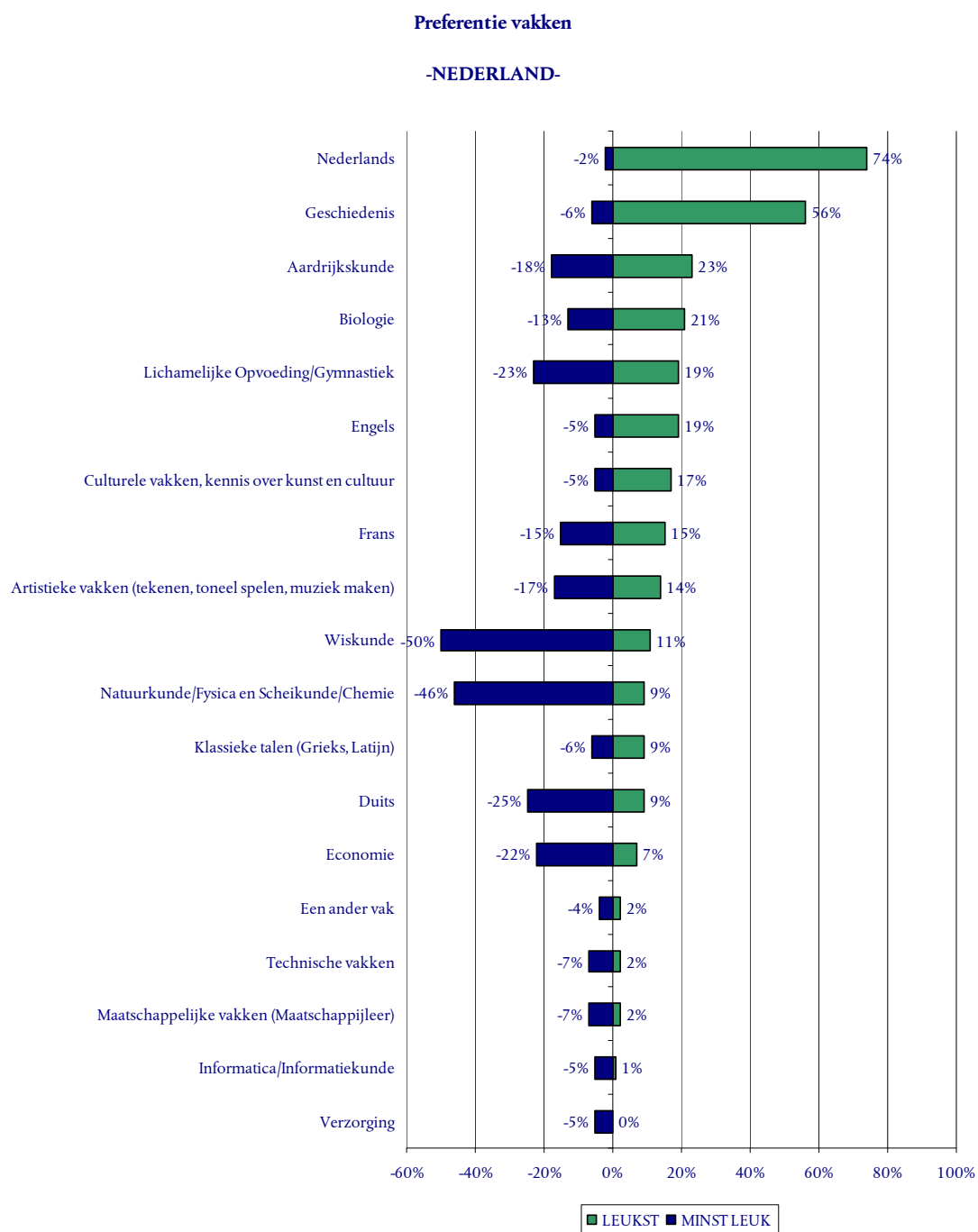
-TOTAAL-

4.3.2 Leraren leukste vakken versus minst leuke vakken

Nederland

Echt vreemd is de uitkomst niet: 75% van de leraren Nederlands uit Nederland vond 'zijn' vak één van de drie leukste schoolvakken toen hij zelf nog op school zat.

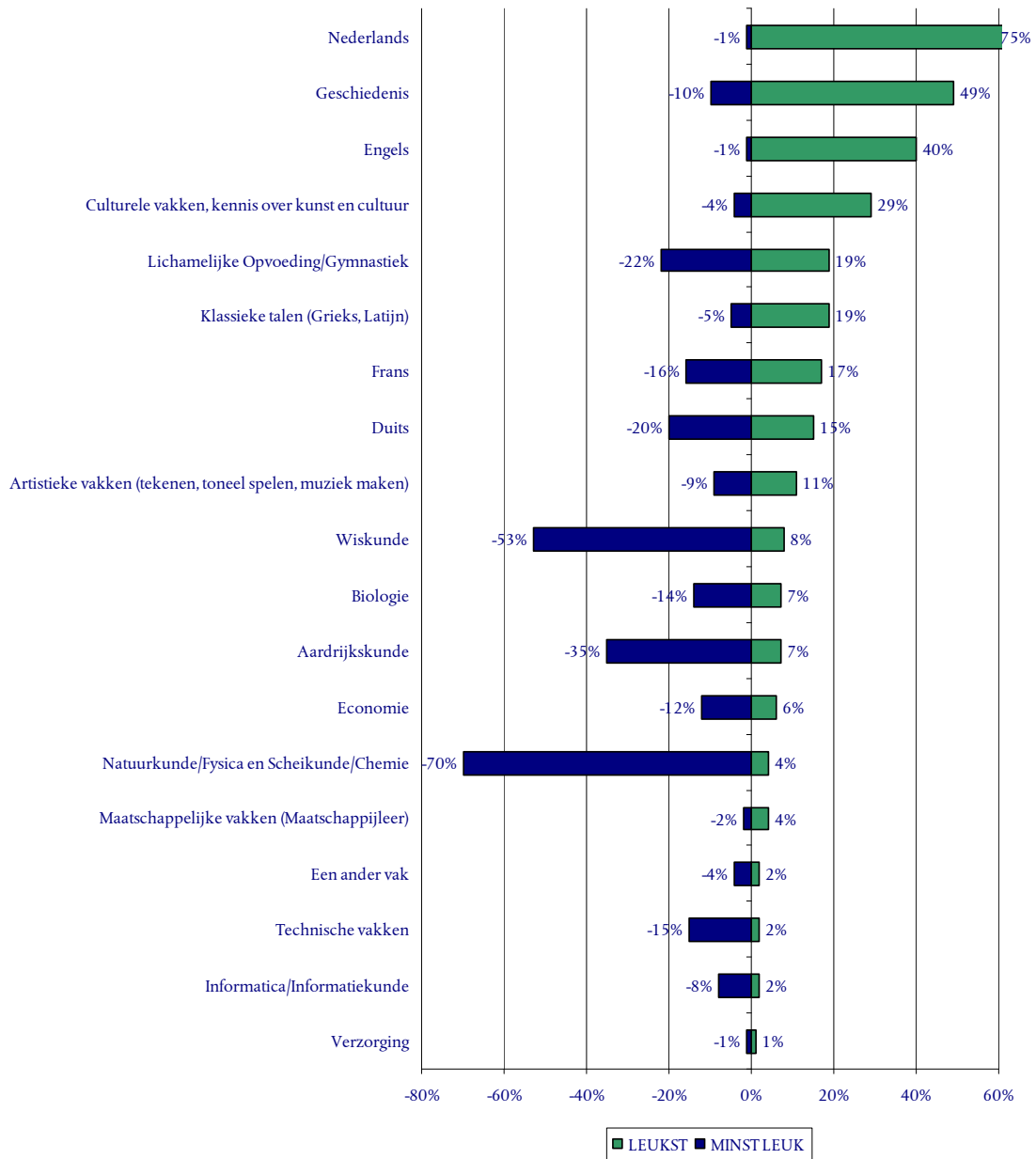

Vlaanderen

Ook in Vlaanderen vond 75% van de leraren Nederlands het vak vroeger één van de drie leukste.

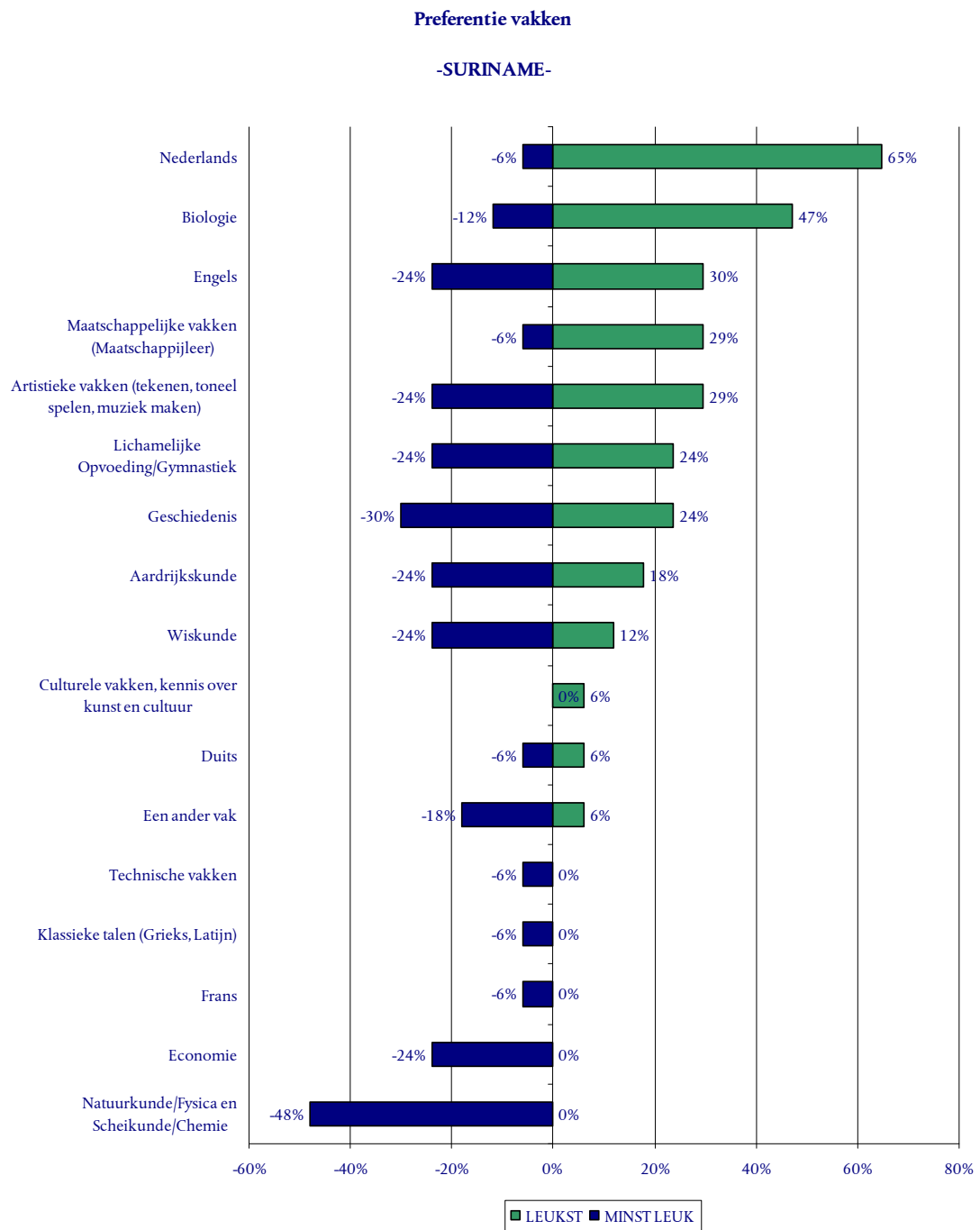
Preferentie vakken

-VLAANDEREN-

Suriname

Van de Surinaamse leraren Nederlands vond 65% het vak één van de drie leukste tijdens zijn schoolperiode.

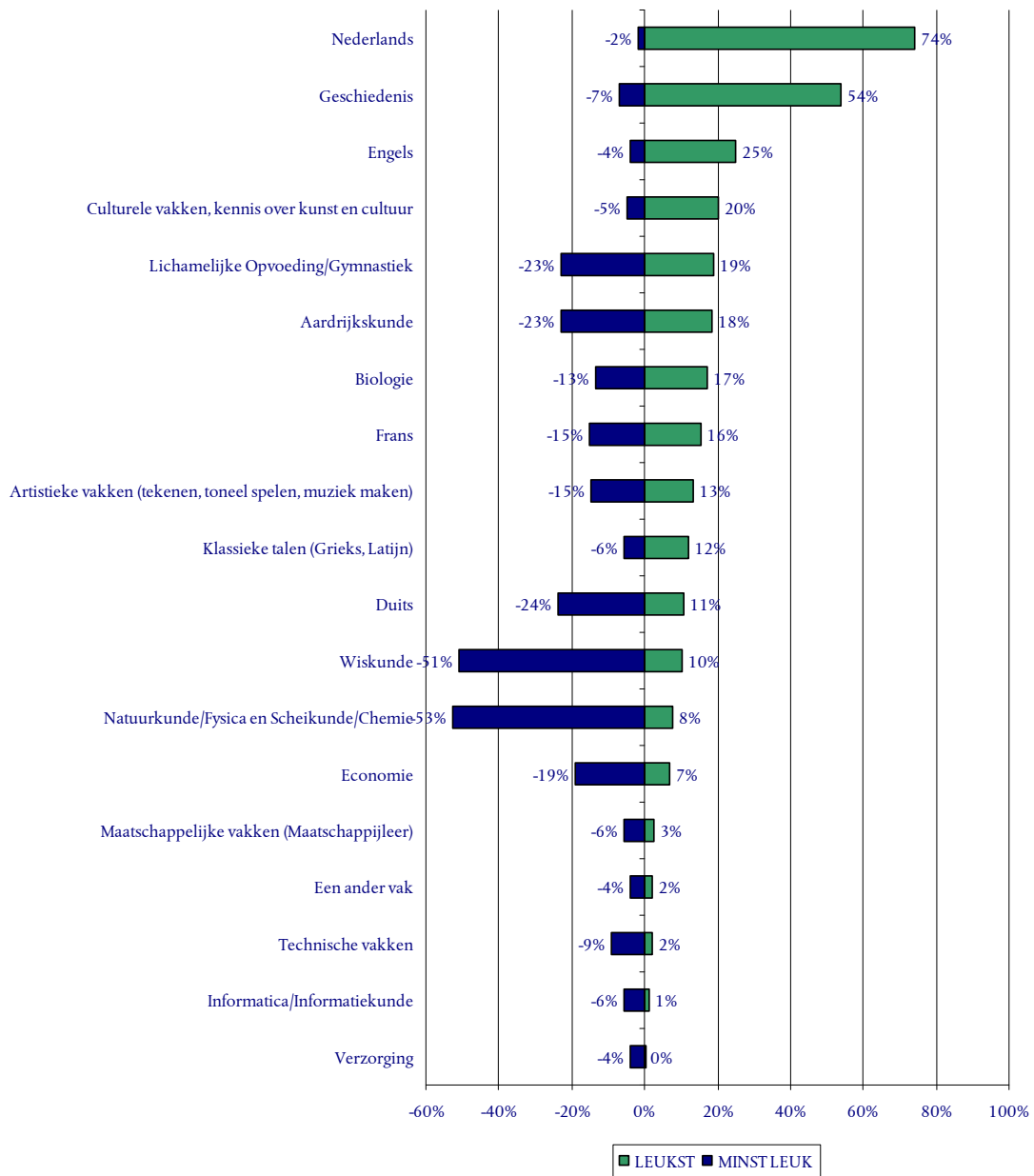

Totaal

Deze uitkomst was natuurlijk te verwachten. Een grote meerderheid van de leraren Nederlands (75%) vond dit vak vroeger op school één van de drie leukste.

Preferentie vakken

-TOTAAL-

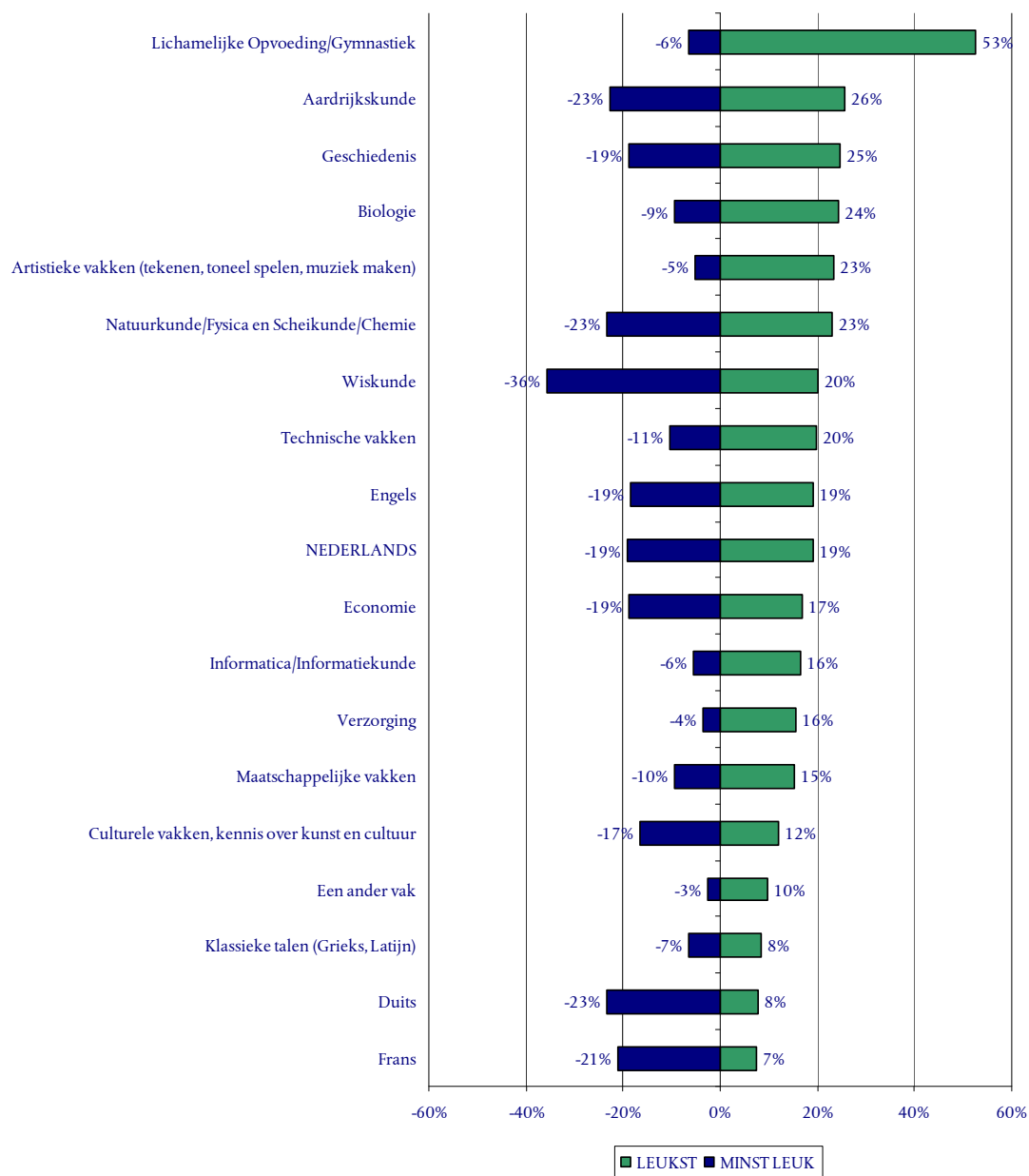
4.3.3 Leerlingen leukste vakken versus minst leuke vakken

Nederland

Ongeveer 20% van de leerlingen uit Nederland noemt Nederlands als één van de drie leukste vakken. Een even groot aantal noemt het vak als één van de drie minst leuke vakken.

Preferentie vakken

-NEDERLAND-

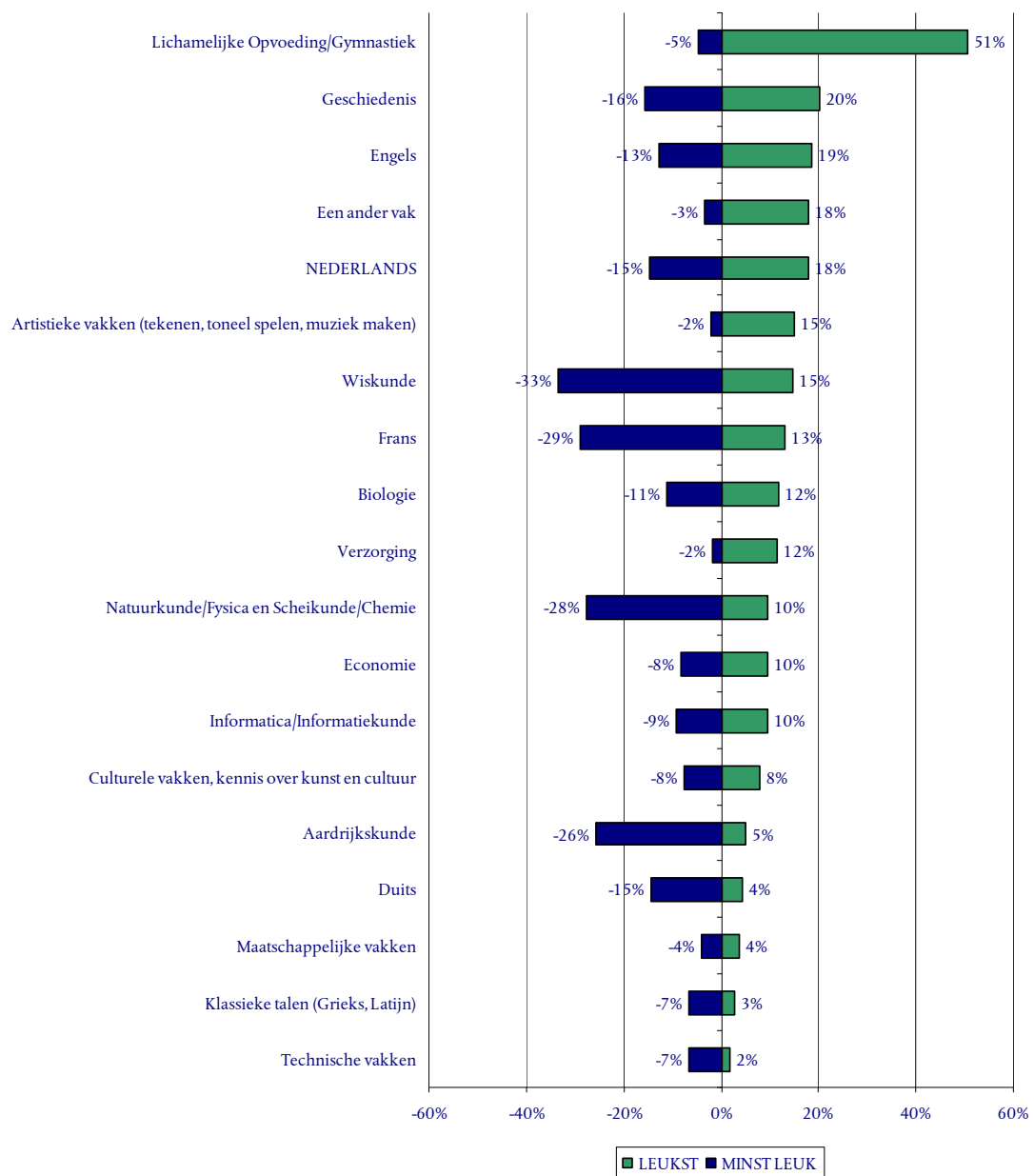

Vlaanderen

Van de Vlaamse leerlingen vindt ook een kleine 20% het vak Nederlands één van de drie leukste. Het aantal tegenstemmen ligt bij deze groep ondervraagden wat lager: ongeveer 15% noemt het vak als één van de drie vervelendste. Ook hier staat gymnastiek op nummer 1. Nederlands staat hier wat hoger dan in Nederland, namelijk nummer 5.

Preferentie vakken

-VLAANDEREN-

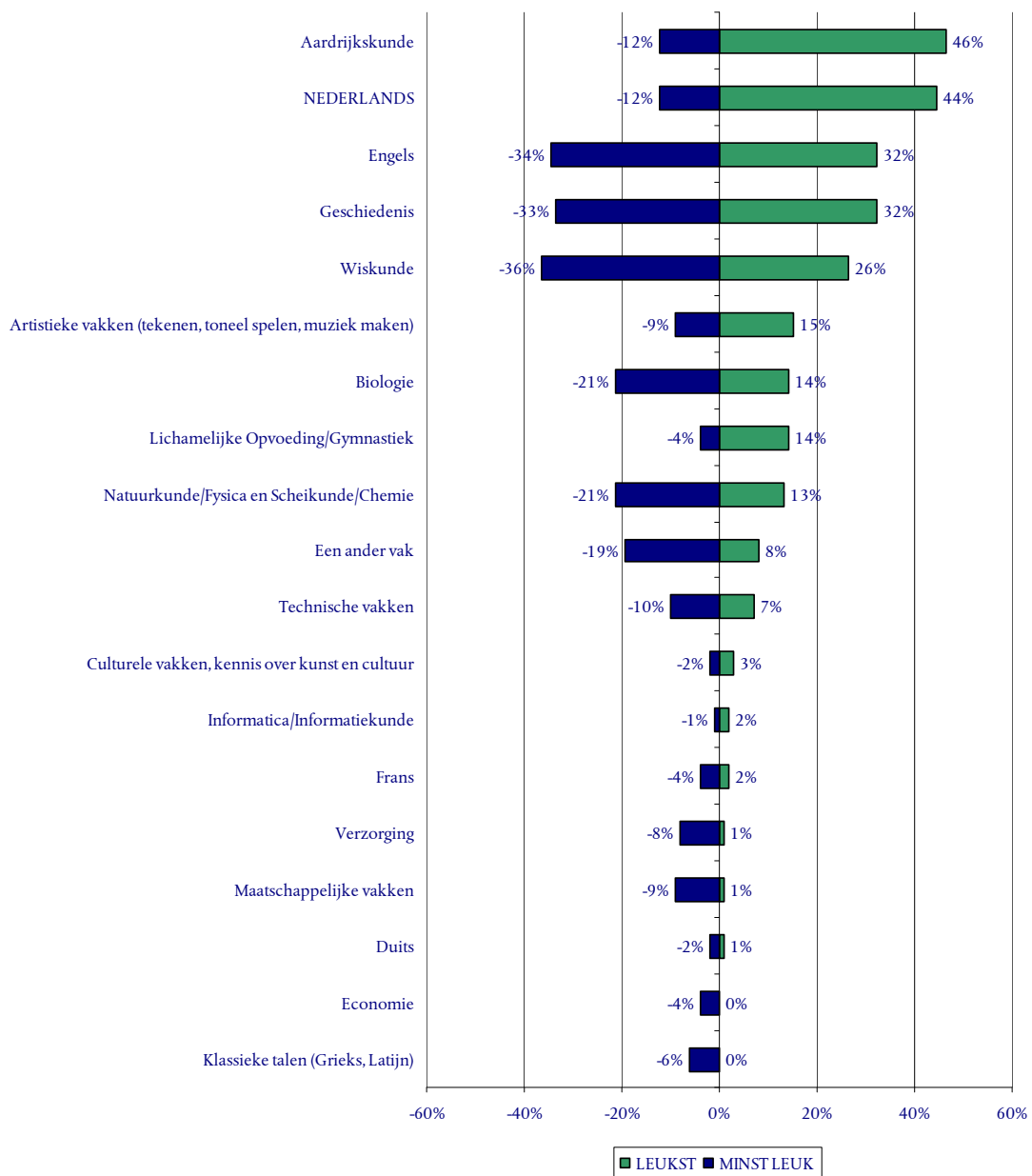

Suriname

Nederlands is bij de Surinaamse leerlingen samen met aardrijkskunde het populairste vak. Wel driekwart van de Surinaamse leerlingen beschouwt Nederlands als één van de drie leukste vakken op school. Slechts 10% vindt het één van de drie minst leuke vakken. In deze groep is het vak dus zeer populair.

Preferentie vakken

-SURINAME-

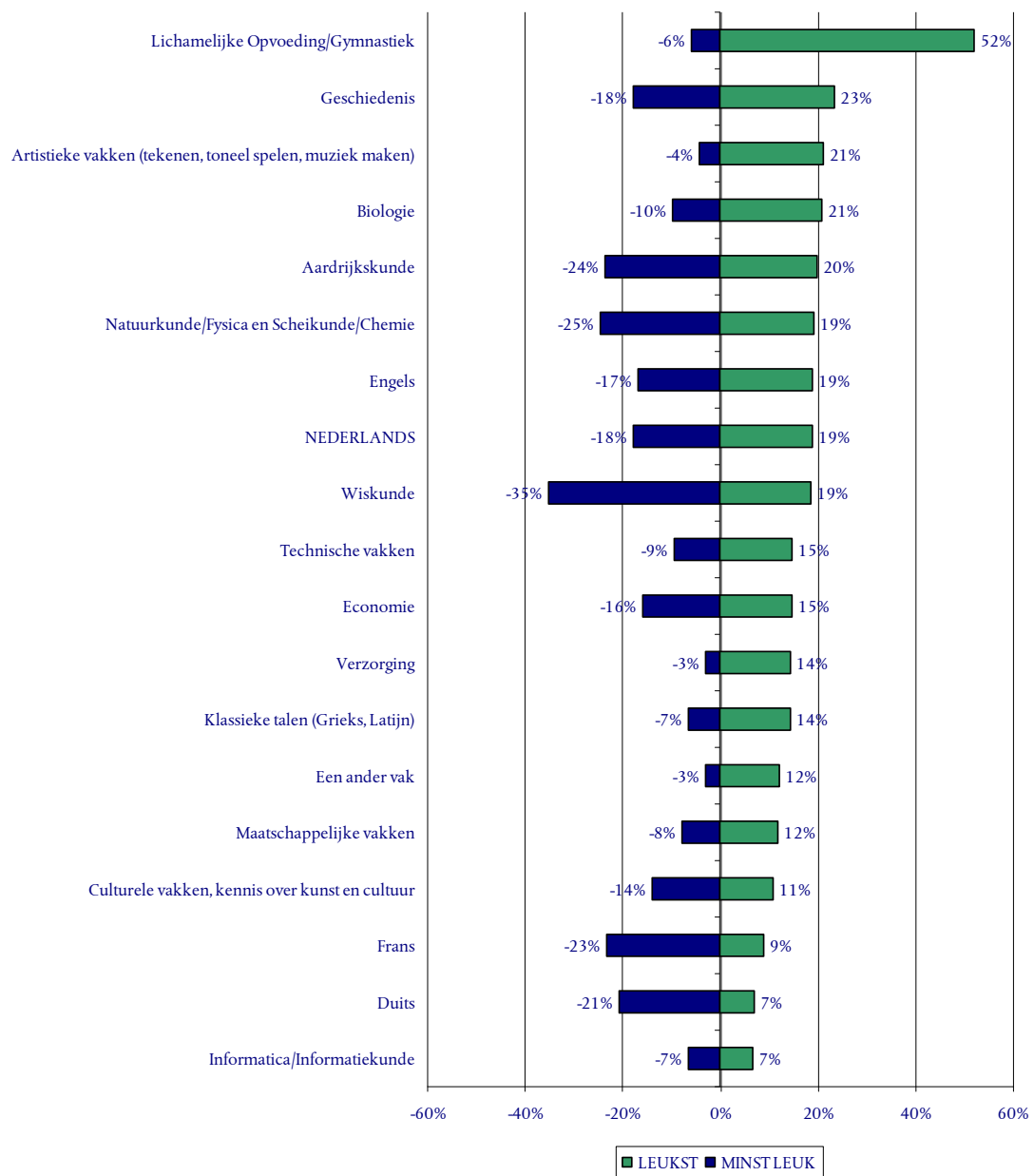

Totaal

20% van de leerlingen uit alle drie de landen vindt Nederlands één van de drie leukste vakken. Het staat op de achtste plaats in populariteit. Gymnastiek scoort het hoogst (ruim 50%). Een even groot aantal leerlingen noemt Nederlands bij de drie minst leukste schoolvakken. Het staat dan op de vijfde plaats van de minst populaire vakken.

Preferentie vakken

-TOTAAL-

4.4 Samenvatting leukste en minst leuke vakken

In het hele taalgebied scoren Engels en Nederlands het hoogst bij de volwassenen. Allebei scoren rond de 30%, maar Engels wordt net iets vaker genoemd. Overigens scoren wiskunde, geschiedenis en aardrijkskunde nauwelijks lager. Maar bij degenen die naar school gaan, de leerlingen dus, is dat wel anders. Als je de leerlingen vraagt wat hun drie lievelingsvakken zijn, dan komt het Nederlands in Vlaanderen op de vijfde plaats. In Nederland staat het pas op nummer tien. Vlaamse en Nederlandse leerlingen vinden gymnastiek verreweg het leukste schoolvak. Bij de Surinaamse schooljeugd scoren aardrijkskunde en Nederlands het hoogst – aardrijkskunde net nog iets hoger dan Nederlands. Dit bevestigt dat Surinaamse leerlingen graag Nederlandse les hebben.

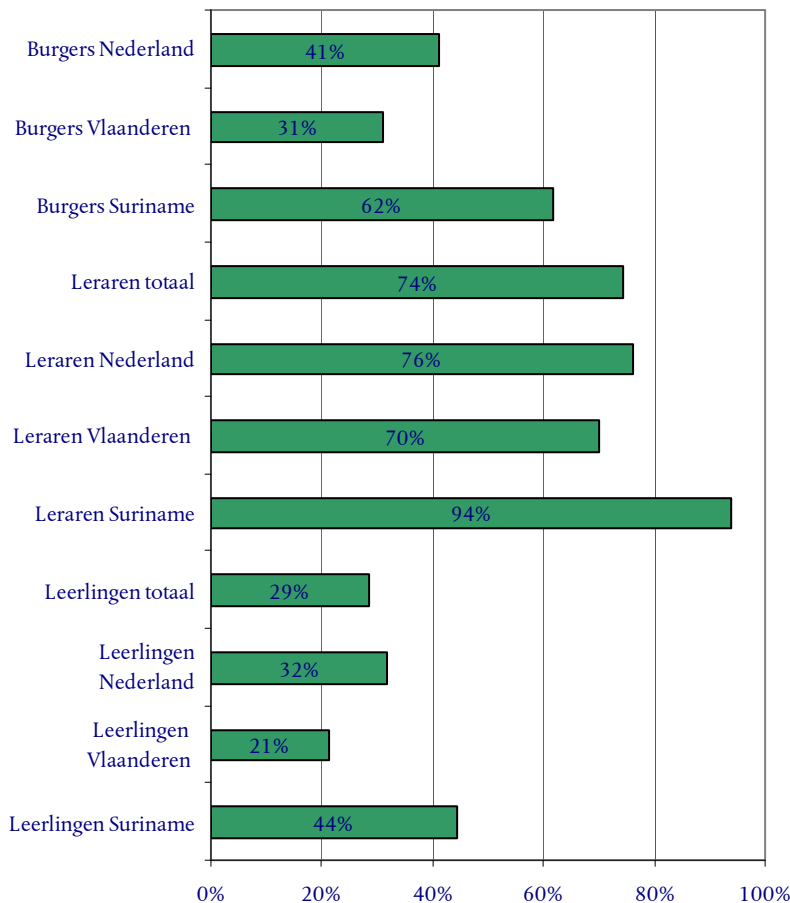
	Leuk	Minst leuk
<i>Volwassenen:</i>		
Nederland	Engels	Frans en Duits
Vlaanderen	Engels, Nederlands en artistieke vakken	Bètavakken
Suriname	Engels	Bètavakken en geschiedenis
<i>Leraren:</i>		
Nederland	Nederlands en geschiedenis	Bètavakken
Vlaanderen	Nederlands en geschiedenis	Bètavakken
Suriname	Nederlands en biologie	Bètavakken
<i>Leerlingen:</i>		
Nederland	Gymnastiek	Wiskunde
Vlaanderen	Gymnastiek	Frans en de bètavakken
Suriname	Nederlands en aardrijkskunde	Bètavakken

4.5 Nut van het vak Nederlands

Vraag leerlingen: aan welke vakken die je hebt gevolgd – of nu nog volgt, verwacht je later veel te hebben?
Vraag volwassenen: aan welk vak dat u in uw schooltijd hebt gehad, heeft nu nog steeds veel? Graag maximaal drie antwoorden aankruisen.

Zoals je zou mogen verwachten, menen *leraren Nederlands* dat het Nederlands een van de vakken is waar je later het meest aan hebt. Dit vindt bijna 75% van hen. Het aantal Nederlandse en Vlaamse *volwassenen* dat Nederlands rekent tot de drie nuttigste vakken, ligt met circa 40% wel wat lager. Bij de *leerlingen* in deze twee landen is dit percentage 30%. Overigens vinden Surinamers veel vaker dat het vak tot de nuttigste vakken behoort: van de leraren is dit circa 95%, van de volwassenen ongeveer 60 % en onder leerlingen circa 45%.

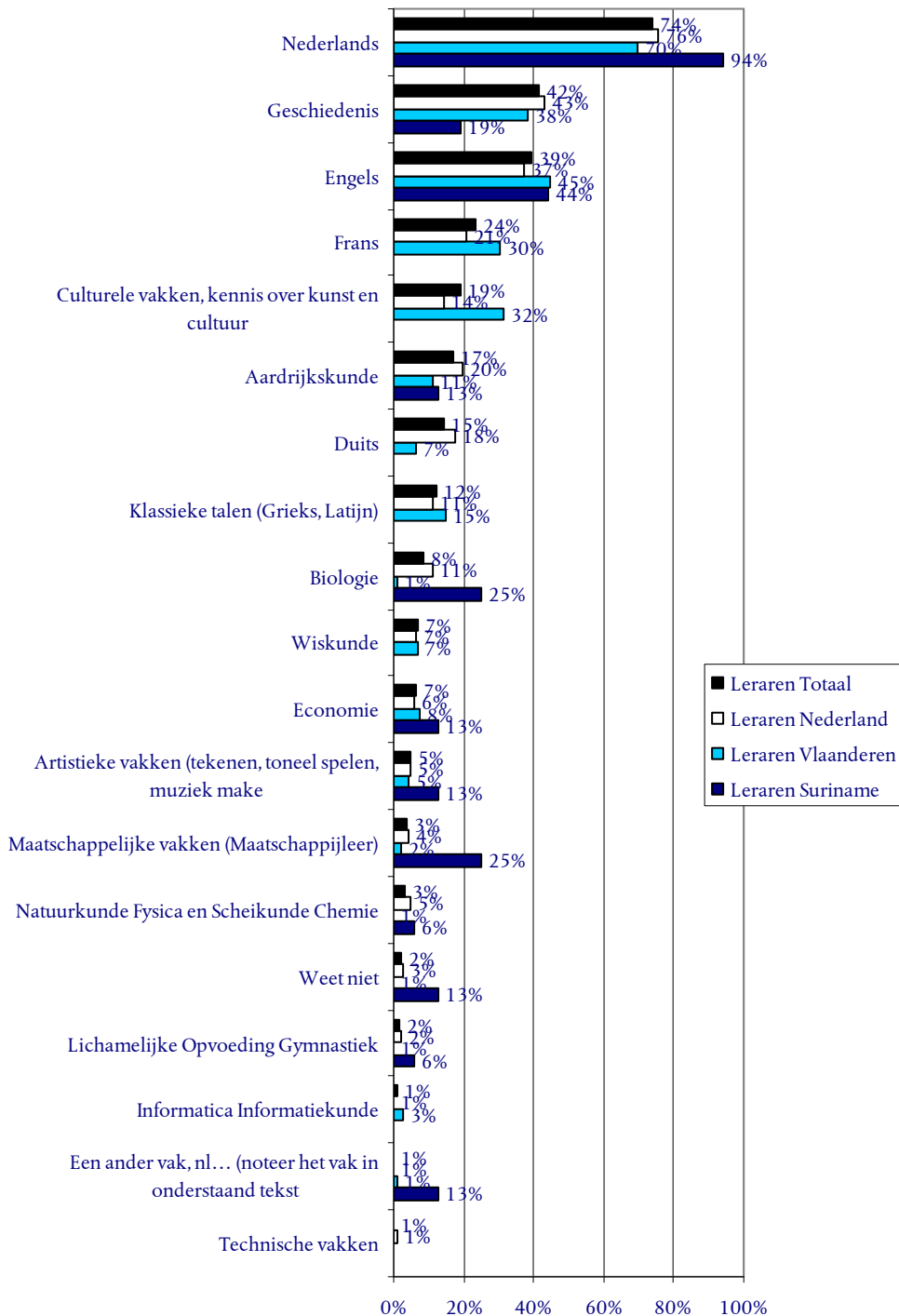
Percentage respondenten dat nog steeds veel aan het vak Nederlands heeft/verwacht te hebben.

4.5.1 Volwassenen

Over het hele taalgebied bezien reken ruim 50% van de volwassenen Engels tot de drie nuttigste schoolvakken. Een kleine 40% reken Nederlands daartoe. Na Engels en Nederlands staat wiskunde op de derde plaats met circa 20%.

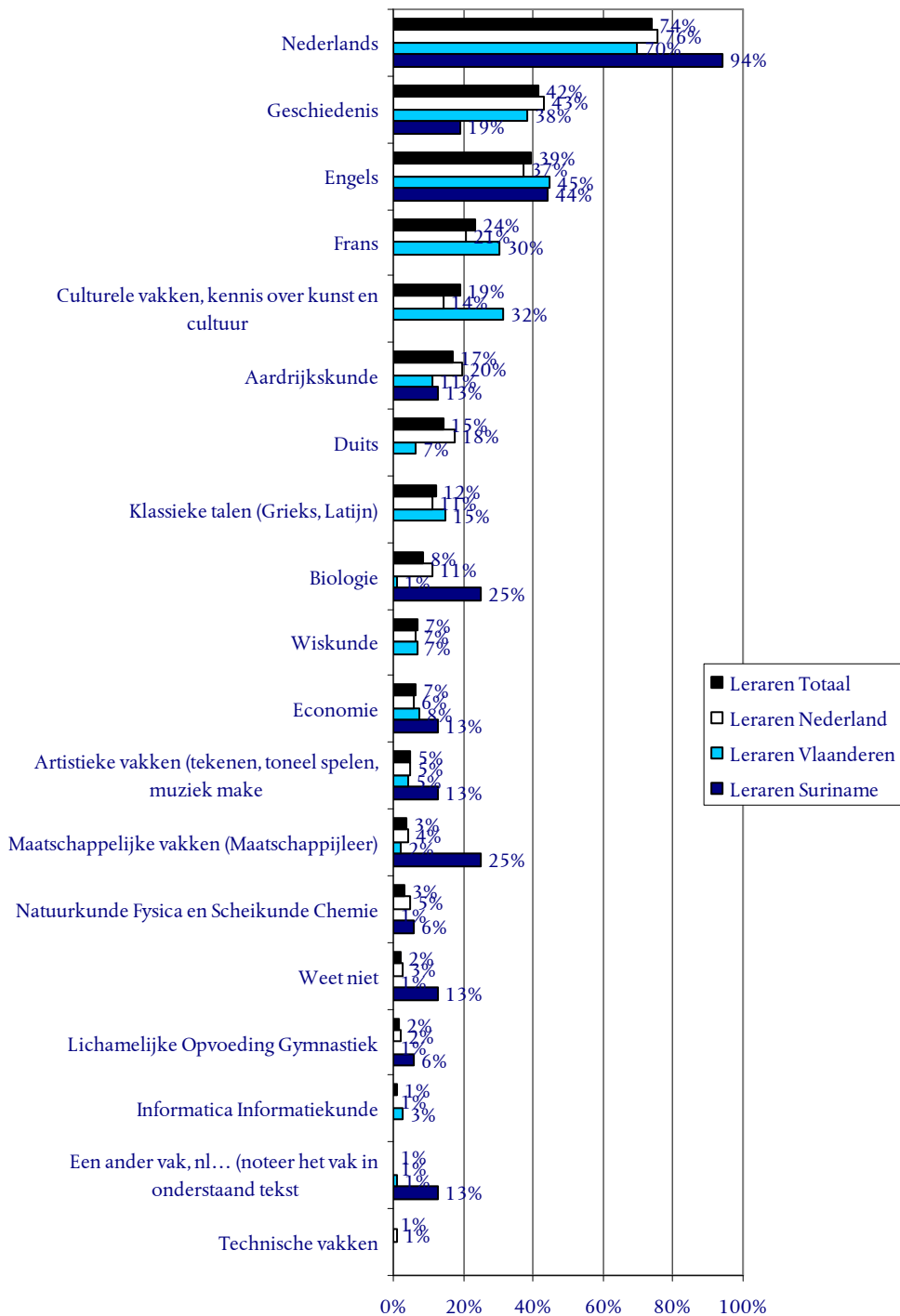
Vakken waar je veel aan hebt gehad.

4.5.2 Leraren

Leraren Nederlands kennen de meeste waarde toe aan Nederlands, geschiedenis en Engels.

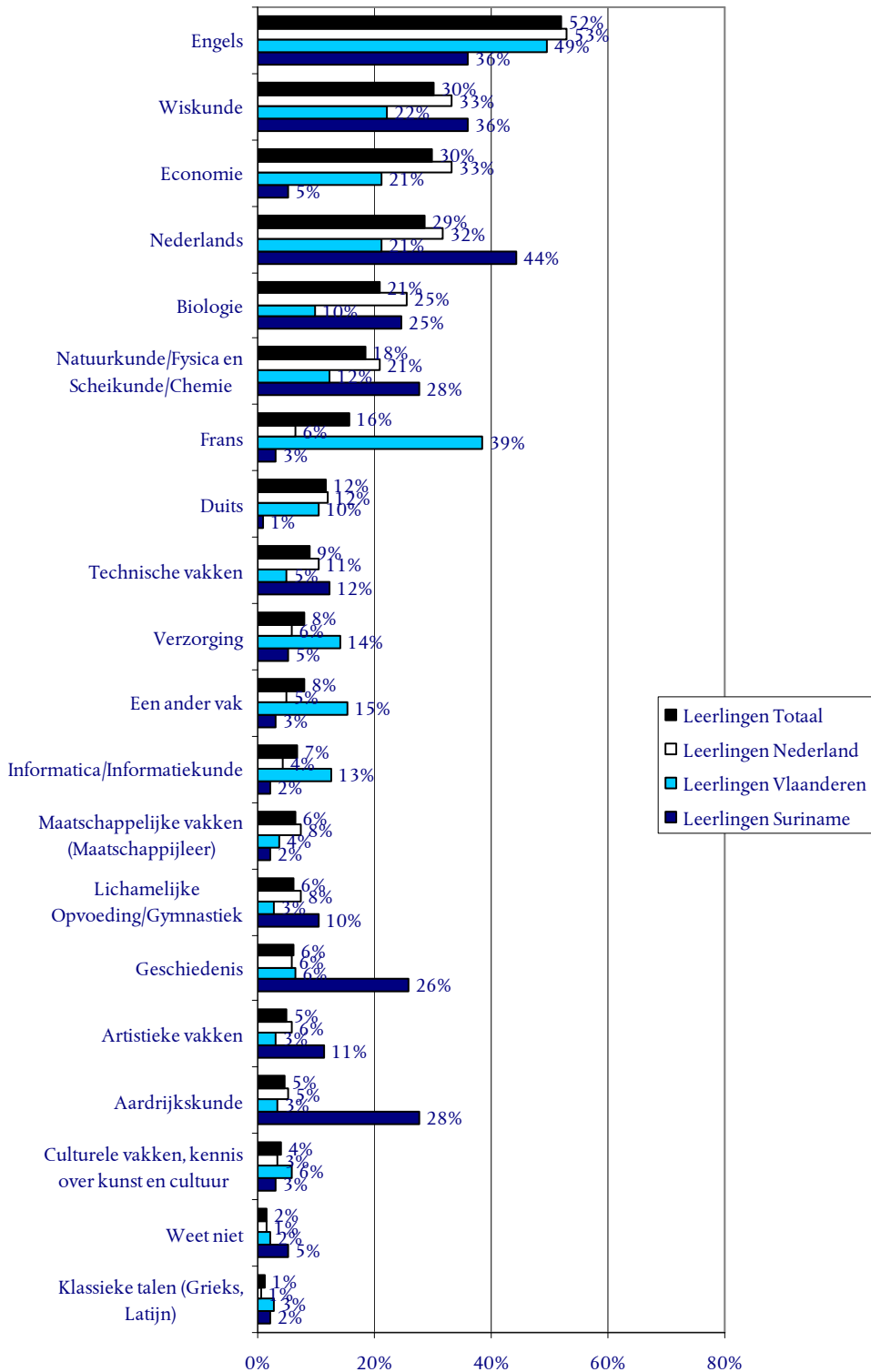
Vakken waar je veel aan hebt gehad.

4.5.3 Leerlingen

Nederlandse en Vlaamse leerlingen vinden Engels het nuttigst. Surinaamse leerlingen vinden Nederlands echter het nuttigste vak.

Vakken waar je verwacht veel aan te hebben.

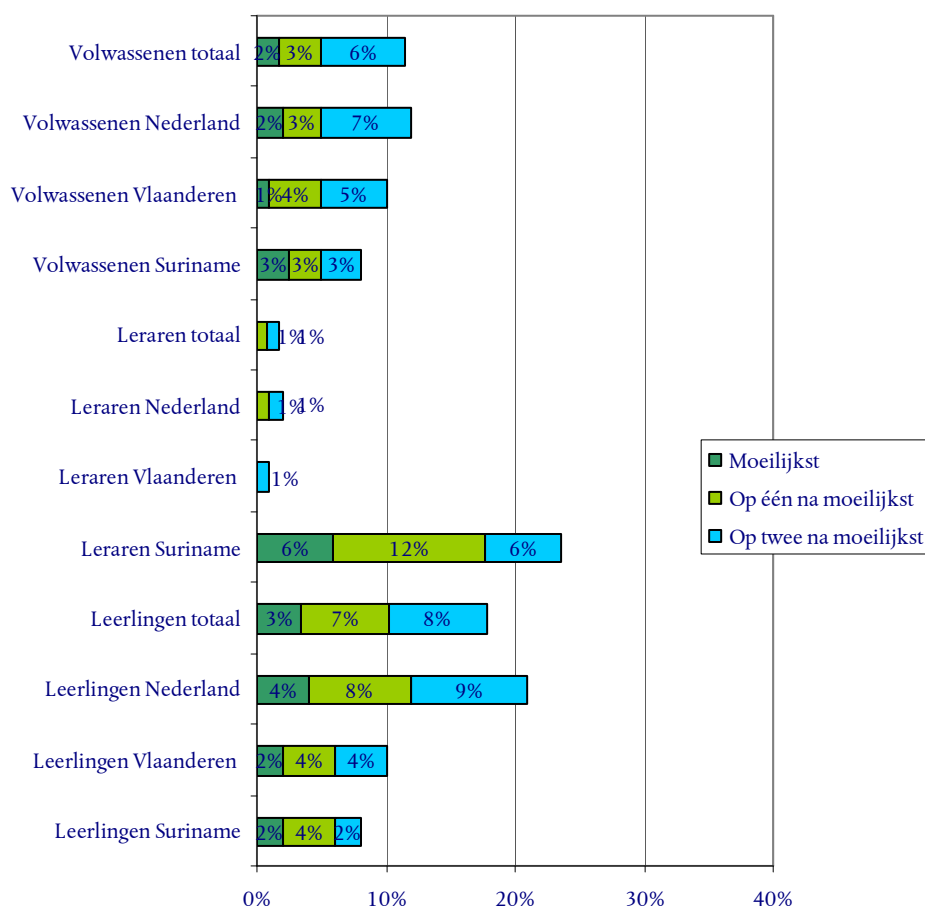
4.6 Is Nederlands een moeilijk vak?

Vraag: Wat vindt of vond u de moeilijkste vakken? Ook nu graag drie vakken aankruisen (zet een '1' voor het moeilijkste vak, een '2' voor het op één na moeilijkst vak en een '3' voor het op twee na moeilijkst vak.

Haast geen van de ondervraagden vond Nederlands het moeilijkste schoolvak dat er is. Ongeveer 10% van alle ondervraagde volwassenen vindt wel dat het vak behoort tot de moeilijkste drie.

Opvallend is het hoge aantal *Surinaamse leraren* dat Nederlands vindt behoren tot de drie moeilijkste vakken, namelijk circa 20%. Ook de *Nederlandse leerlingen* schieten er uit met ca 20% terwijl van de *Vlaamse en Surinaamse leerlingen* nog geen 10% het tot de moeilijkste vakken rekent.

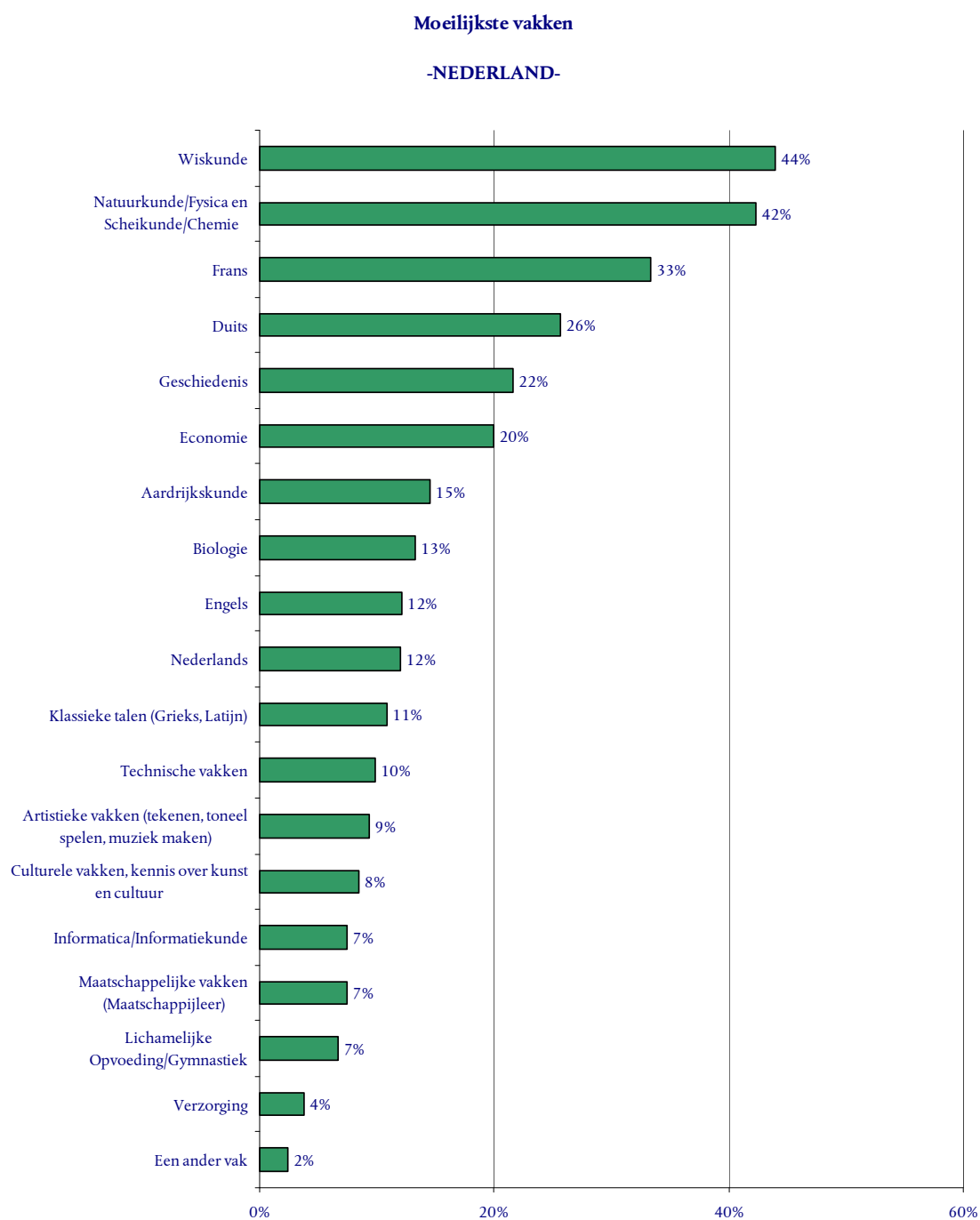
Percentage respondenten dat het vak Nederlands het moeilijkste vak vindt/vond.

4.6.1 Volwassenen

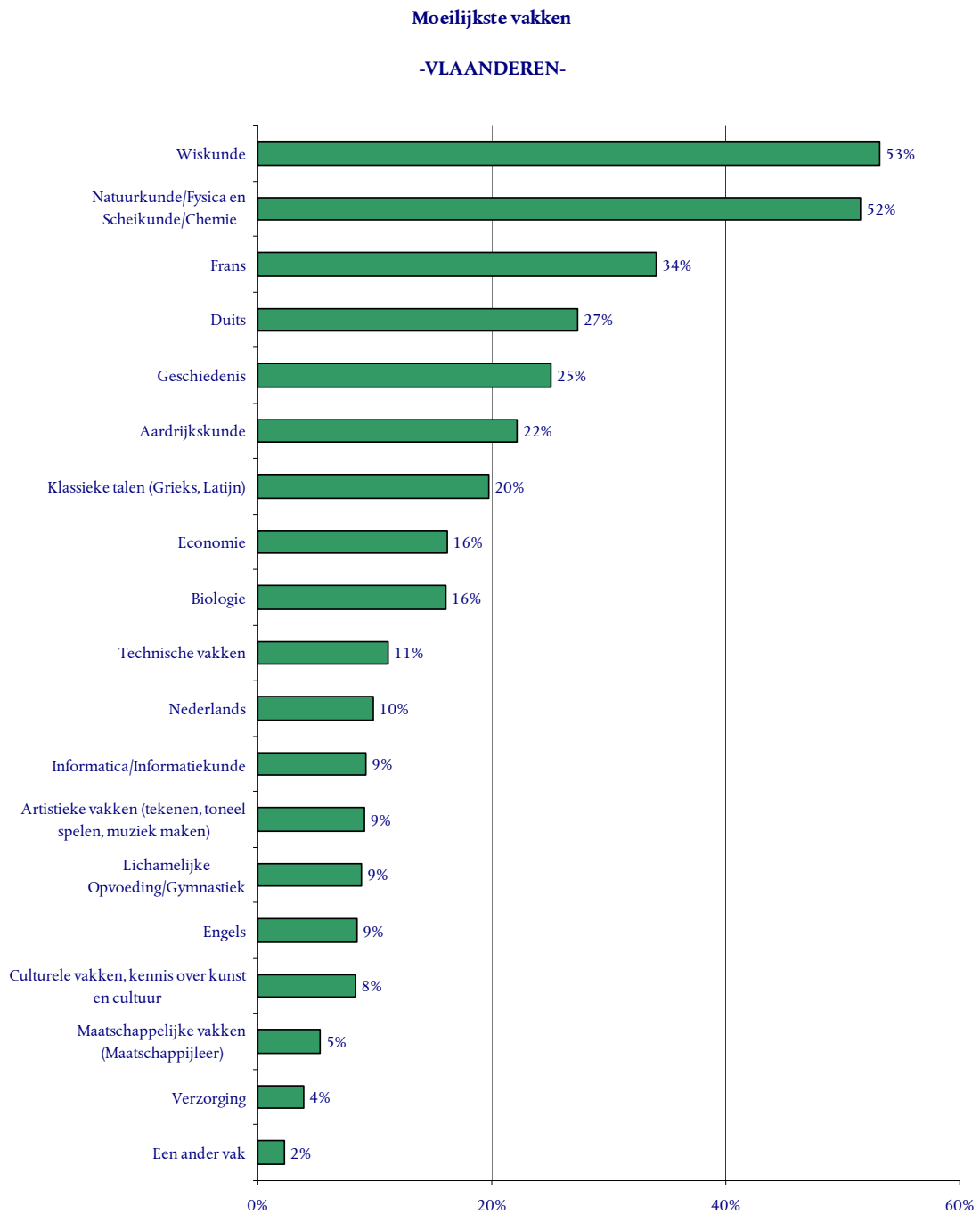
Nederland

Gevraagd naar de drie moeilijkste vakken op school vindt ruim 10% van de Nederlandse volwassenen dat het Nederlands daarbij hoort. Daarmee komt Nederlands op de tiende plaats in volgorde van moeilijkheid.

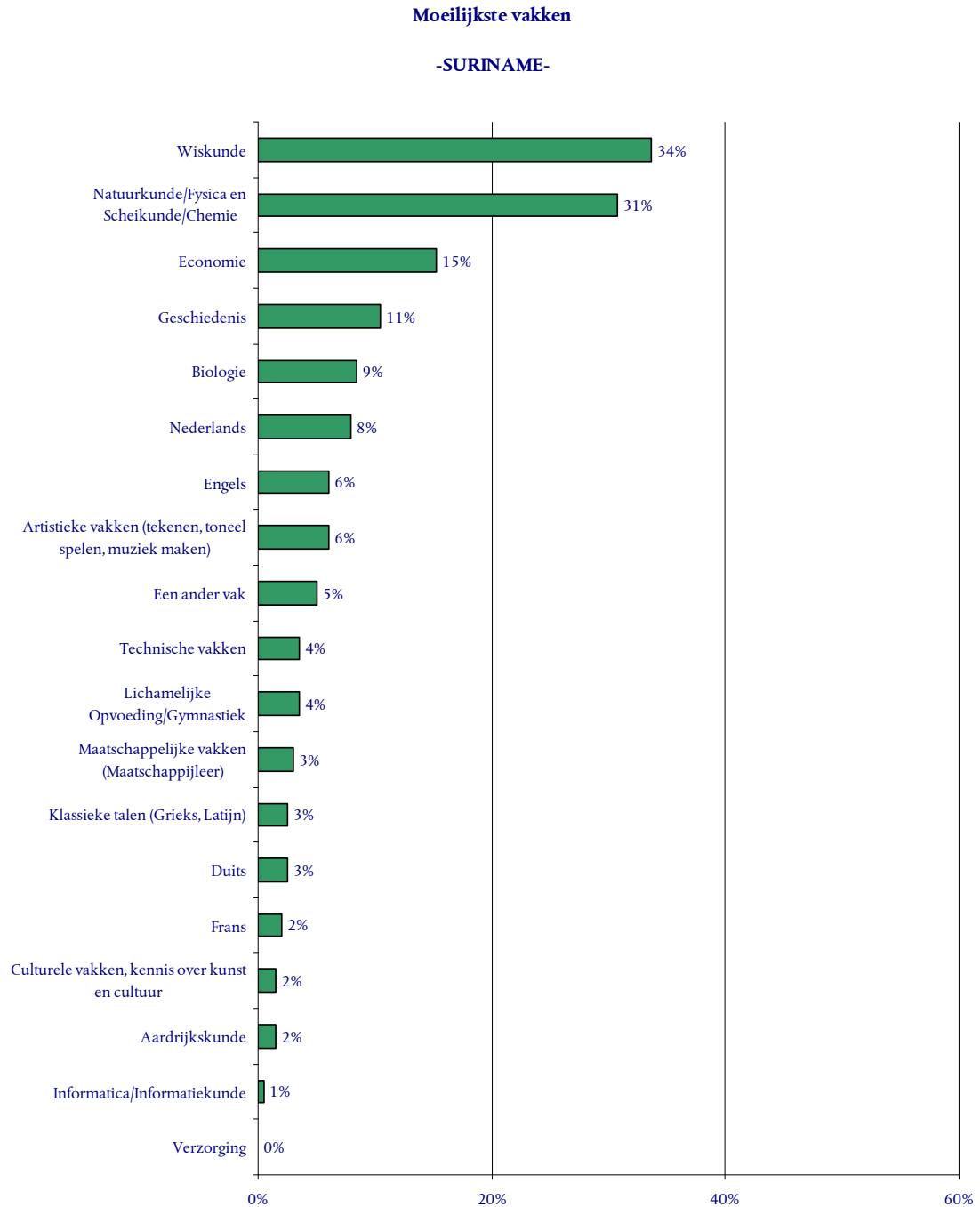
Vlaanderen

Gevraagd naar de drie moeilijkste vakken op school vindt ca 10% van de Vlaamse volwassenen dat het Nederlands daarbij hoort. Daarmee komt Nederlands op de elfde plaats.

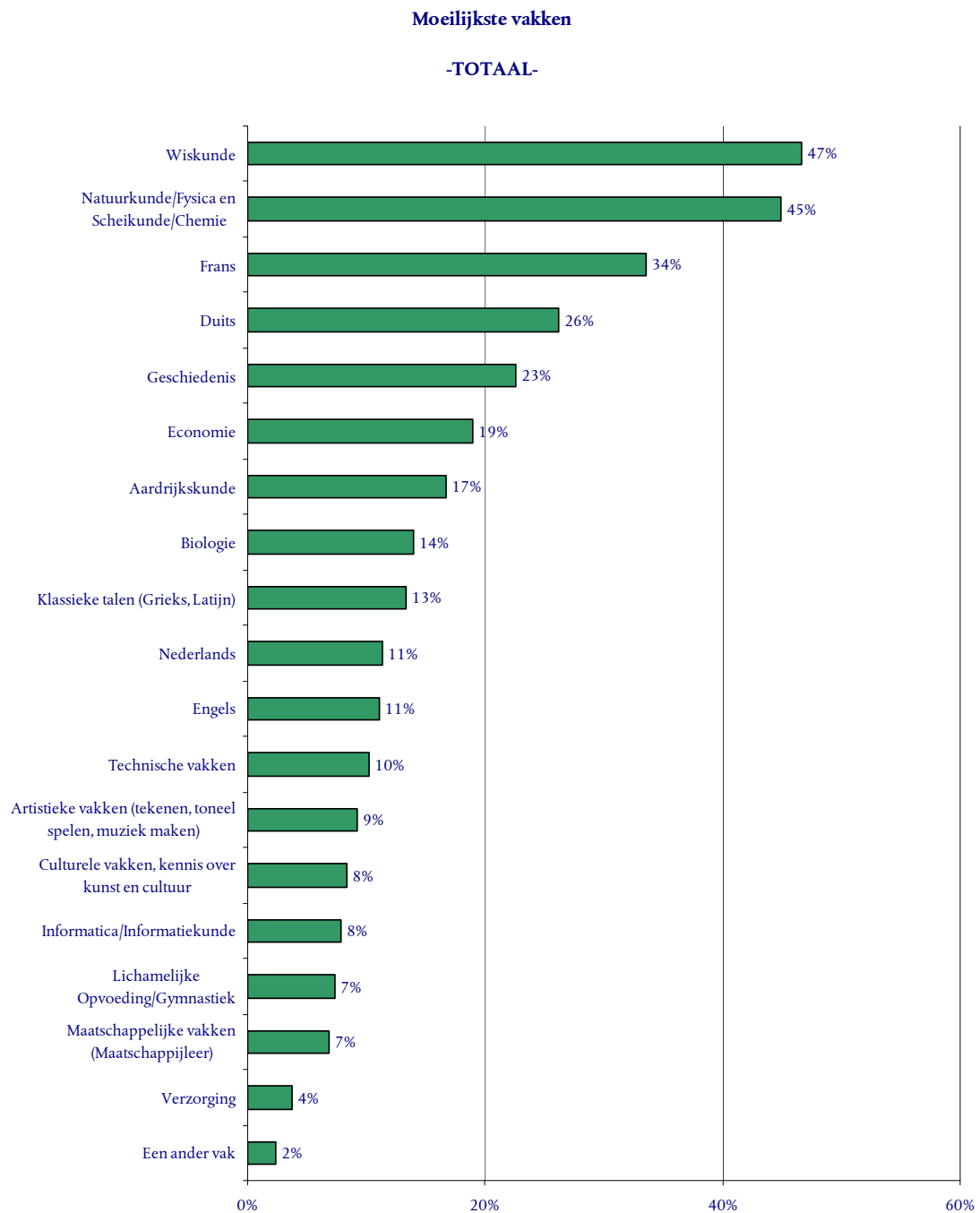
Suriname

Gevraagd naar de drie moeilijkste vakken op school vindt een kleine 10% van de Surinaamse volwassenen dat het Nederlands daarbij hoort. Daarmee komt Nederlands op de zesde plaats.

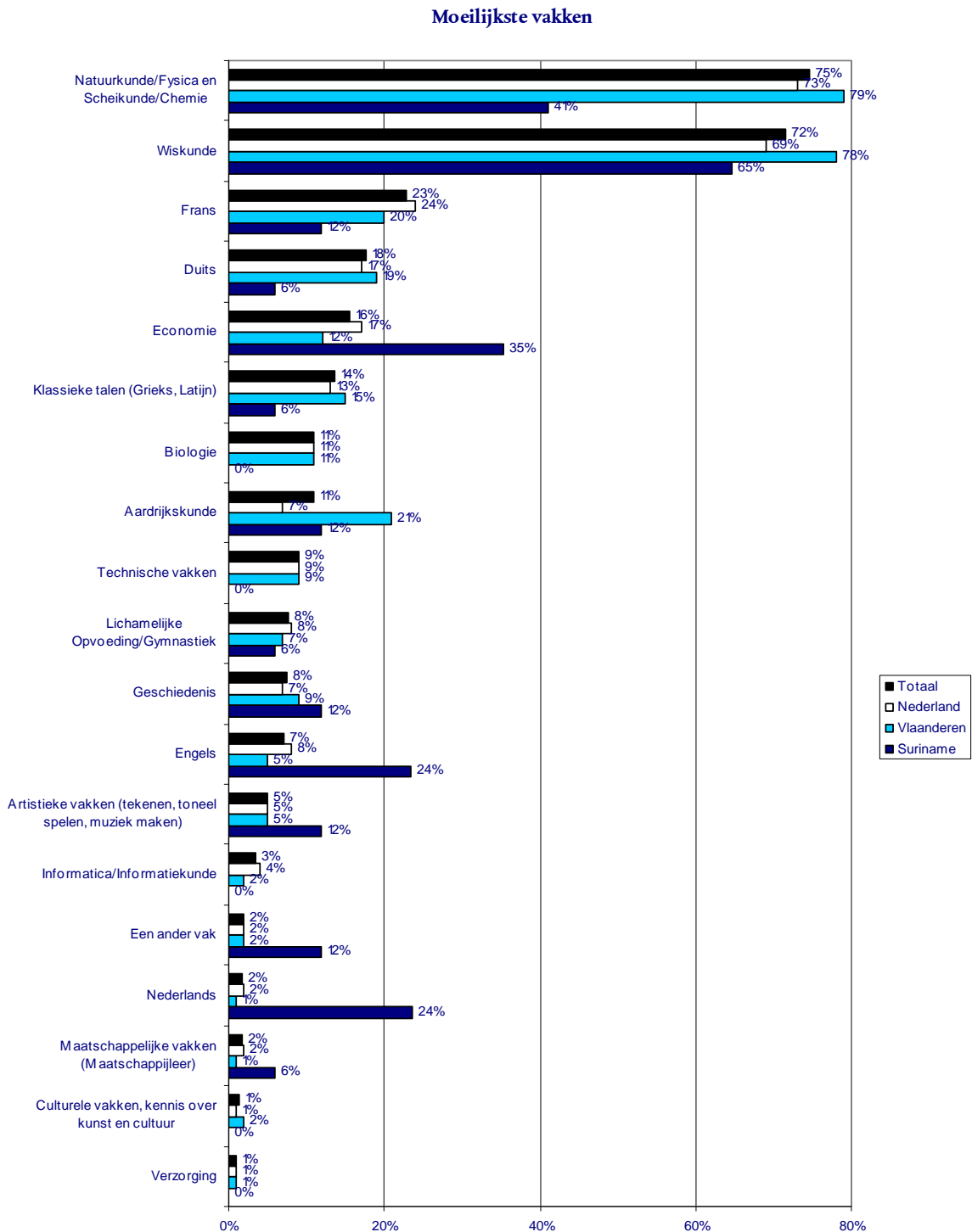
Totaal

Voegen we de groepen volwassenen uit alle drie de landen samen, dan komt Nederlands op de tiende plaats in de rangorde van moeilijkste vakken.

4.6.2 Leraren

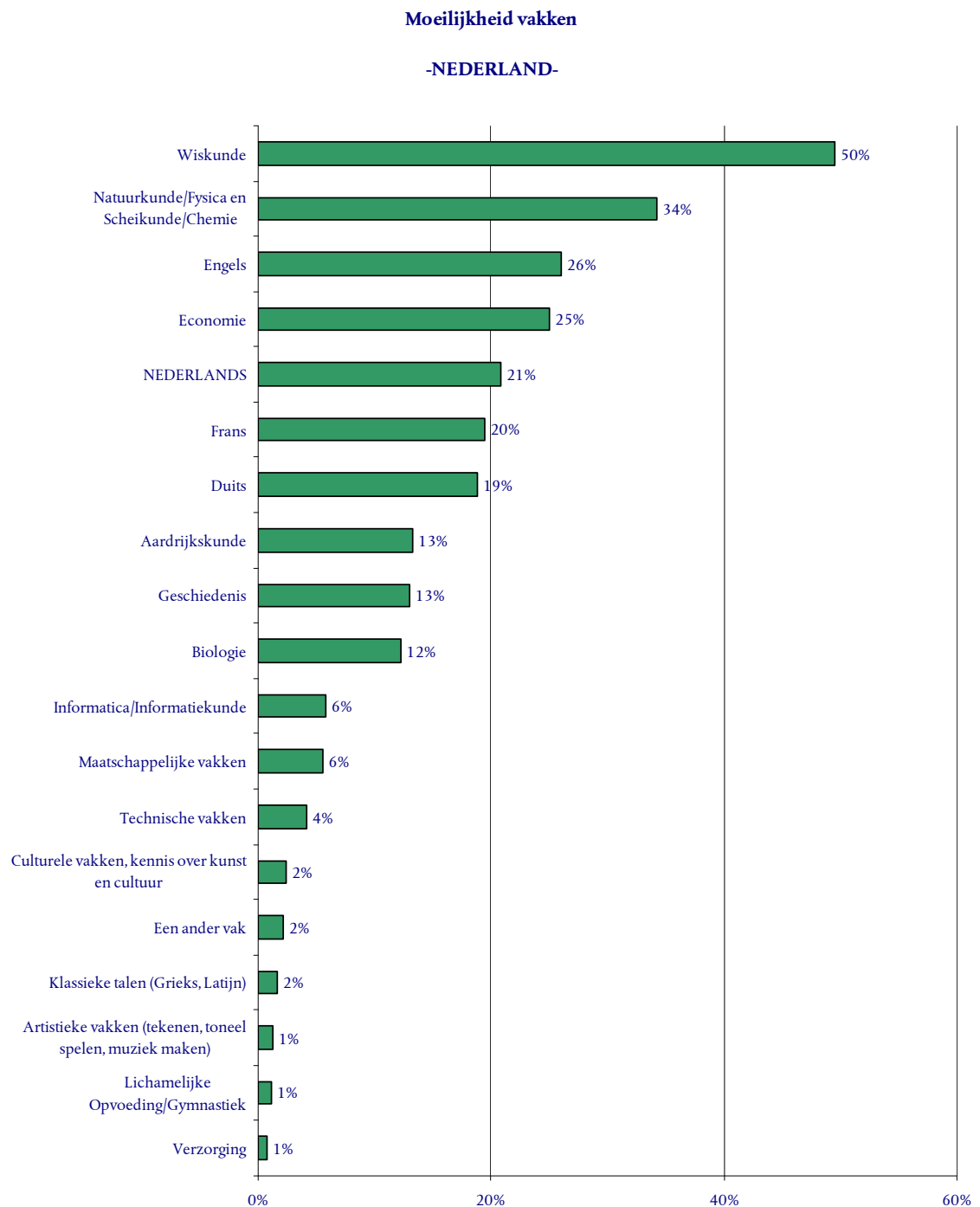
Vraag je leraren welke drie vakken het moeilijkste zijn, dan komt Nederlands met zeer weinig stemmen vrijwel onder aan de lijst terecht. De Surinaamse leraren zien dit anders. Van hen rekent bijna 25% Nederlands tot de drie moeilijkste vakken.

4.6.3 Leerlingen

Nederland

Van de leerlingen uit Nederland vindt ruim 20% het Nederlands een van de drie moeilijkste vakken. Nederlands komt daarmee op de vijfde plaats als het gaat om wat leerlingen de moeilijkste vakken vinden.

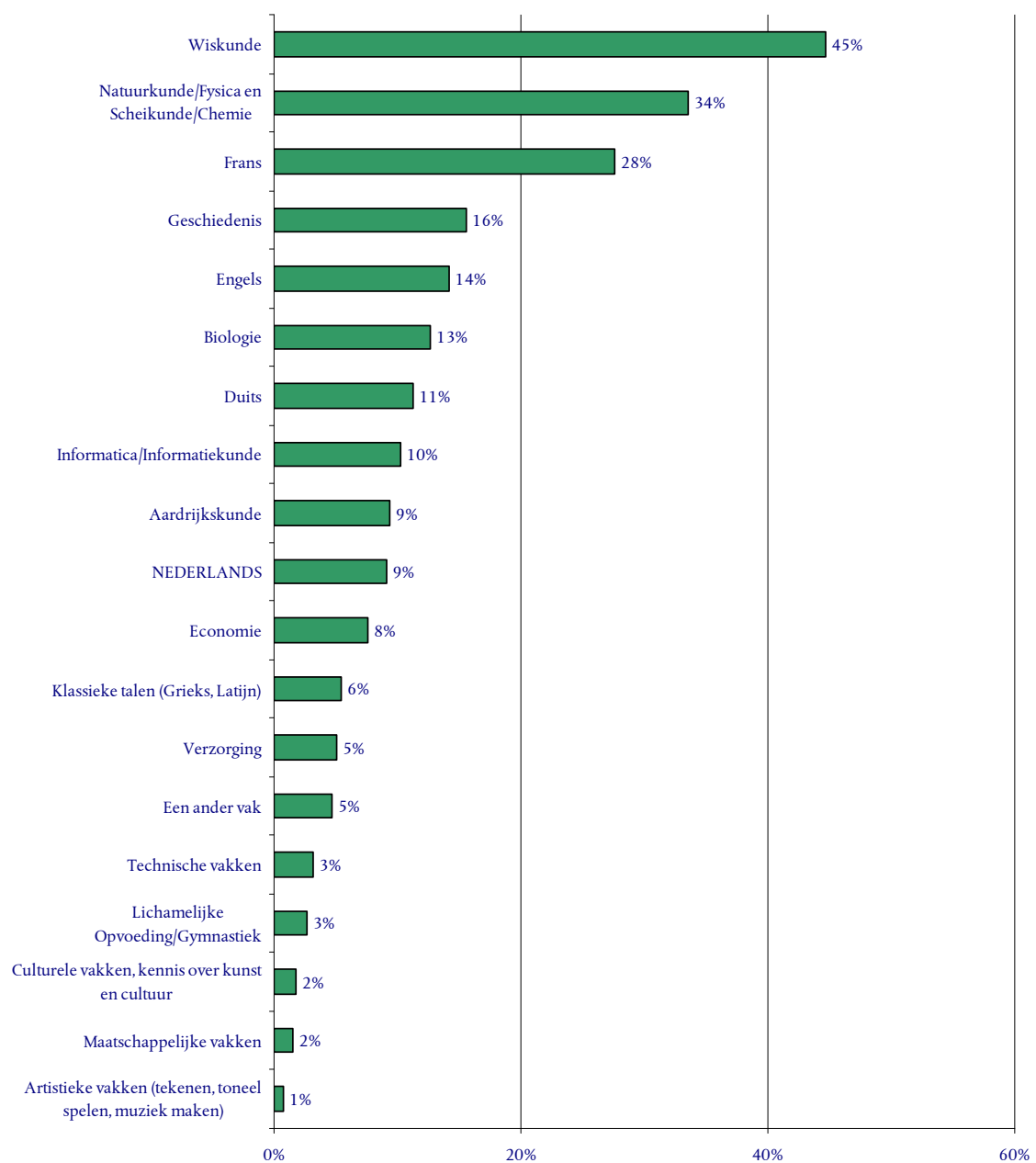

Vlaanderen

Vergeleken met de Nederlandse leerlingen noemen de Vlaamse leerlingen het Nederlands minder vaak als een van de moeilijkste vakken. Slechts 10% van de Vlaamse leerlingen vindt dat het tot de drie moeilijkste vakken behoort tegen 20% in Nederland. In Vlaanderen staat het vak pas op de tiende plaats in moeilijkheid.

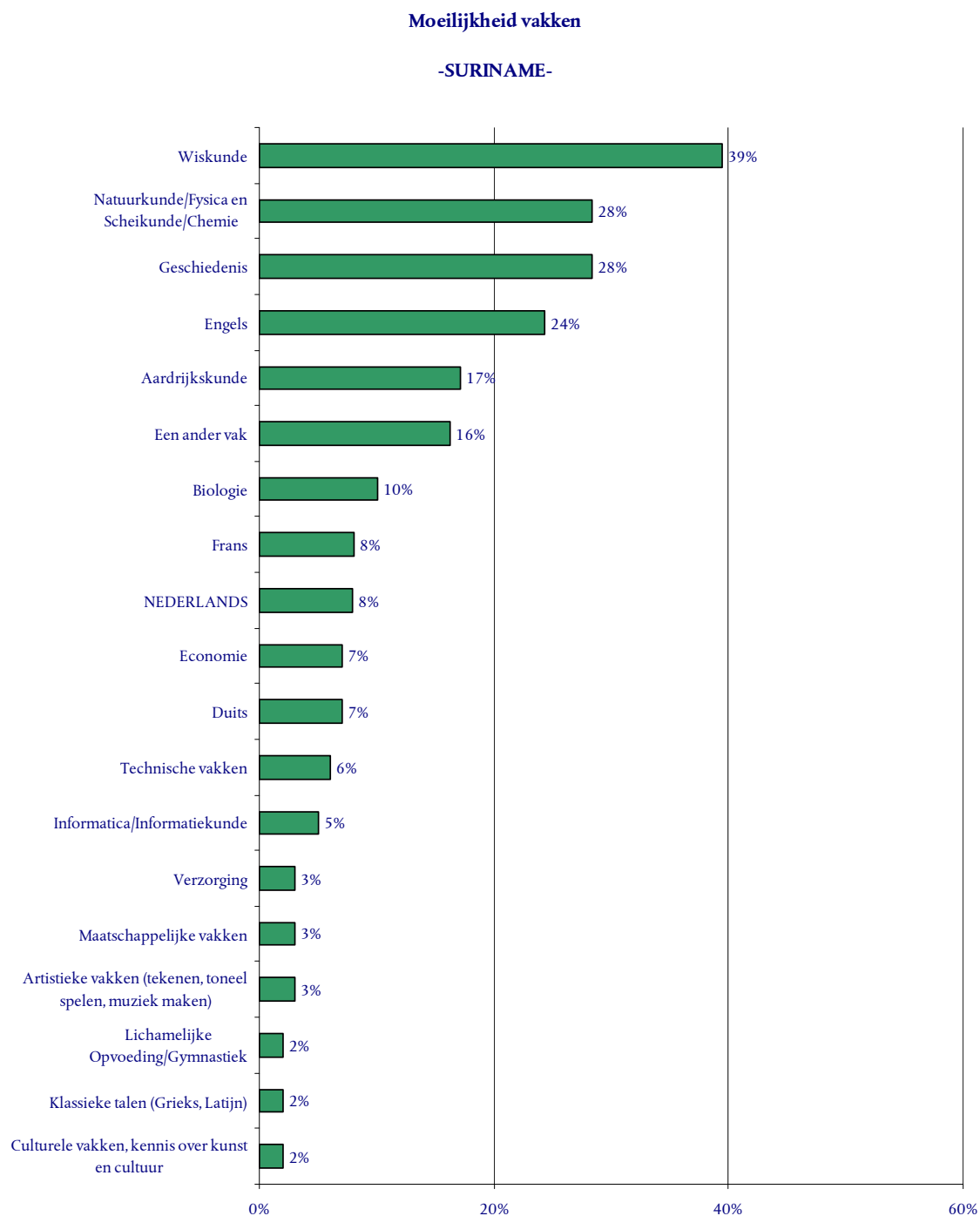
Moelijkheid vakken

-VLAANDEREN-

Suriname

In Suriname vindt ongeveer hetzelfde percentage leerlingen Nederlands een van de drie moeilijkste vakken als in Vlaanderen, namelijk bijna 10%. Nederlands staat hier op de negende plaats.

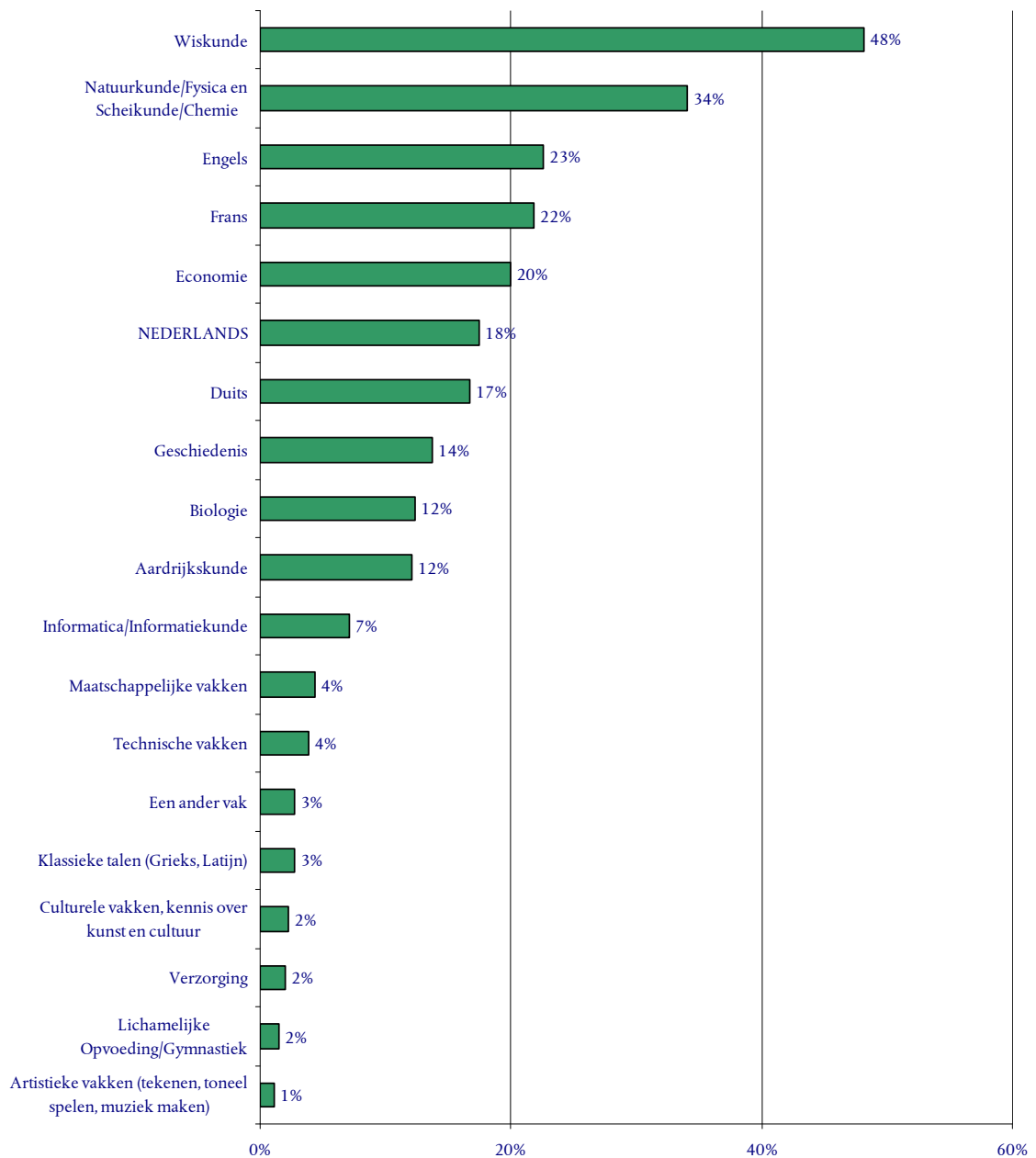

Totaal

Doen we de antwoorden van alle leerlingen bij elkaar, dan zien we dat Nederlands op de zesde plaats uitkomt in de rij met moeilijkste vakken. Het gemiddelde van bijna 20% dat het Nederlands tot de moeilijkste vakken rekt, wordt vooral veroorzaakt door de Nederlanders die het vak kennelijk moeilijker vinden dan de Vlamingen en Surinamers.

Moelijkheid vakken

-TOTAAL-

4.7 Samenvatting nuttigste, moeilijkste, leukste en minst leuke vakken

Nederlands hoort samen met Engels tot de nuttigste vakken. Het wordt ook redelijk vaak tot de leukste vakken gerekend. Nederlands wordt door geen van de groepen ondervraagden gezien als het allermoeilijkste vak en ook niet als minst leuke vak. De bètavakken worden vaak als de moeilijkste aangemerkt én als minst leuke.

	Nuttigste	Minst leuke	Leukste	Moeilijkste
<i>Volwassenen:</i>				
Nederland	Engels	Frans en Duits	Engels	Bètavakken
Vlaanderen	Engels	Bètavakken	Engels, Nederlands en artistieke vakken	Bètavakken
Suriname	Nederlands	Bètavakken en geschiedenis	Engels	Bètavakken
<i>Leraren:</i>				
Nederland	Nederlands	Bètavakken	Nederlands en geschiedenis	Bètavakken
Vlaanderen	Nederlands	Bètavakken	Nederlands en geschiedenis	Bètavakken
Suriname	Nederlands	Bètavakken	Nederlands en biologie	Wiskunde
<i>Leerlingen:</i>				
Nederland	Engels	Wiskunde	Gymnastiek	Bètavakken
Vlaanderen	Engels	Frans en de bètavakken	Gymnastiek	Bètavakken
Suriname	Nederlands	Bètavakken	Nederlands en aardrijkskunde	Bètavakken, geschiedenis

4.8 Hoe leuk is het vak Nederlands

Vraag: Wat vindt u van het vak Nederlands?

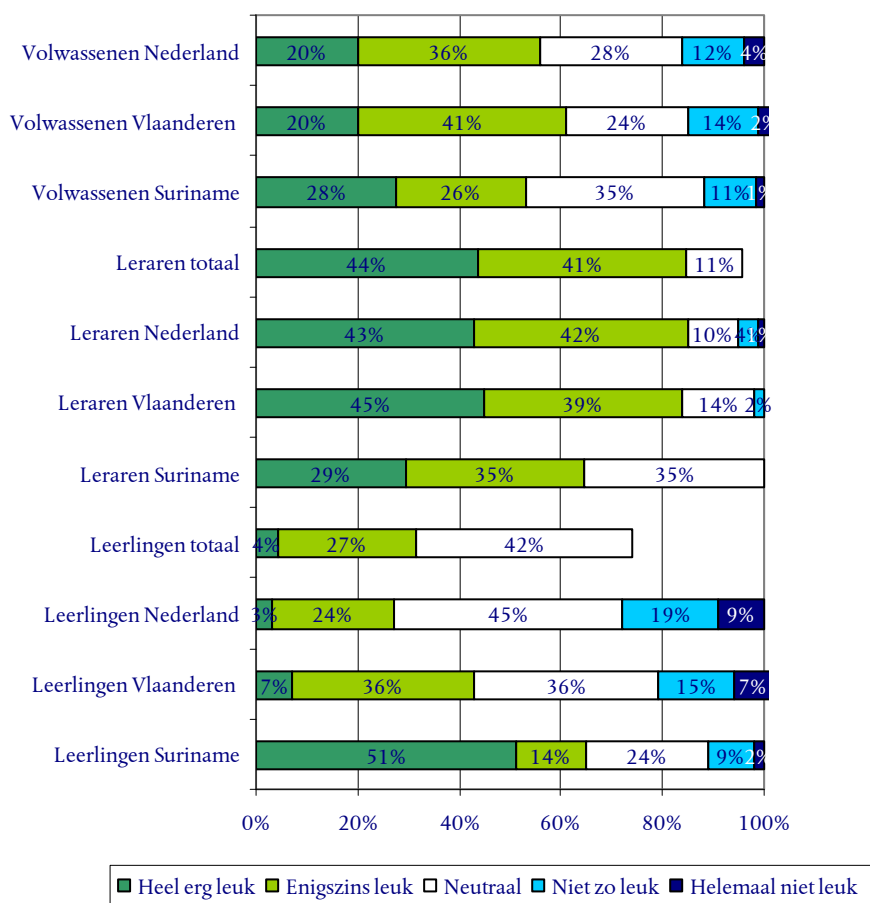
Volwassenen en leraren zijn heel positief

Over het algemeen wordt het vak Nederlands zeer gewaardeerd. Het meest positief zijn – natuurlijk – de leraren Nederlands. Maar ook een meerderheid (60%) van alle volwassenen vindt Nederlands een heel erg leuk of enigszins leuk schoolvak. Slechts één op de zes (15%) vindt het niet zo leuk of helemaal niet leuk. Dit is in Nederland, Vlaanderen en Suriname hetzelfde. Bij leerlingen zien we wel een duidelijk verschil per land.

Vlaamse en Nederlandse leerlingen iets minder positief dan volwassenen

Van de leerlingen in Vlaanderen is ruim 40% positief. De leerlingen uit Nederland zijn minder positief: op de vraag of ze Nederlands een leuk vak vinden, zei een kleine 30% ja. Maar aan de andere kant vindt dan weer zo'n 10% van de Nederlandse leerlingen dat Nederlands het allerleukste vak is dat je op school kunt doen. En bijna geen Vlaamse leerling vindt dat (2%).

Wat vindt/vond u van het vak Nederlands?

4.9 Oordeel over de verschillende onderdelen van het vak Nederlands

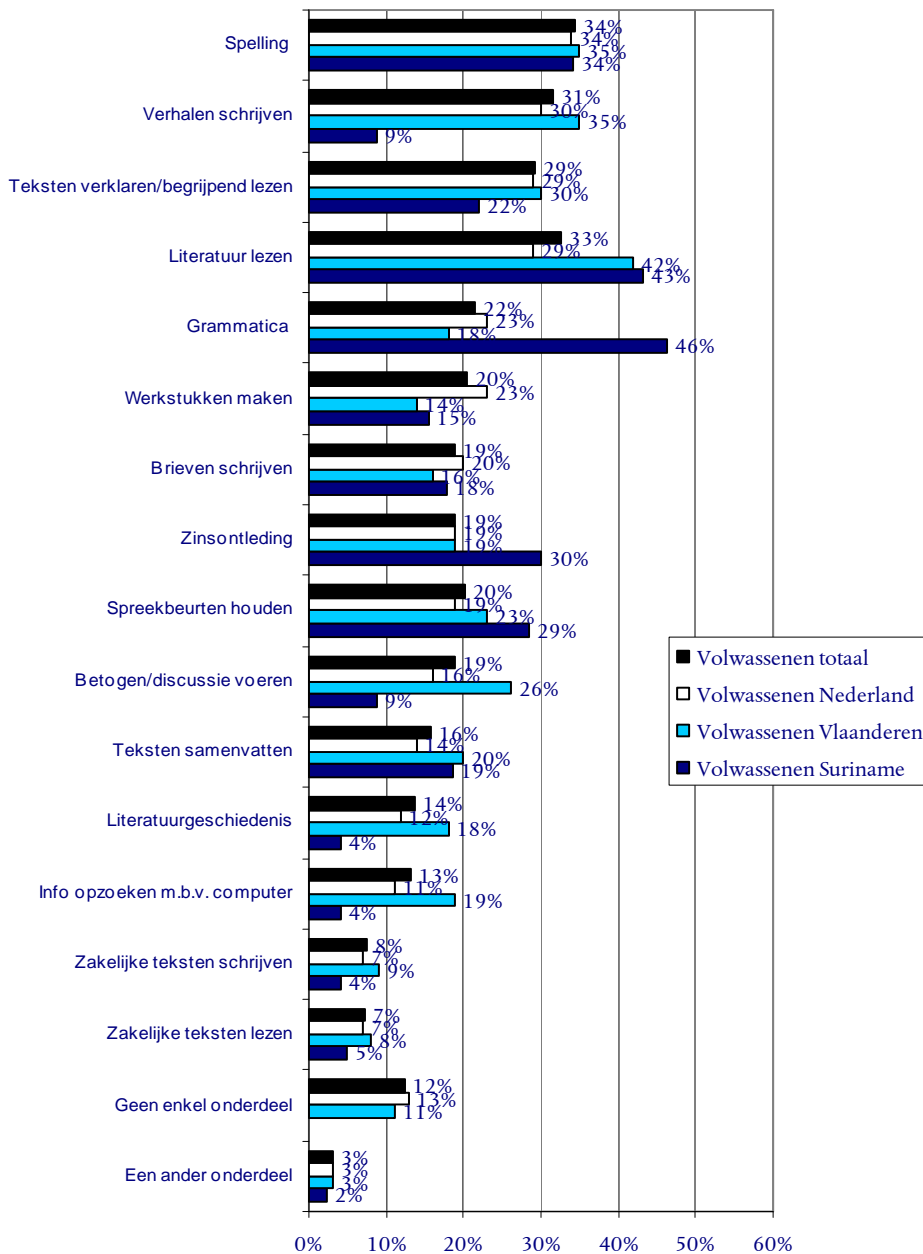
Vraag: Welke van de volgende onderdelen vindt of vond u het leukst aan het vak Nederlands? Graag drie onderdelen aankruisen (zet een '1' voor het allerleukste onderdeel, een '2' voor het op één na leukste onderdeel en een '3' voor het op twee na leukste onderdeel).

4.9.1 Het leukste onderdeel

Volwassenen

De Nederlandse volwassenen vinden of vonden vooral *spelling*, *verhalen schrijven*, *teksten verklaren* en *literatuur lezen* het leukst aan het vak Nederlands. De Vlaamse volwassenen vinden of vonden vooral *literatuur lezen*, *verhalen schrijven* en *spelling* de leukste onderdelen. In Suriname springen *grammatica* en *literatuur lezen* er uit.

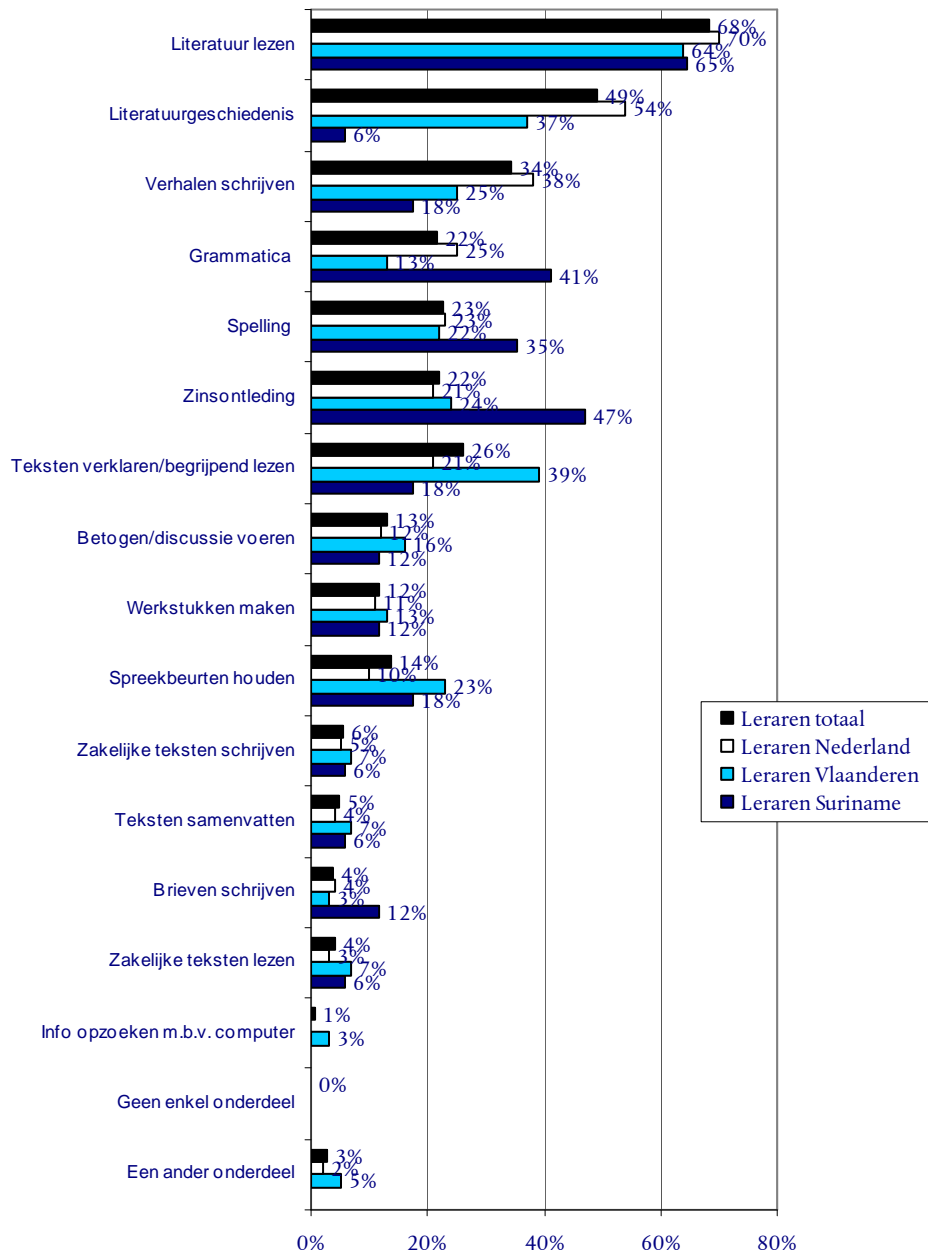
Welke onderdelen vindt/vond u het leukst aan het vak Nederlands?

Leraren

Leraren houden het meest van literatuur. Bijna 70% rekent dit tot de lievelingsonderdelen van zijn vak. Verder hebben de leraren in Suriname, in tegenstelling tot hun collega's in Nederland en Vlaanderen een grote voorkeur voor zinsontleding en grammatica. Ongeveer 40% rekent dit tot de drie leukste onderdelen van het vak Nederlands.

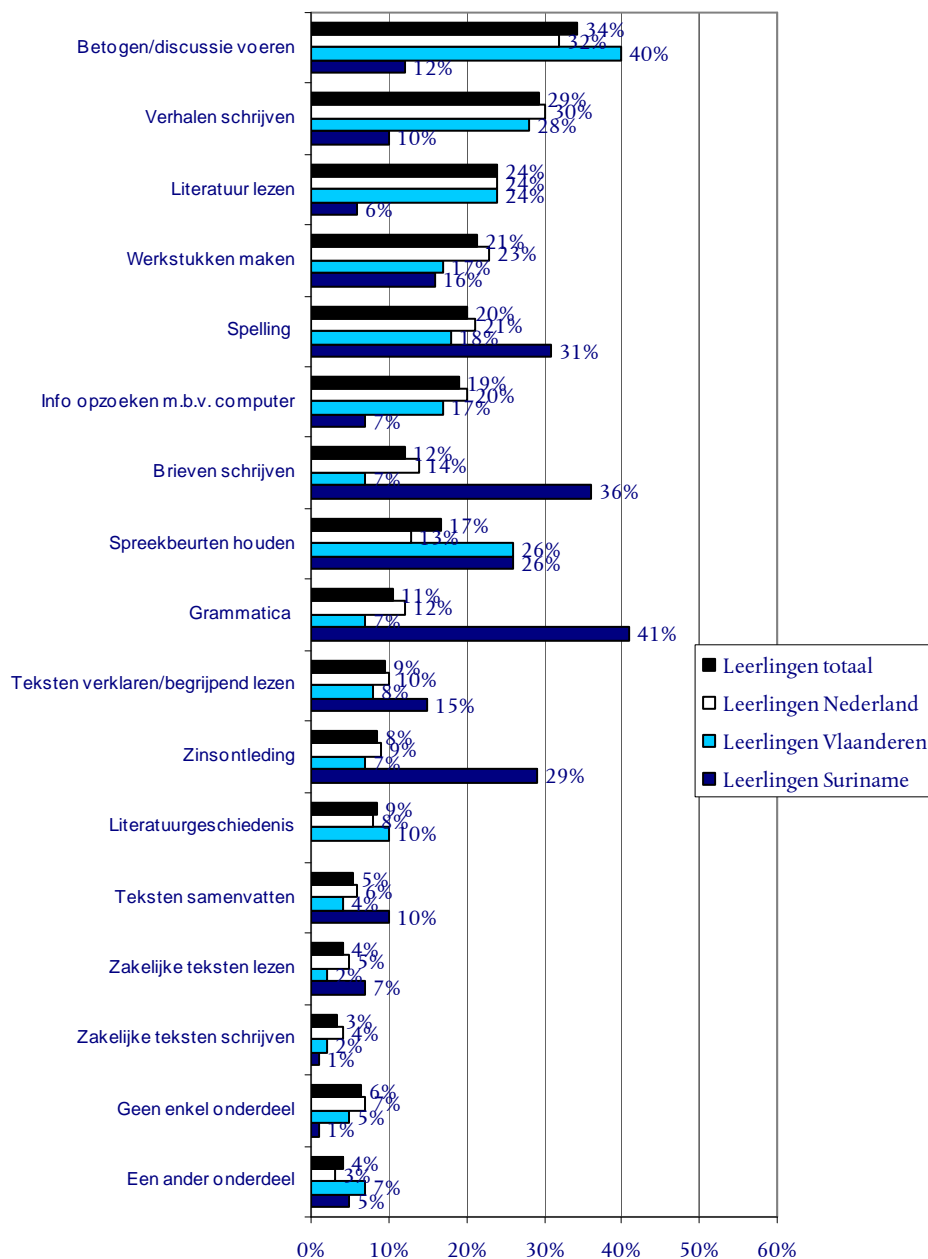
Welke onderdelen vindt/vond u het leukst aan het vak Nederlands?

Leerlingen

De leerlingen in de verschillende landen hebben uiteenlopende meningen over welke onderdelen de leukste zijn. De onderdelen 'discussiëren' en 'verhalen schrijven' scoren bij Nederlandse en Vlaamse leerlingen het hoogst. Surinaamse leerlingen houden meer van grammatica en spelling en brieven schrijven.

Welke onderdelen vind je het leukst aan het vak Nederlands?

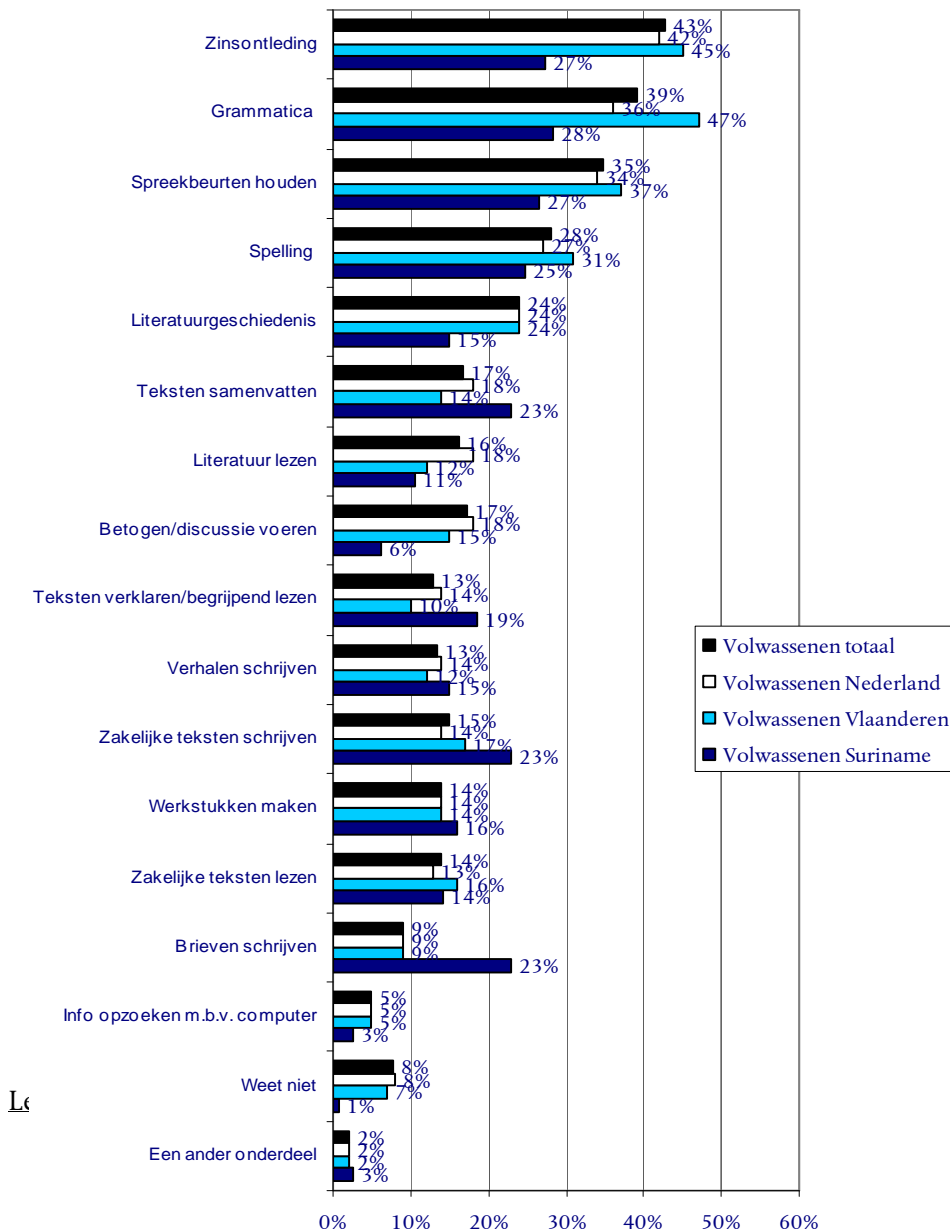
4.9.2 Minst leuke onderdeel

Vraag: Welke van de volgende onderdelen vindt of vond u het minst leuk aan het vak Nederlands? Graag drie onderdelen aankruisen (zet een '1' voor het minst leuke onderdeel, een '2' voor het op één na minst leuke onderdeel en een '3' voor het op twee na minst leuke onderdeel).

Volwassenen

De volwassenen vonden vooral zinsontleding, grammatica en het houden van spreekbeurten het minst leuk aan het vak Nederlands.

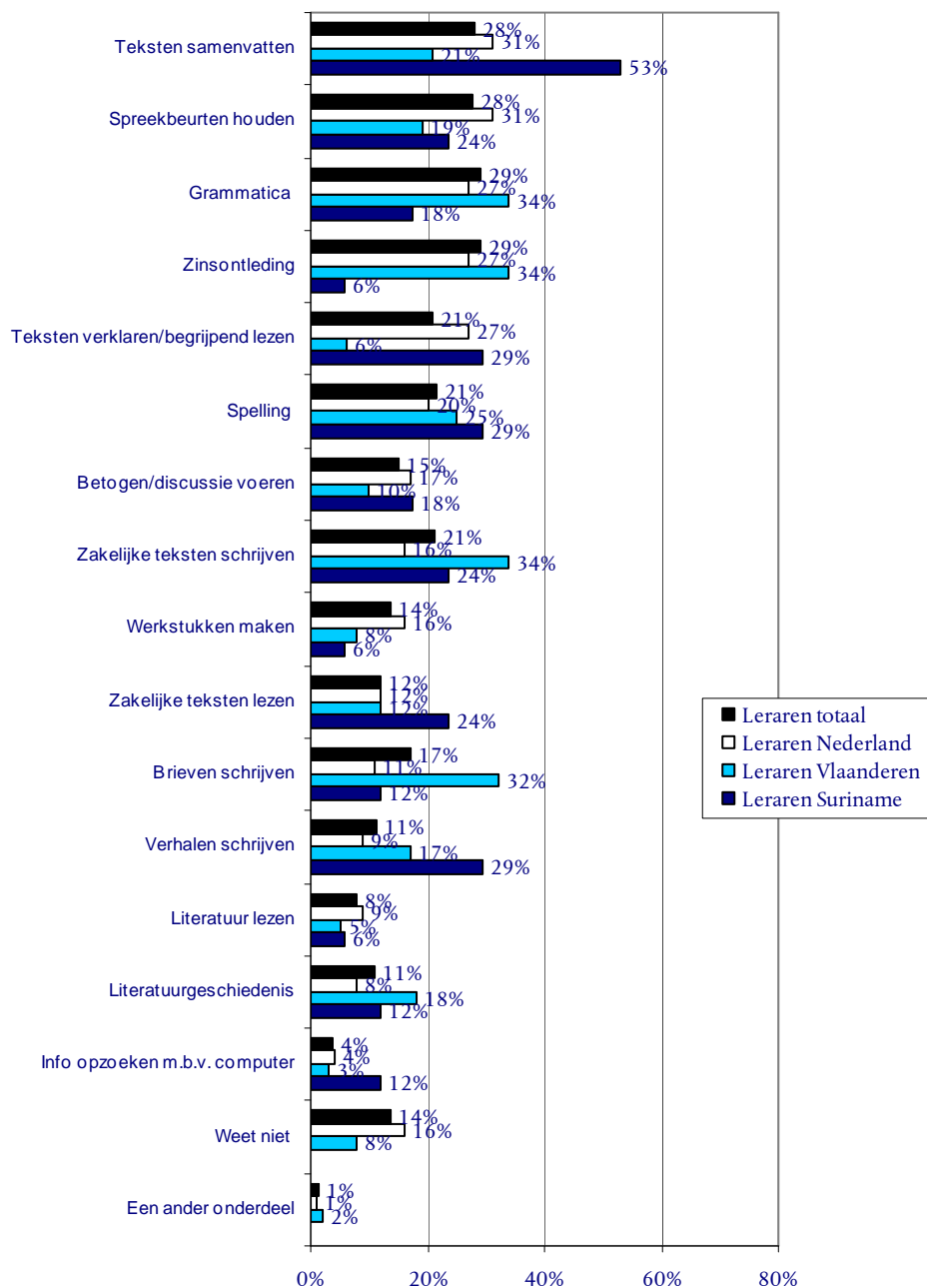
Welke onderdelen vindt/vond u het minst leuk aan het vak Nederlands?

Le

De Nederlandse leraren vinden of vonden vooral *teksten samenvatten*, *spreekbeurten houden*, *grammatica*, *zinsontleding* en *teksten verklaren* het minst leuk aan het vak Nederlands. De Vlaamse leraren vinden of vonden vooral *zakelijke teksten schrijven*, *grammatica*, *zinsontleding* en *brieven schrijven* de minder aangename elementen van het vak Nederlands. In Suriname hebben de leraren kennelijk een uitgesproken weerzin tegen het *samenvatten van teksten*.

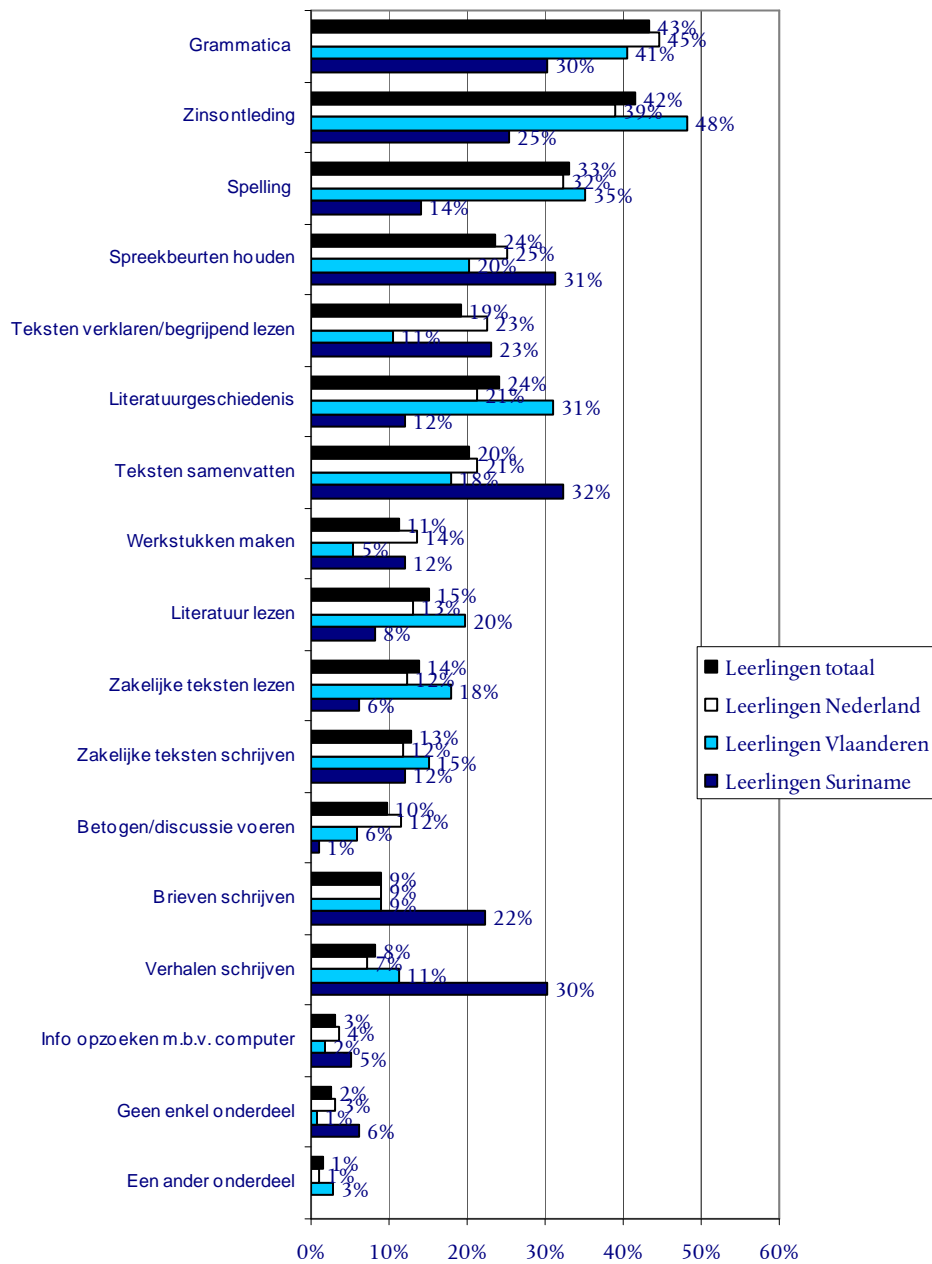
Welke onderdelen vindt/vond u het minst leuk aan het vak Nederlands?

Leerlingen

De leerlingen vinden vooral *grammatica*, *zinsontleding* en *spelling* het minst leuk aan het vak Nederlands.

Welke onderdelen vind je het minst leuk aan het vak Nederlands?

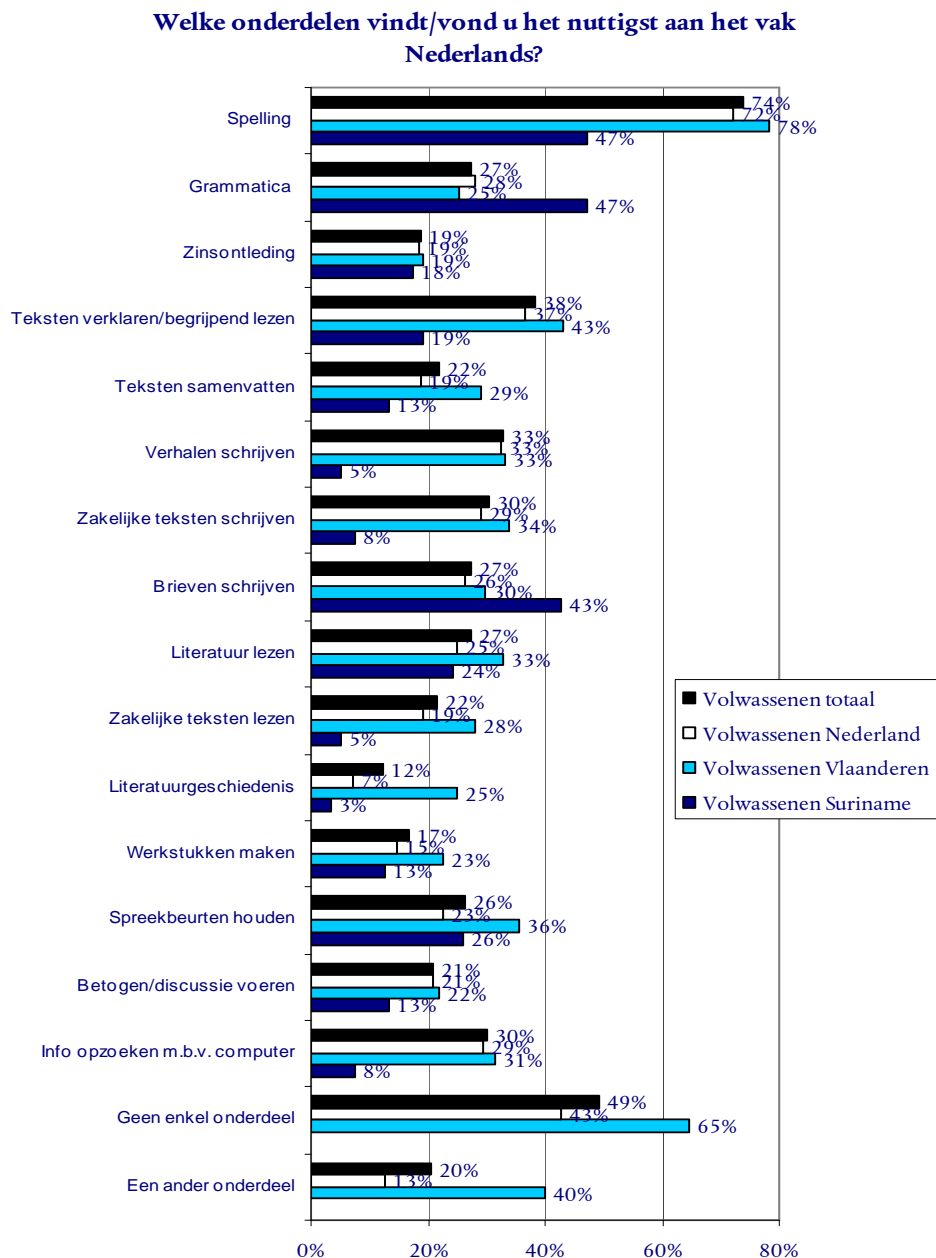

4.9.3 Nuttigste onderdeel

Vraag: Welke van de volgende onderdelen vindt of vond u het nuttigst aan het vak Nederlands? Graag drie onderdelen aankruisen (zet een '1' voor het nuttigste onderdeel, een '2' voor het op één na nuttigste onderdeel en een '3' voor het op twee na nuttigste onderdeel).

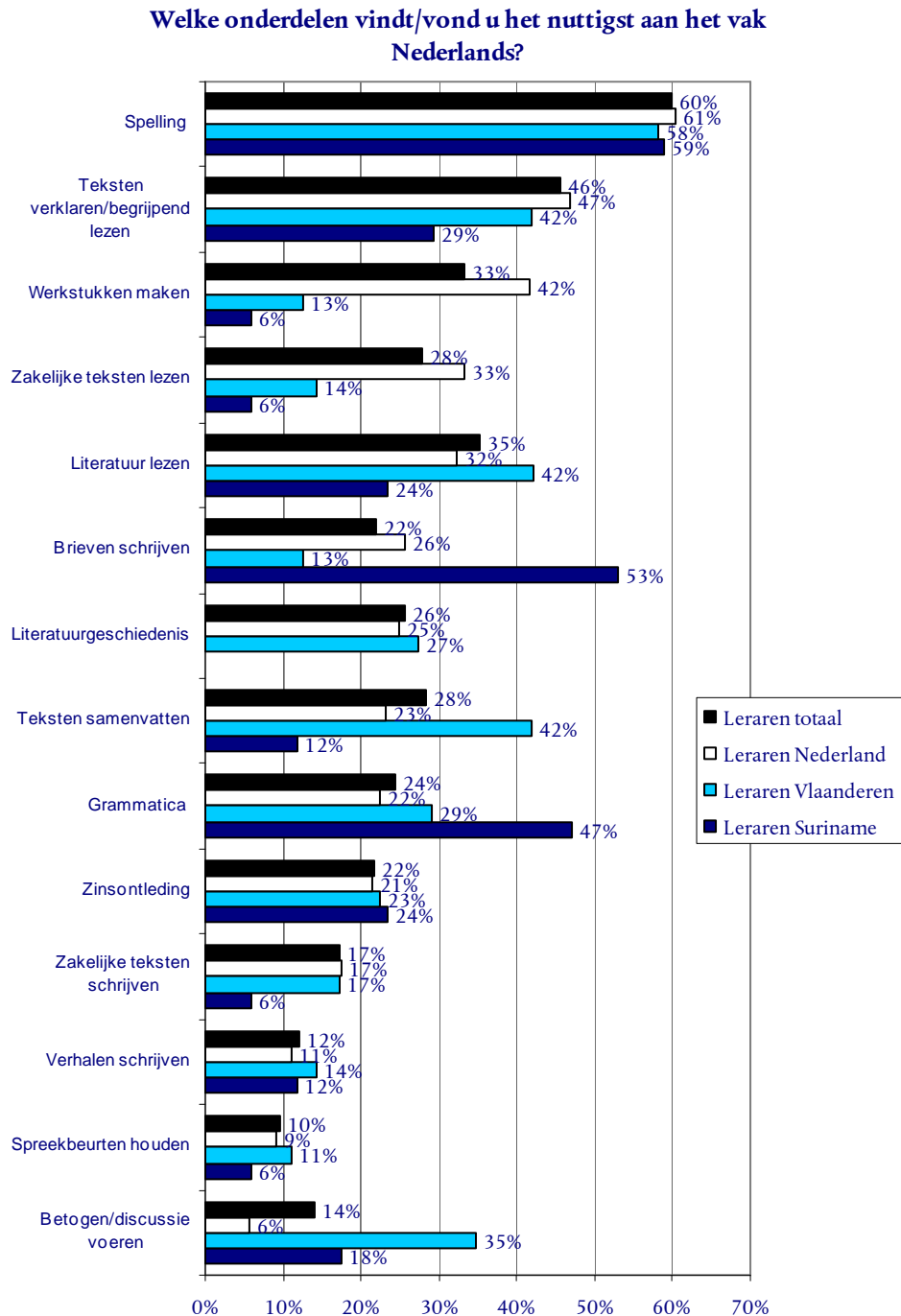
Volwassenen

Spelling is volgens volwassenen in Nederland en Vlaanderen het nuttigste onderdeel van het vak Nederlands. Surinaamse volwassenen rekenen het ook tot de belangrijkste onderdelen, maar noemen even vaak *grammatica* en *brieven schrijven* de drie nuttigste onderdelen.

Leraren

Leraren vinden *spelling* blijkbaar verreweg het nuttigste onderdeel van het vak Nederlands.

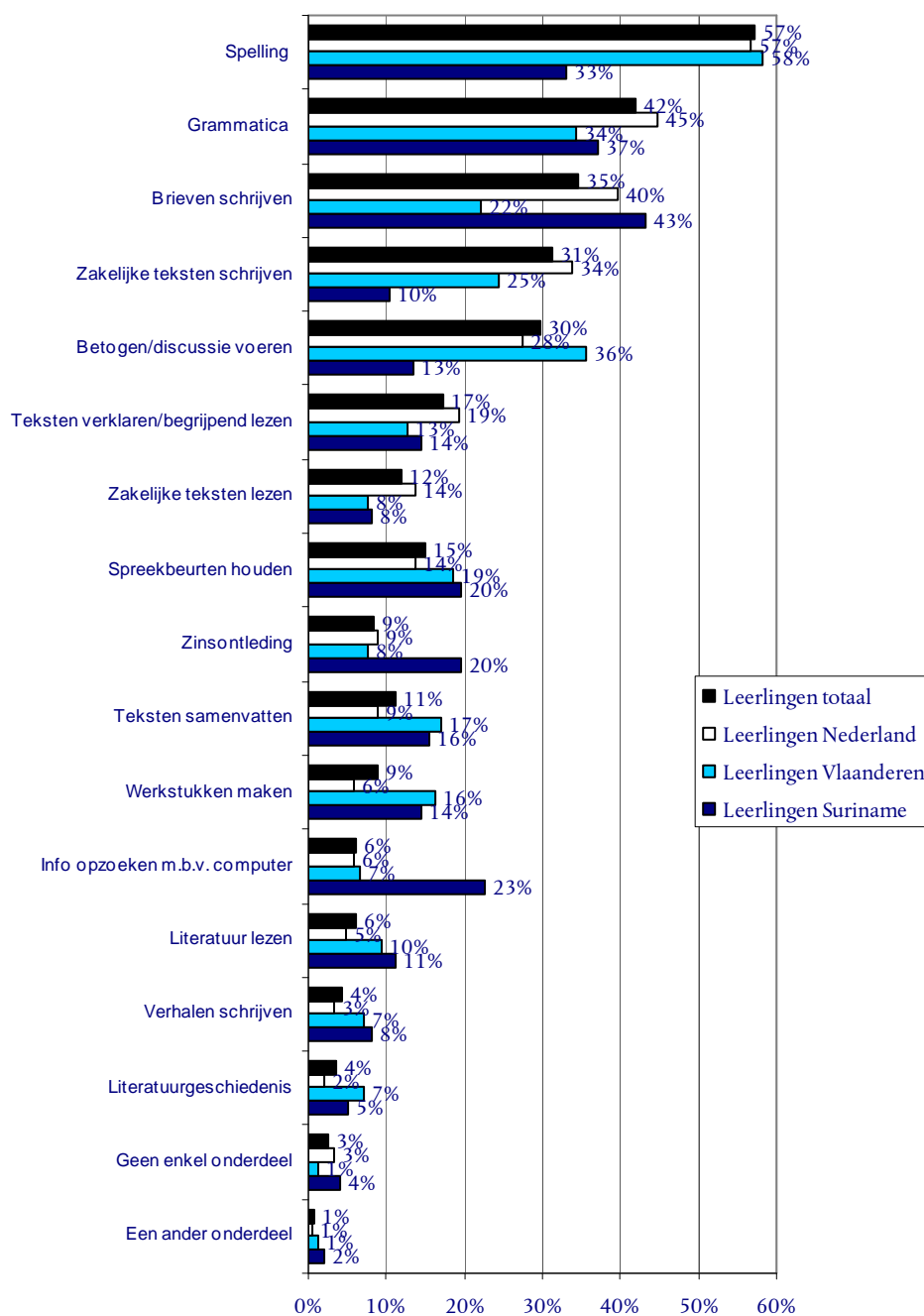
Leerlingen

Leerlingen vinden *spelling* het nuttigste onderdeel van het vak Nederlands. Bijna 60% vindt dat het hoort tot de drie nuttigste vakken.

Nederlandse leerlingen noemen daarna het vaakst *grammatica*.

Surinaamse leerlingen *brieven schrijven* en *informatie opzoeken met de computer* en Vlaamse leerlingen *betogen en discussiëren*.

Welke onderdelen vind je het nuttigst aan het vak Nederlands?

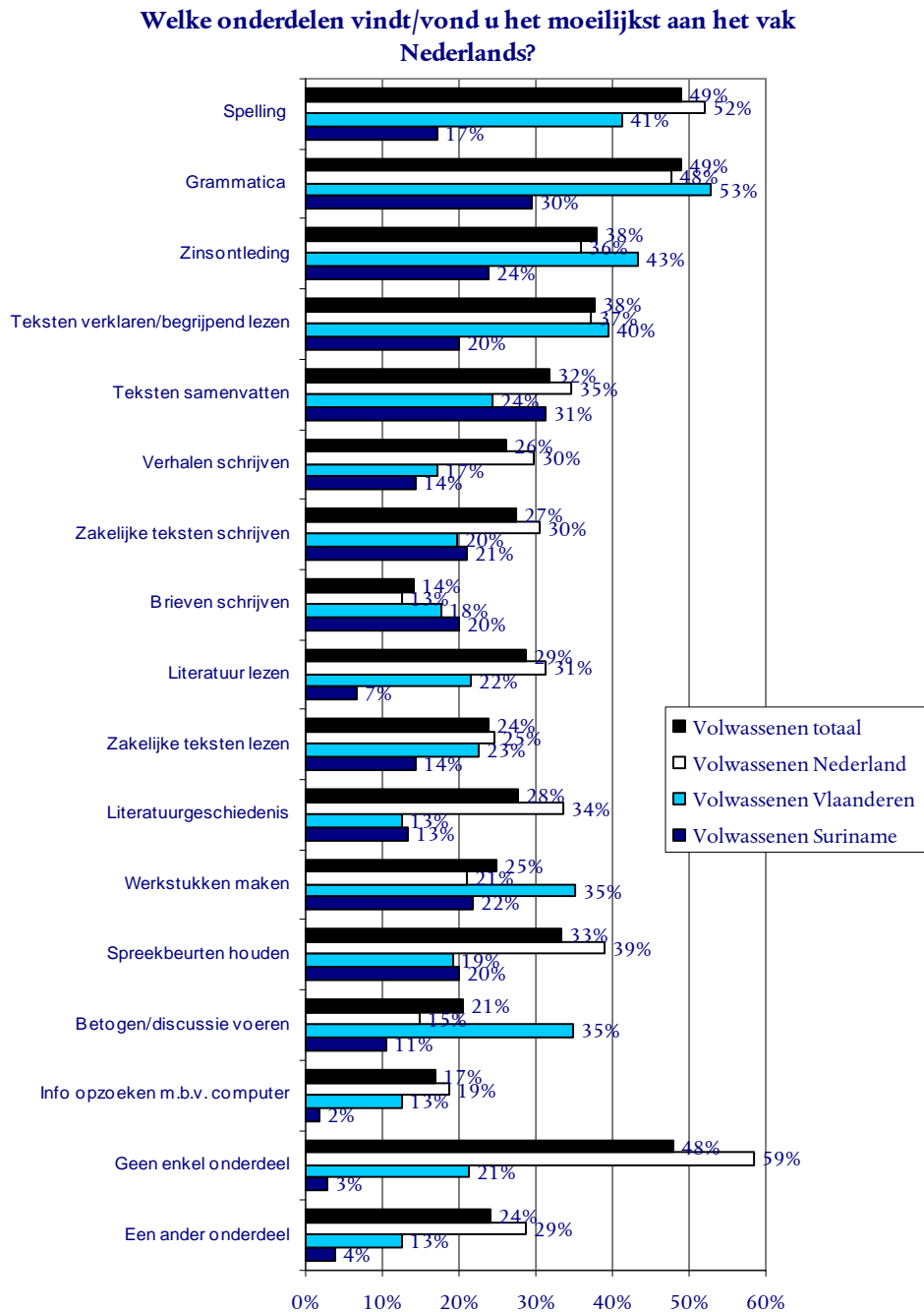

4.9.4 Moeilijkste onderdeel

Vraag: Welke van de volgende onderdelen vindt of vond u het moeilijkst aan het vak Nederlands? Graag drie onderdelen aankruisen (zet een '1' voor het moeilijkste onderdeel, een '2' voor het op één na moeilijkste onderdeel en een '3' voor het op twee na moeilijkste onderdeel).

Volwassenen

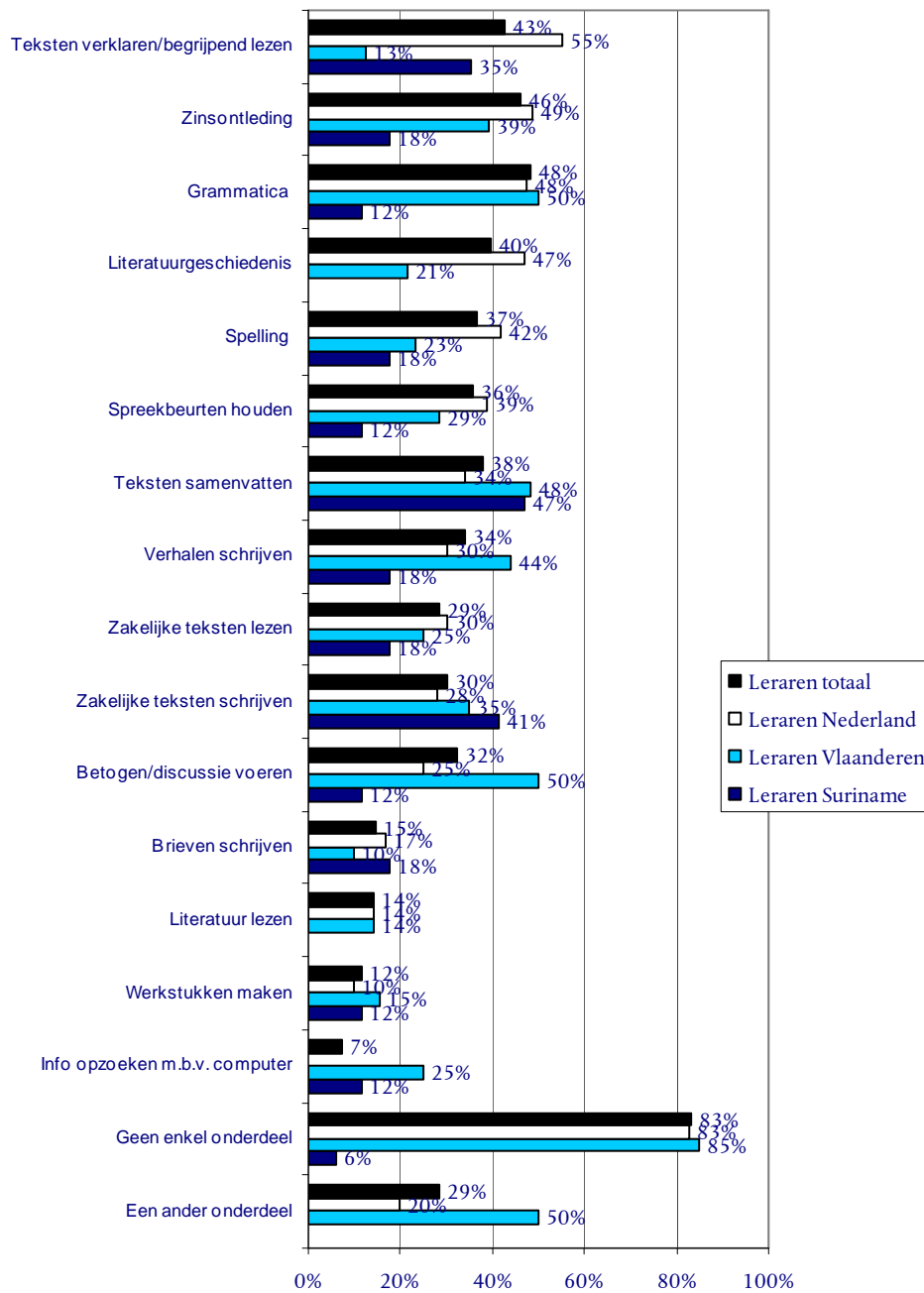
Volwassenen vinden spelling en grammatica de moeilijkste onderdelen van het vak Nederlands.

Leraren

Bijna 50% van alle leraren vindt *spelling* een van de moeilijkste onderdelen van het vak Nederlands. Daarna volgen *grammatica /zinsontleding* en *begrijpend lezen*. Surinaamse leraren noemen het vaakst *teksten samenvatten* als een van de moeilijkste onderdelen.

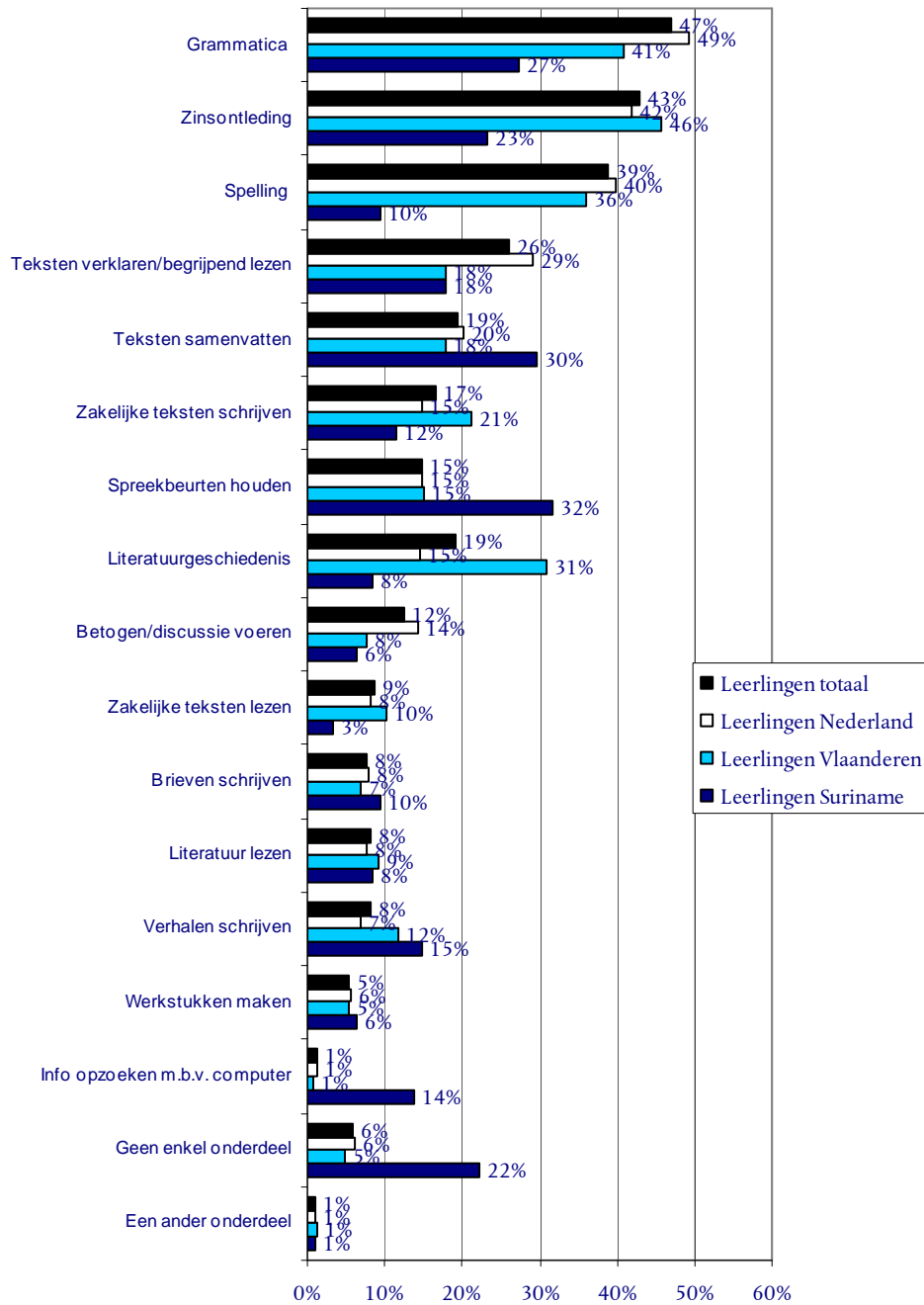
Welke onderdelen vindt/vond u het moeilijkst aan het vak Nederlands?

Leerlingen

Nederlandse en Vlaamse leerlingen vinden *spelling*, *grammatica* en *zinsontleding* de moeilijkste onderdelen van het vak Nederlands. In Suriname noemen de leerlingen vooral *spreekbeurten* houden en *teksten samenvatten*.

Welke onderdelen vind je het moeilijkst aan het vak Nederlands?

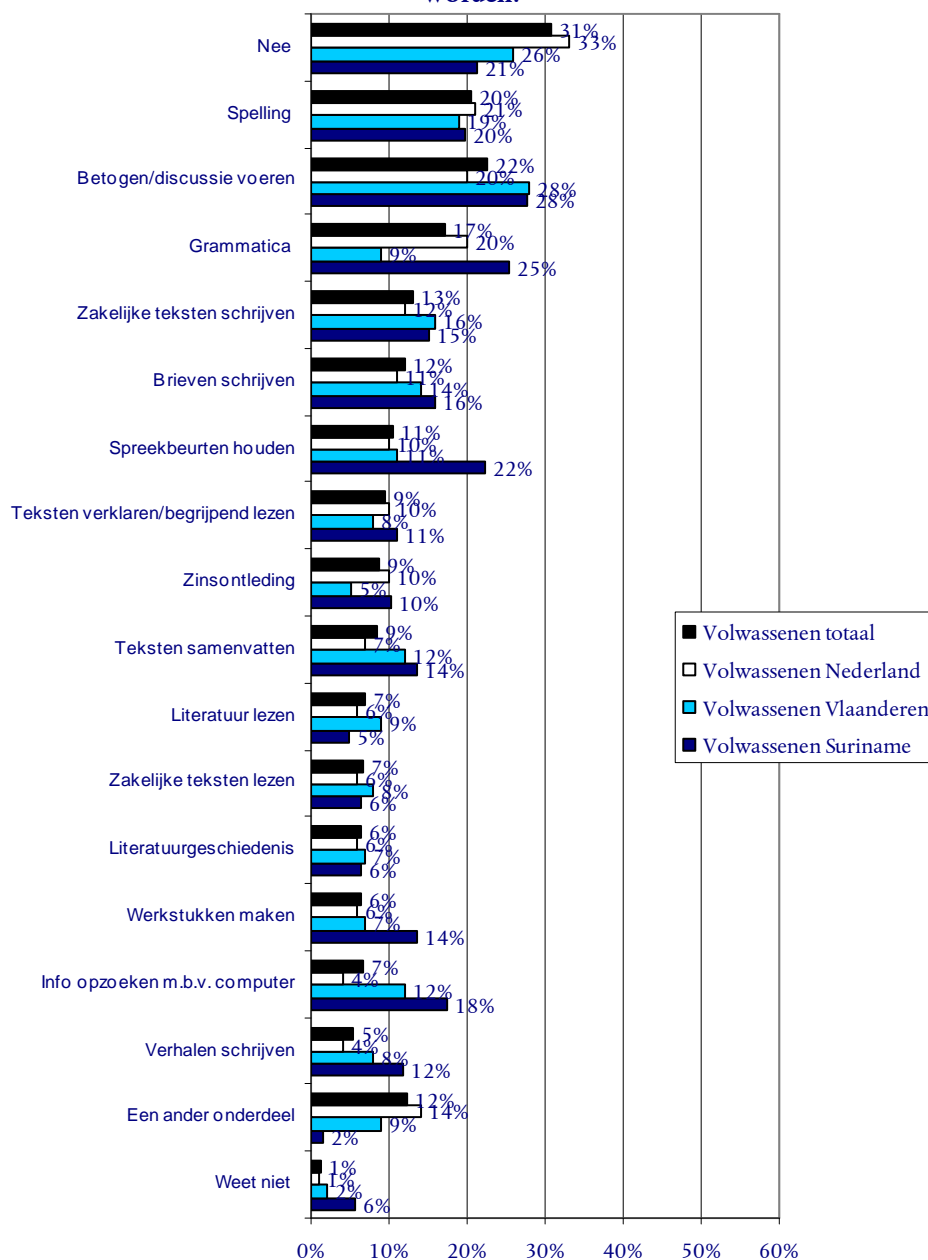

Vraag: Zijn er onderdelen van het vak Nederlands waarvan u vindt dat er in uw schooltijd meer aandacht aan besteed had moet worden? U mag zo veel antwoorden aankruisen als u wilt.

Volwassenen

Ongeveer 70% van de volwassenen vindt dat er in hun schooltijd aan bepaalde onderdelen van het vak meer aandacht besteed had moeten worden. Het meest worden genoemd: *discussiëren* (ruim 20%), *spelling* (circa 20%) en *grammatica* (bijna 20%).

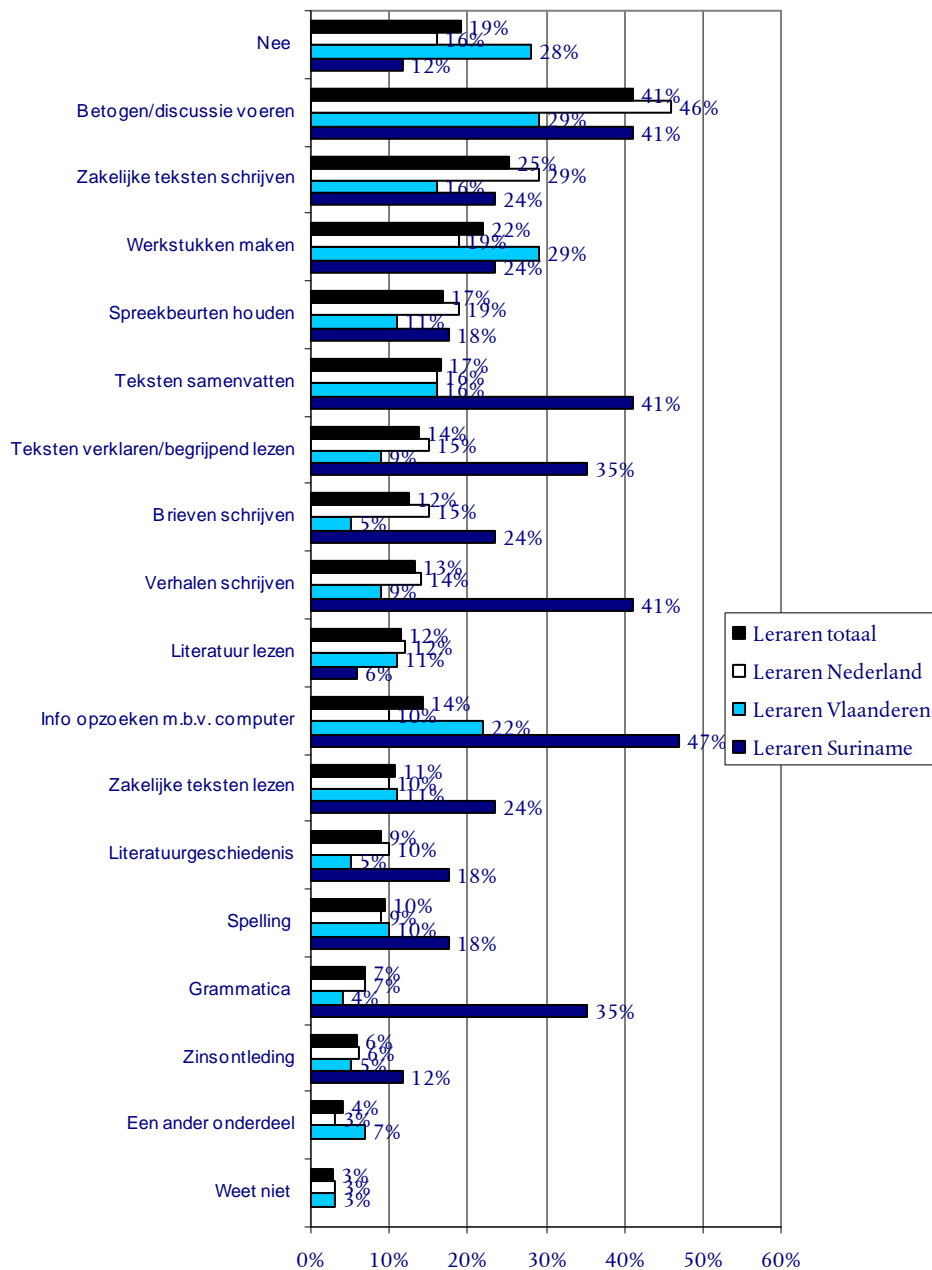
Zijn er onderdelen van het vak Nederlands waarvan u vindt dat er in uw schooltijd meer aandacht aan besteed had moeten worden?

Leraren

Bijna 40% van de leraren is van mening dat er in hun schooltijd meer aandacht besteed had mogen worden aan *discussiëren*. Verder hadden veel leraren ook graag meer aandacht gezien voor het leren *schrijven van zakelijke teksten* en het maken van *werkstukken*.

Zijn er onderdelen van het vak Nederlands waarvan u vindt dat er in uw schooltijd meer aandacht aan besteed had moeten worden?

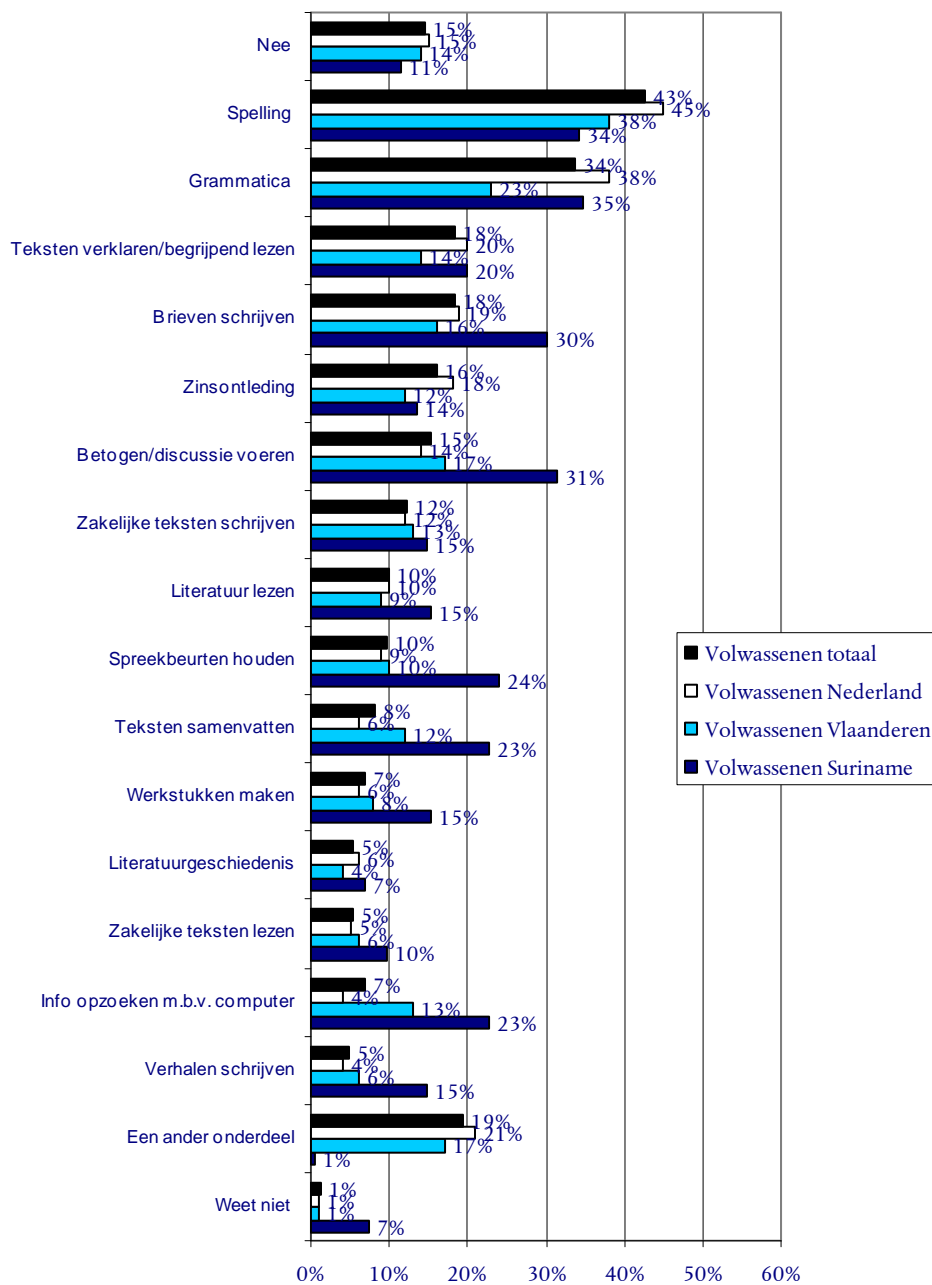

Vraag: Zijn er onderdelen van het vak Nederlands waarvan u vindt dat er meer aandacht aan besteed moet worden? U mag zoveel antwoorden aankruisen als u wilt.

Volwassenen

Ruim 40% van de volwassenen is van mening dat er op dit moment meer aandacht besteed zou mogen worden aan spelling en grammatica.

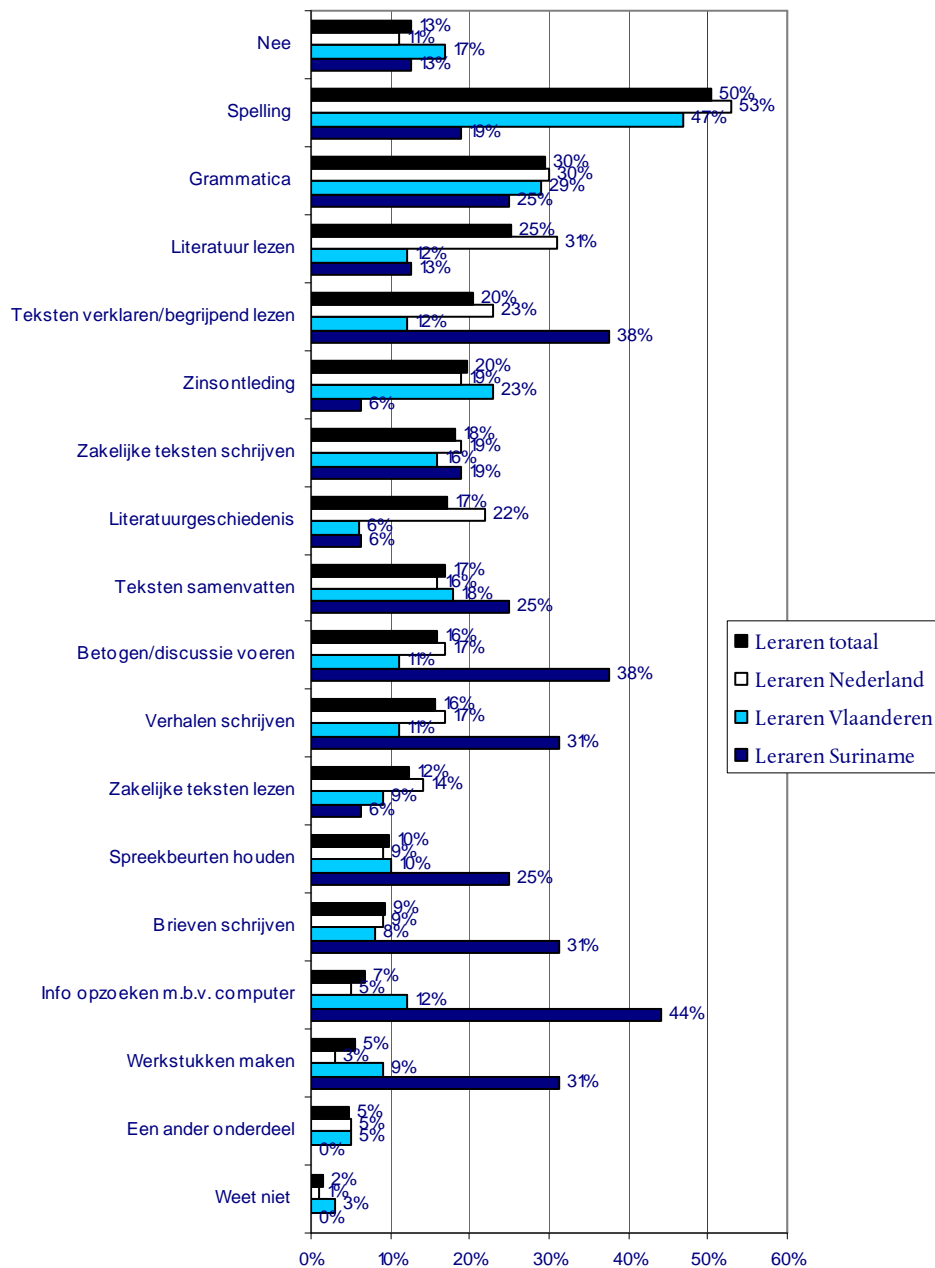
Zijn er onderdelen van het vak Nederlands waar volgens u op dit moment meer aandacht aan besteed moet worden?

Leraren

Ongeveer 50% van de leraren is van mening dat er op dit moment meer aandacht besteed zou mogen worden aan *spelling*.

Zijn er onderdelen van het vak Nederlands waar volgens u op dit moment meer aandacht aan besteed moet worden?

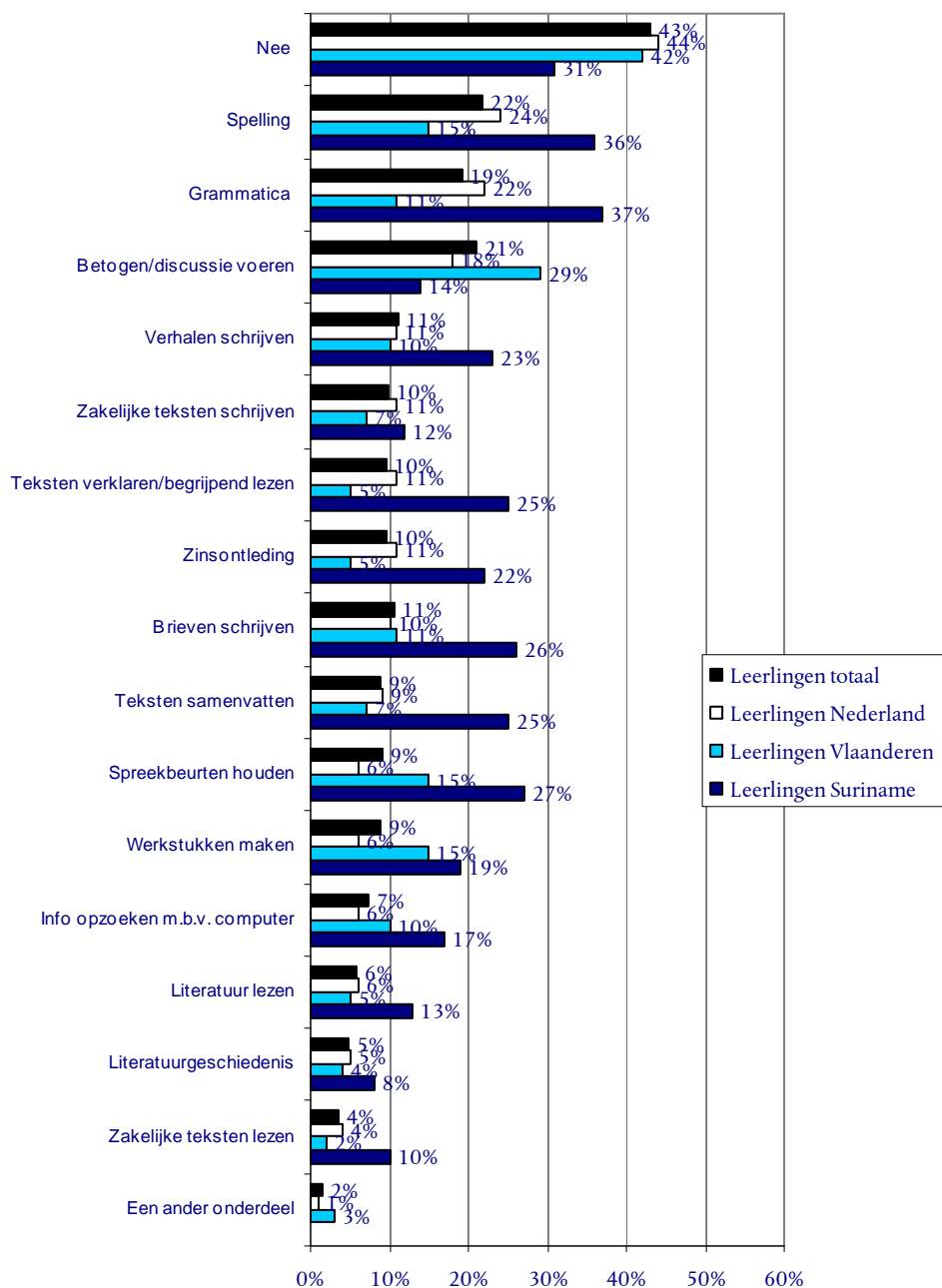

Leerlingen

Ruim 40% van de respondenten vindt dat er *geen* extra aandacht nodig is voor enig onderdeel van het vak Nederlands. Dat is beduidend meer dan bij de volwassenen en de leraren (beide circa 15%).

Nederlandse en Vlaamse leerlingen willen vooral meer *spelling* (circa 20%), *grammatica* (circa 20%), en *discussiëren* (circa 20%). Surinaamse leerlingen keizen in groten getale ook voor meer *spelling* (ruim 35%) en *grammatica* (ruim 35%).

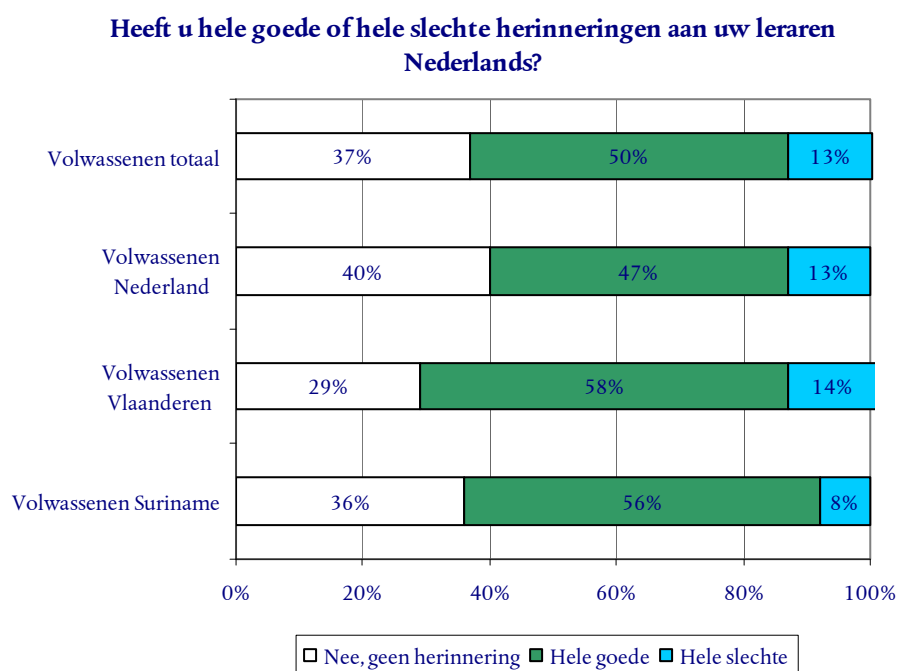
Zijn er onderdelen van het vak Nederlands waarvan jij vindt dat er meer aandacht aan besteed moet worden?

4.10 Invloed van de leraar Nederlands

Vraag: Als u terugdenkt aan uw leraren Nederlands in het voortgezet onderwijs, heeft u daar dan heel goede of heel slechte herinneringen aan?

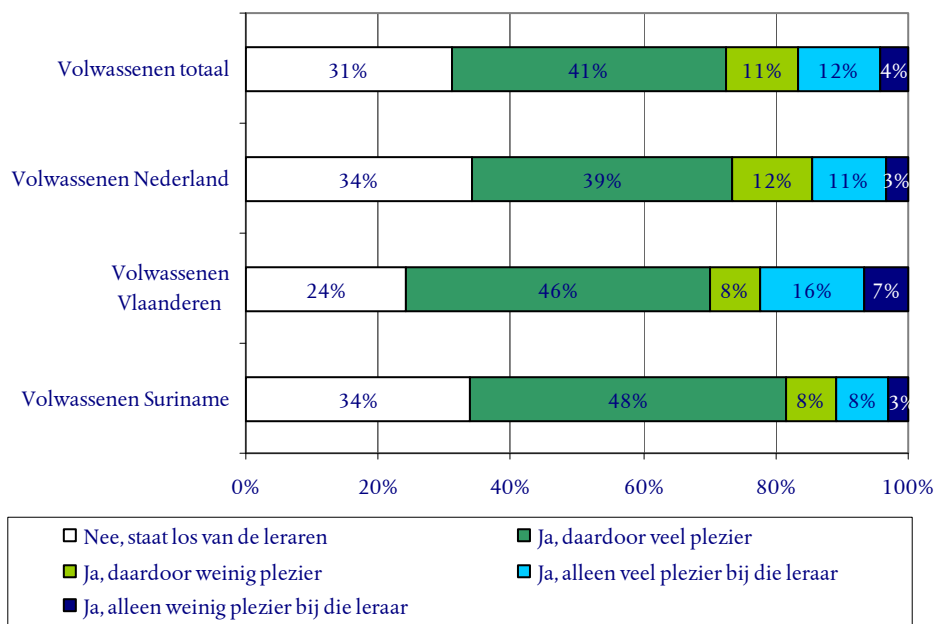
Van de Nederlandse volwassenen heeft bijna 65% een sterke herinnering - positief (circa 50%) dan wel negatief (bijna 15%) - aan zijn of haar leraar Nederlands.

Vraag: Zijn uw goede en/of slechte ervaringen met die leraar/leraren van invloed geweest op het plezier dat u aan het vak Nederlands beleefde?

Ongeveer 70% van de ondervraagden zegt dat goede en/of slechte ervaringen met de leraar/leraren van invloed geweest op het plezier in het vak Nederlands. Ruim 15% denkt daarbij aan één specifieke leraar. Ruim 50% heeft dank zij de leraren goede herinneringen aan het vak.

Zijn uw goede en/of slechte ervaringen met die leraar/leraren van invloed geweest op het plezier dat u aan het vak Nederlands beleefde?

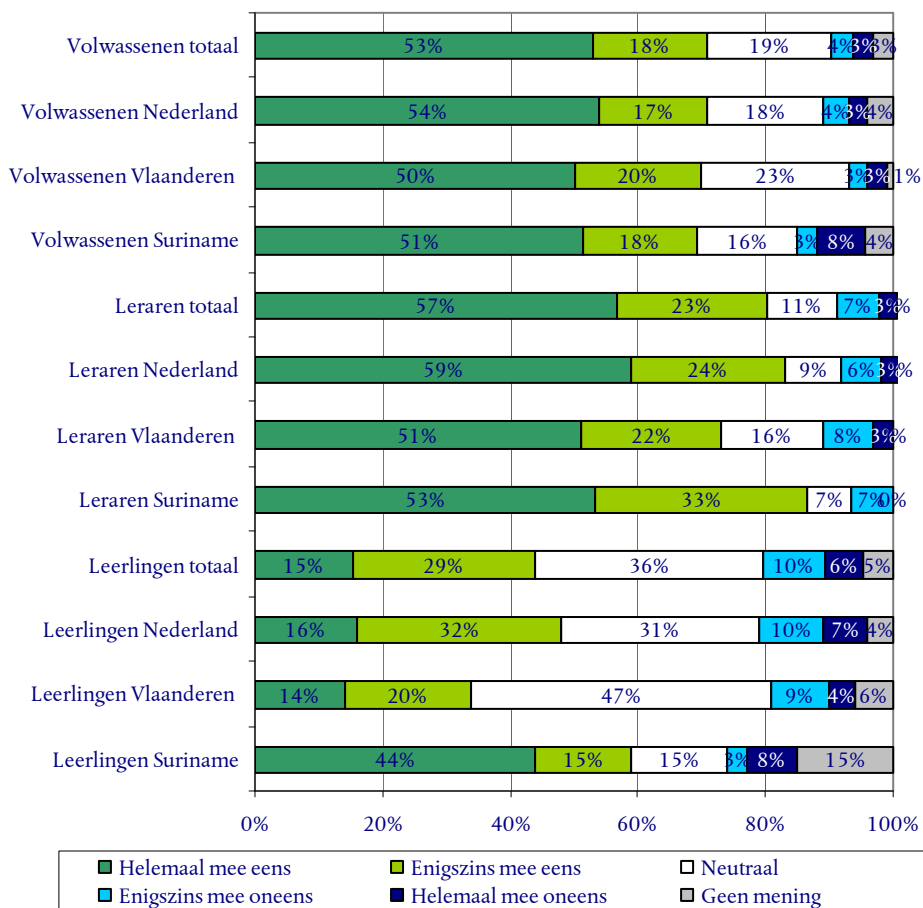
4.11 Meningen over de taal Nederlands

We hebben de respondenten enkele stellingen voorgelegd die betrekking hebben op het vak Nederlands.

Spelling van het Nederlands moet veel meer aandacht krijgen in het onderwijs.

Een grote meerderheid van de ondervraagde leraren (80%) en volwassenen (ruim 70%) vindt dat *spelling* meer aandacht moet krijgen. Ongeveer 60% van de leerlingen in Suriname is het er mee eens. En van de leerlingen in Nederland is bijna 50% het er mee eens en in Vlaanderen 35%. Relatief veel leerlingen in Nederland en Vlaanderen (ongeveer 30%) hebben er geen mening over.

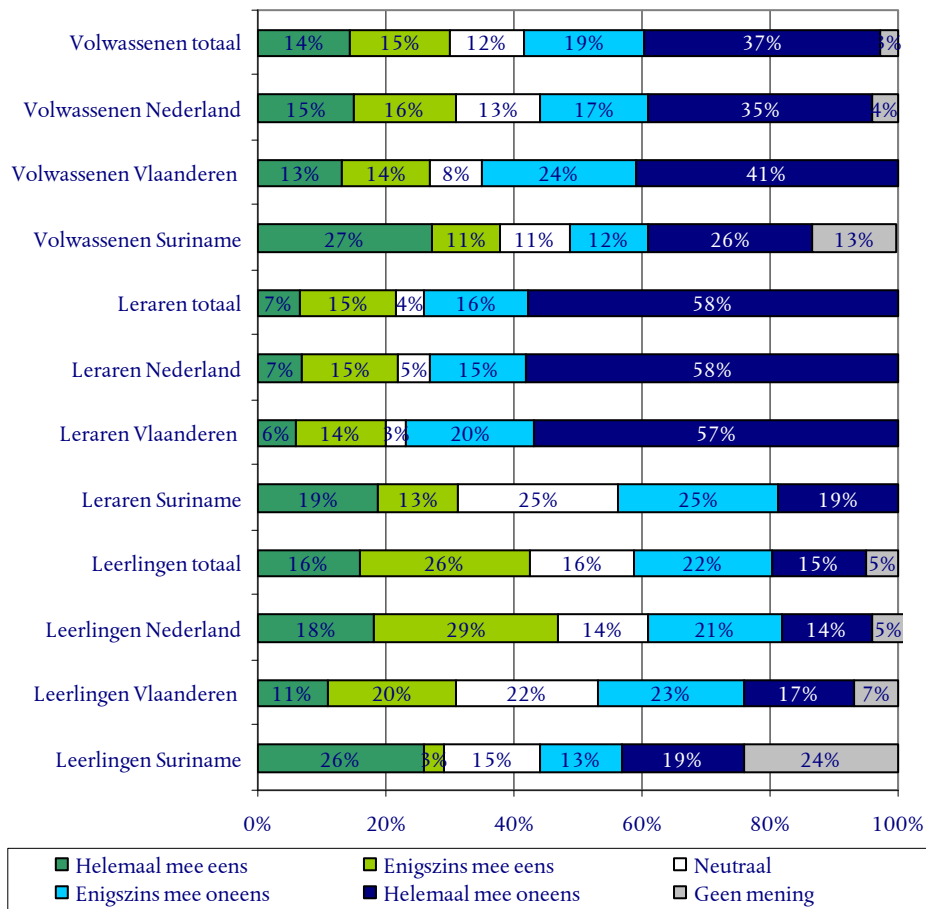
Spelling van het Nederlands moet veel meer aandacht krijgen in het onderwijs.

Stelling: Door de komst van de computer en spellingcheckers is zelf kunnen spellen minder belangrijk geworden.

Meer dan 40% van de leerlingen vindt dat de komst van de computer en spellingcheckers zelf kunnen spellen minder belangrijk heeft gemaakt. Surinaamse volwassenen zijn het hier met bijna 40% van de stemmen, mee eens. De oneens-stemmers komen vooral uit de hoek van de volwassenen en van de leraren uit Nederland en Vlaanderen.

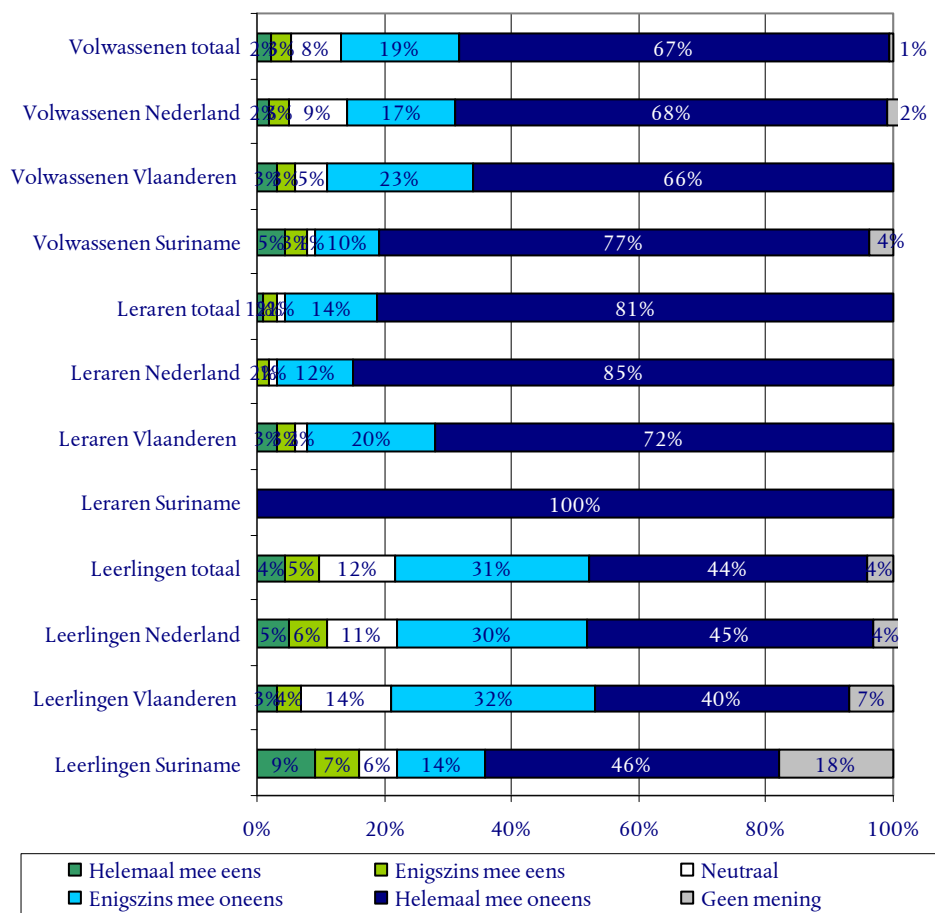
Door de komst van de computer en spellingcheckers is zelf kunnen spellen minder belangrijk geworden.

Stelling: Spelfouten zijn niet zo erg, dus er hoeft bij het vak Nederlands niet zo veel tijd aan besteed te worden.

Verkeerd spellen wordt door alle groepen ondervraagden als een probleem beschouwd. De leraren uit Suriname zijn collectief allergisch voor spelfouten. Leerlingen staan er over het algemeen iets minder negatief tegenover spelfouten.

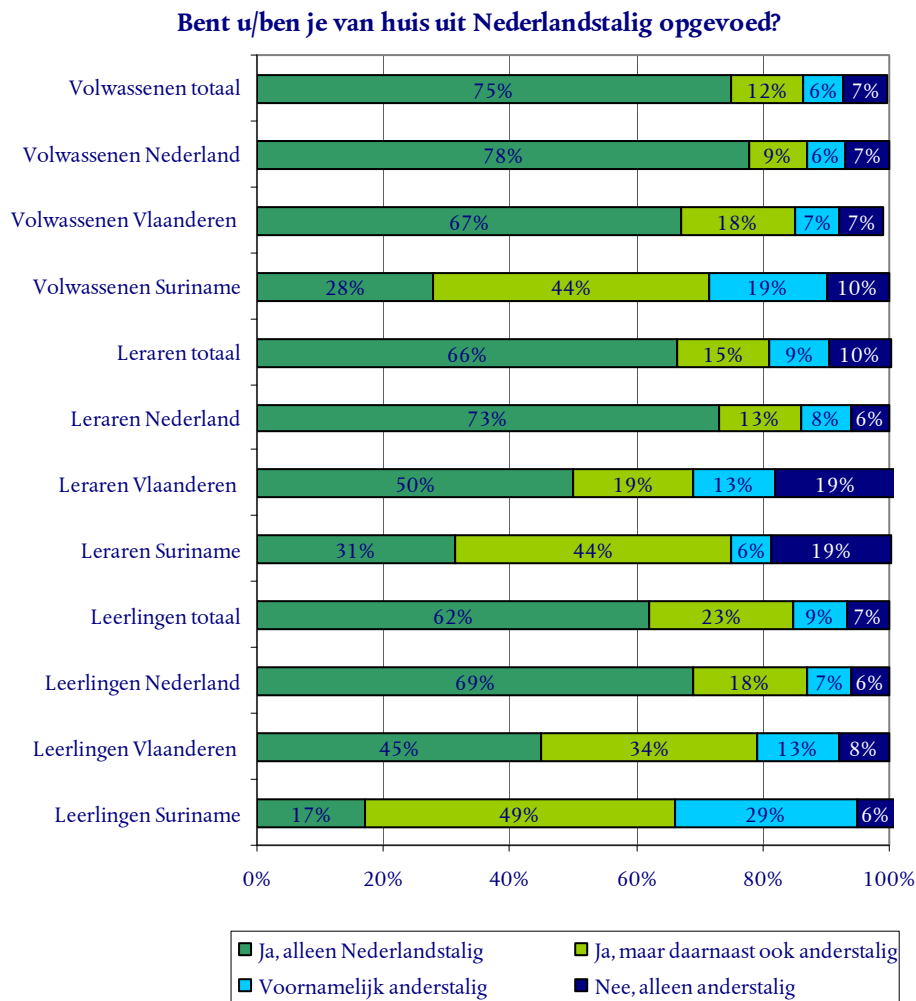
Spelfouten zijn niet zo erg, dus er hoeft bij het vak Nederlands niet zoveel tijd aan besteed te worden.

4.12 Talenkennis

Vraag: *Bent u van huis uit Nederlandstalig opgevoed?*

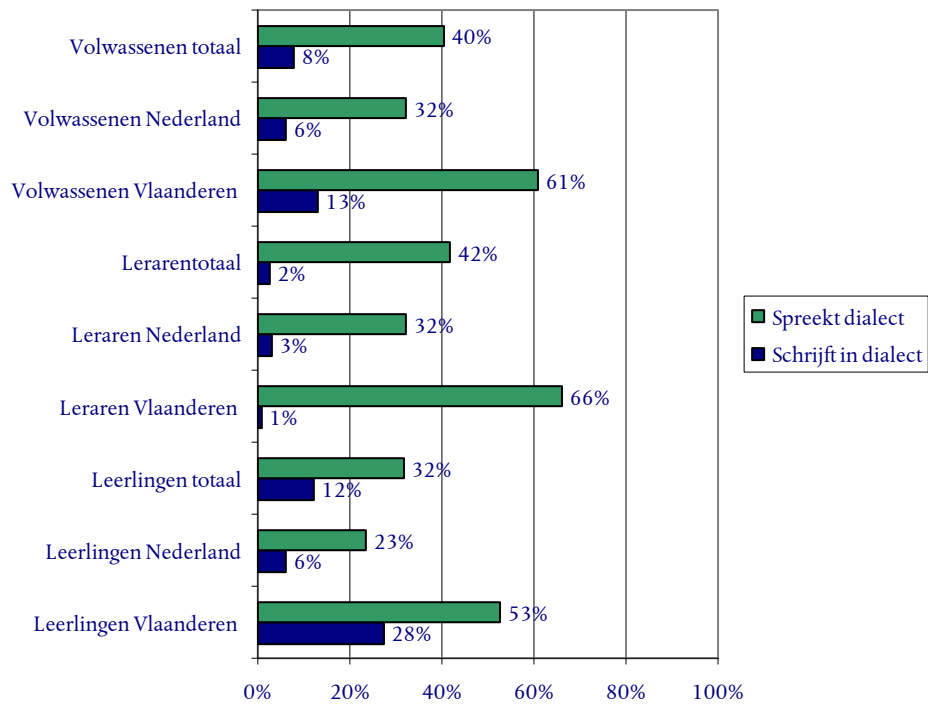
In Suriname is het grootste deel van de respondenten meertalig grootgebracht. Ook veel Vlaamse leerlingen spreken thuis meer talen dan één. In Nederland en Vlaanderen heeft een ruime 5% van de volwassenen niet het Nederlands als moedertaal.

Vraag: Spreekt u dialect en zo ja, welk dialect spreekt u?

Van de volwassenen en leraren in Nederland spreekt ongeveer 40% een dialect. In Vlaanderen ligt dit op ruim 60%. Onder jongeren is dit een stuk minder: ruim 20% van de Nederlandse leerlingen en ruim 50% van de Vlaamse leerlingen spreekt een streektaal.

Percentage respondenten dat aangeeft dialect te spreken/te schrijven.

Wij vroegen leraren en volwassenen of zij een tweede taal beheersen. De respondenten die hier 'ja' op antwoordden, legden wij de volgende vraag voor.

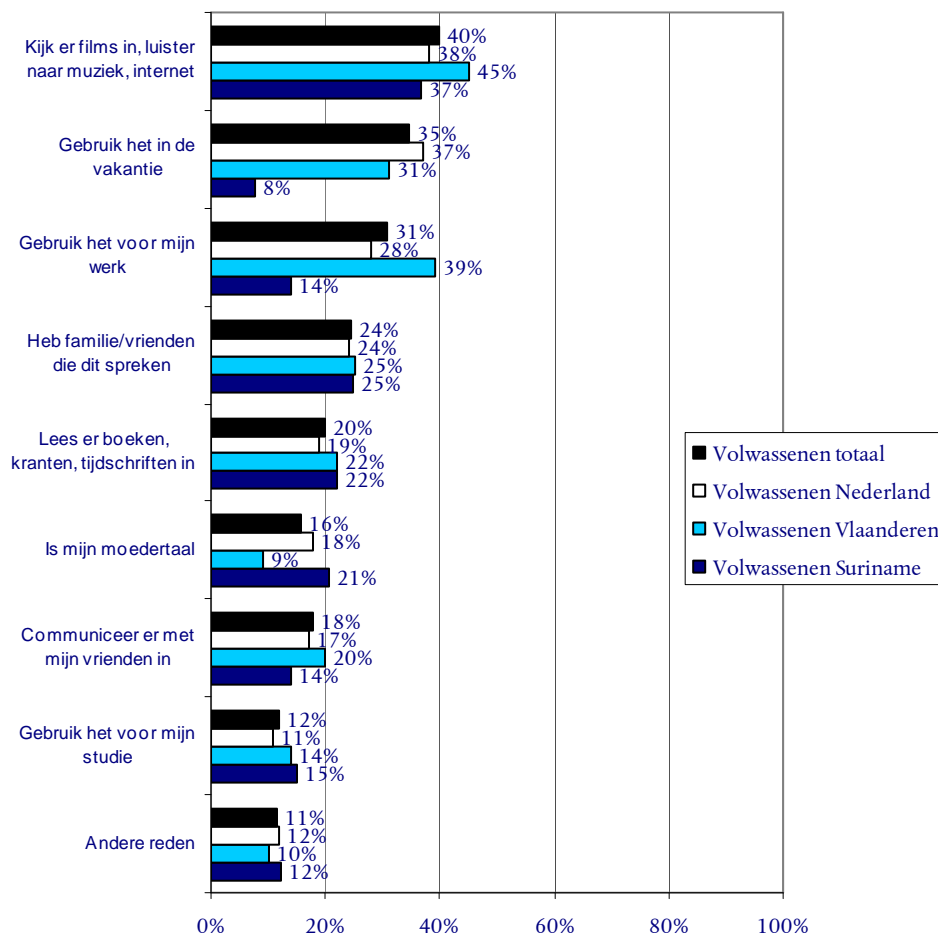
Vraag: Om welke redenen vindt u deze tweede taal naast het Nederlands voor uzelf het belangrijkste? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

Volwassenen en leraren

Het meest komen voor: het luisteren naar muziek en het kijken naar films, conversatie tijdens de vakantie en communicatie met vrienden en familie. Vlaamse volwassenen gebruiken de taal relatief veel voor hun werk. Surinaamse volwassenen gebruiken de taal relatief weinig voor de vakantie.

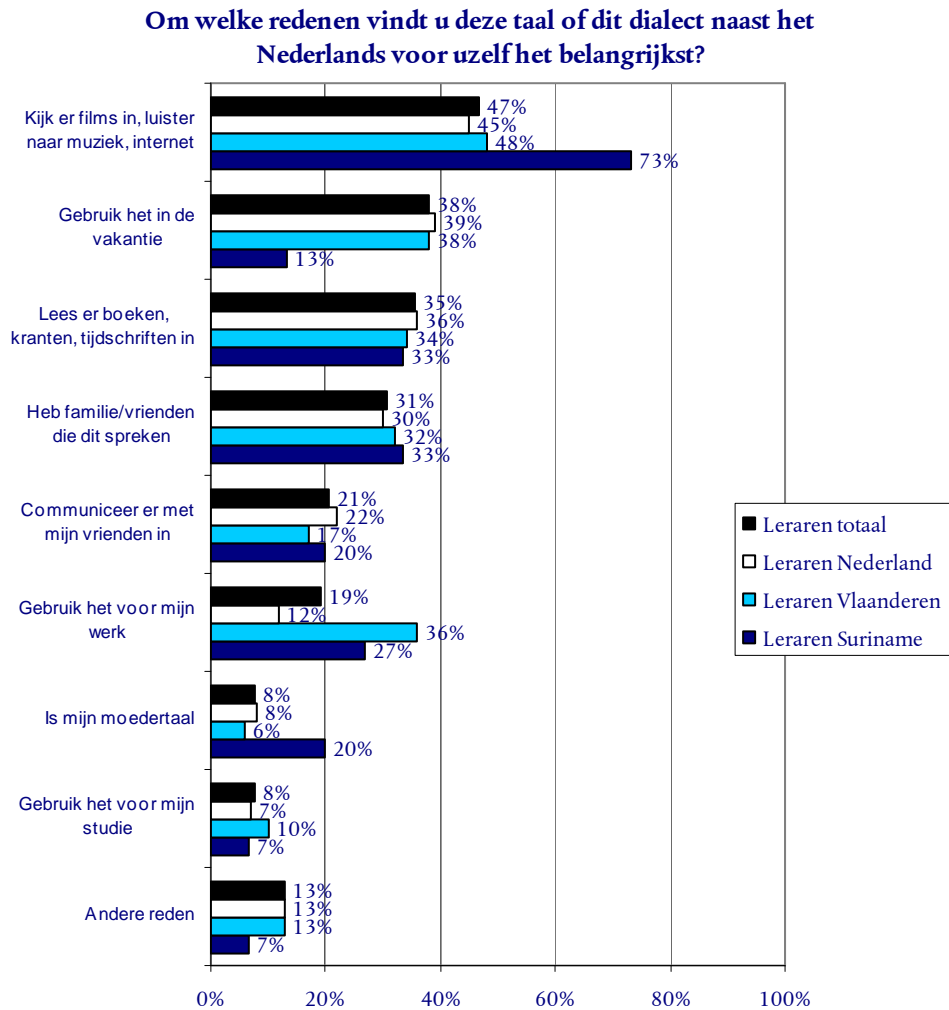
Volwassenen

Om welke redenen vindt u deze taal of dit dialect naast het Nederlands voor uzelf het belangrijkste?

Leraren

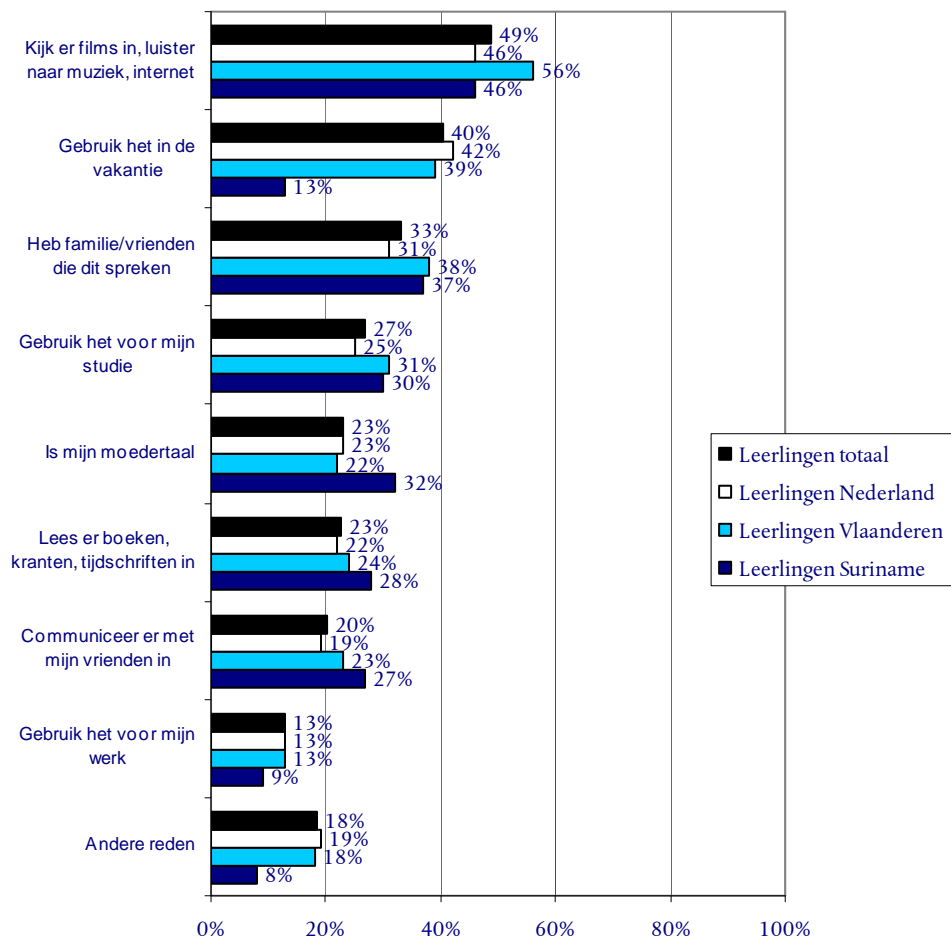
Ook hier zien we dat de tweede taal of het dialect het meest wordt gebruikt voor films, muziek en internet. Vlaamse leraren gebruiken deze taal ook veel voor hun werk.

Leerlingen

Voor leerlingen geldt ook weer dat de tweede taal nuttig is voor film, muziek en internet. Surinaamse leerlingen gebruiken de taal niet zo vaak voor hun vakantie als Nederlandse en Vlaamse.

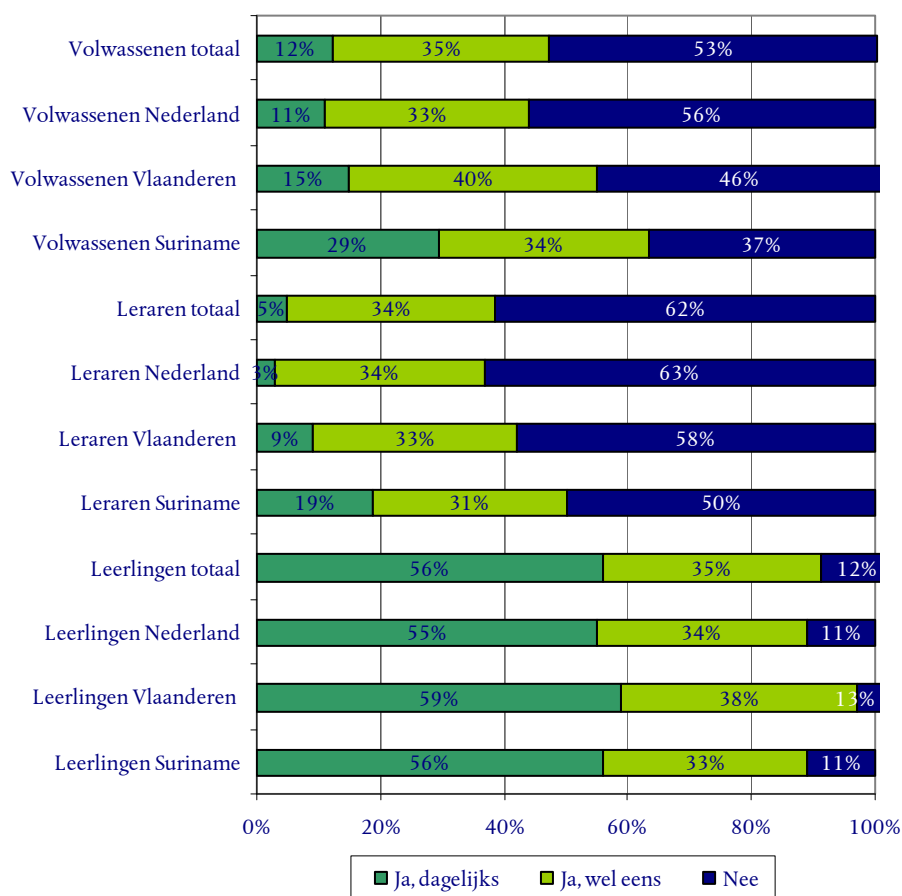
Om welke redenen vind je deze taal of dit dialect naast het Nederlands voor jezelf het belangrijkste?

Vraag: *Gebruikt u wel eens straattaal, jongerentaal of sms-taal?*

Deze verschijningsvormen van het Nederlands worden vooral door jongeren gebruikt. Er is maar een klein aantal leerlingen (ruim 10%) dat deze soorten taal niet gebruikt. Meer dan 50% gebruikt dagelijks zo'n taal.. Van de Surinaamse volwassenen zegt bijna 30% dagelijks een van deze vormen van taal te gebruiken. Bij Nederlandse en Vlaamse volwassenen is dat een ruime 10%.

Gebruikt u/gebruik je wel eens straattaal, jongerentaal of sms-taal?

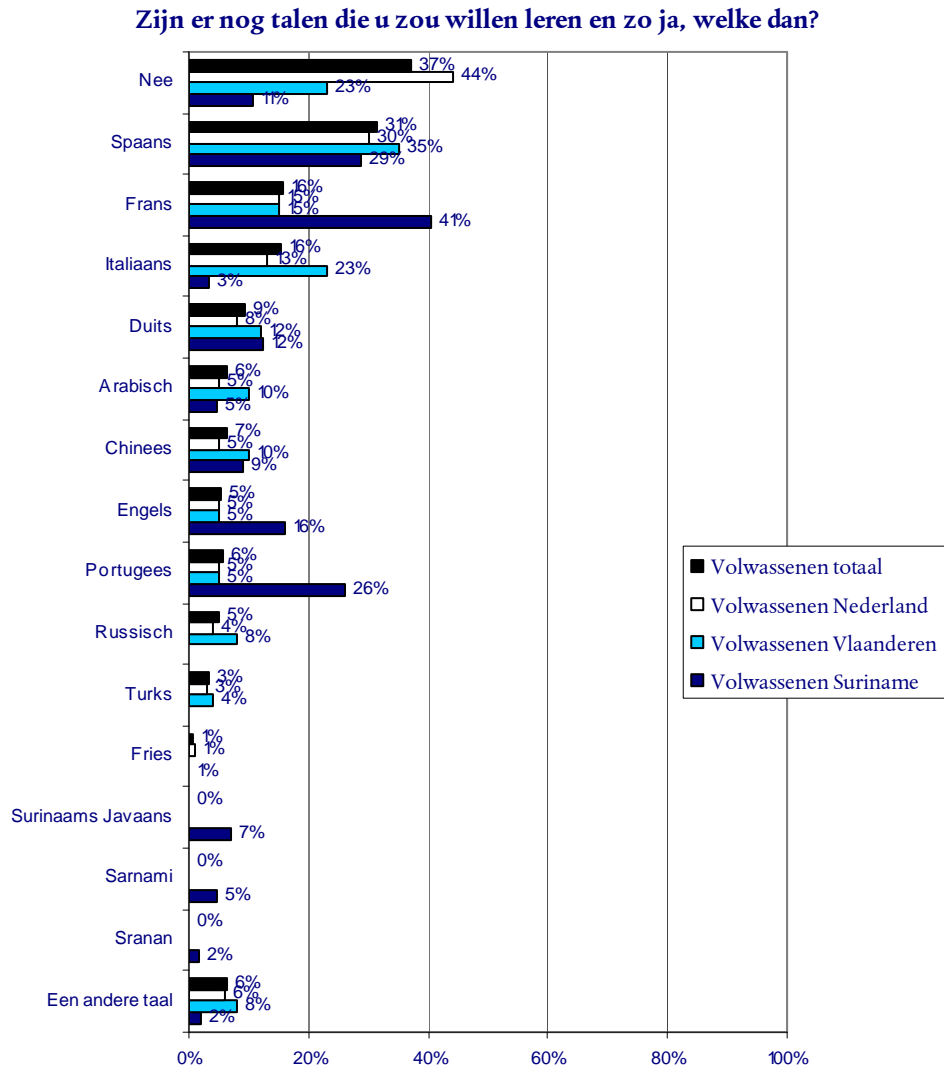

4.13 Houding ten opzichte van meertaligheid

Vraag: Zijn er, naast de talen die u al kent, nog andere talen die u zou willen leren? Zo ja, welke dan? U mag maximaal twee talen noemen.

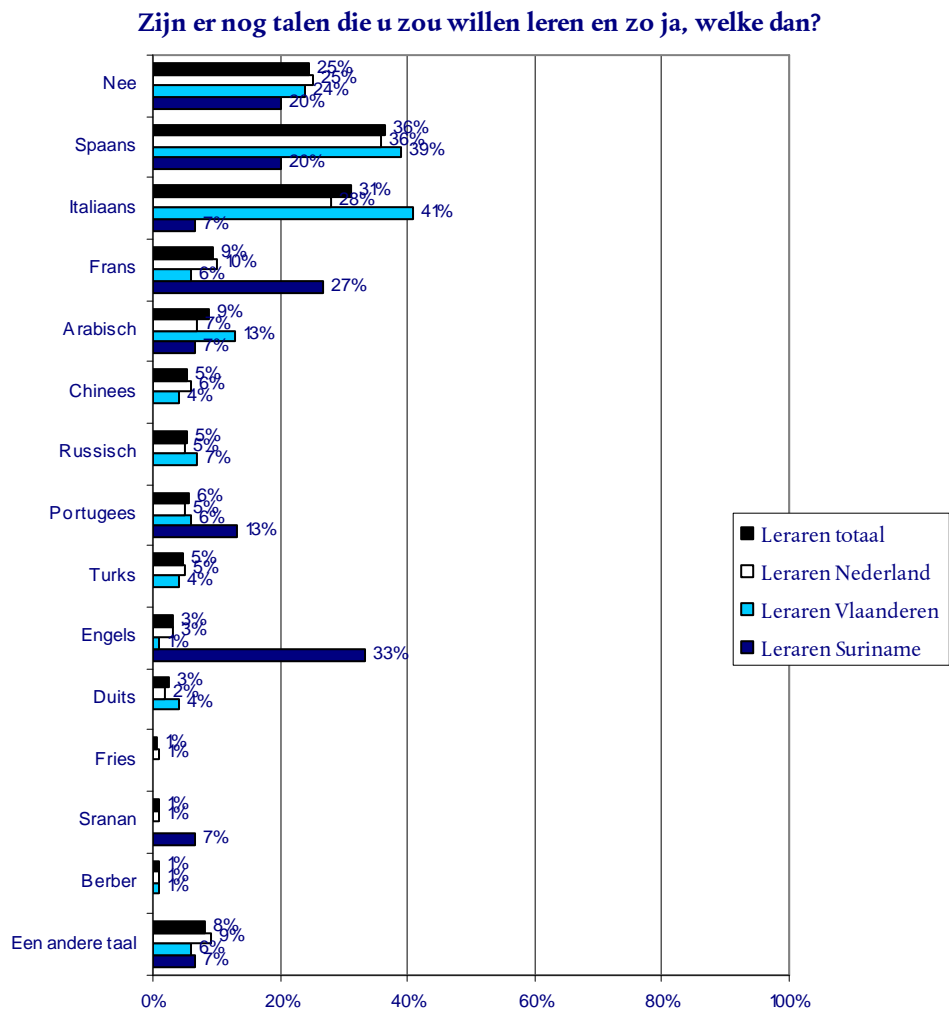
Volwassenen

Bijna tweederde van de volwassenen zou graag één of meer andere talen leren. Het meest worden genoemd Spaans, Frans en Italiaans door Nederlandse en Vlaamse volwassenen. En Frans, Spaans en Portugees door Surinaamse volwassenen.

Leraren

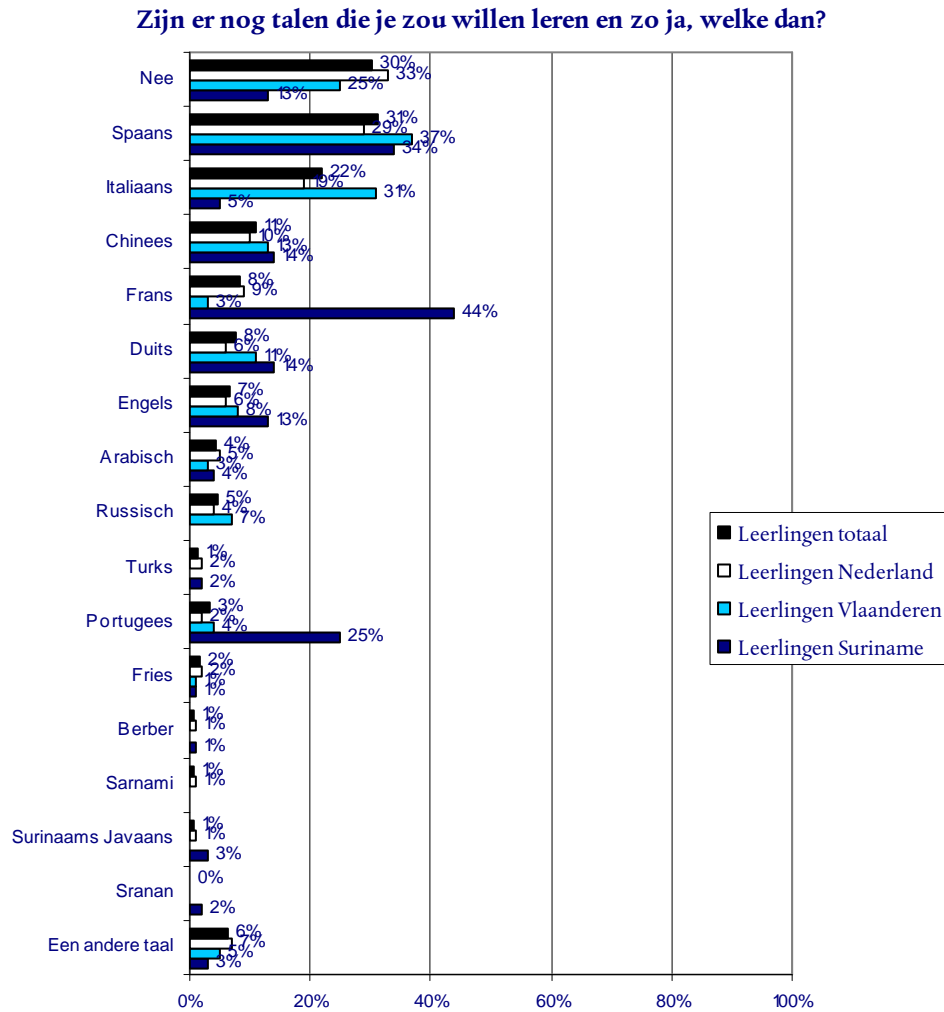
Bijna driekwart van de leraren zou graag nog wel één of meer andere talen leren. Spaans en Italiaans worden relatief vaak genoemd door Nederlandse en Vlaamse Leraren. Engels, Frans en Spaans door Surinaamse leraren.

Leerlingen

Bijna driekwart van leerlingen zou graag één of meer andere talen leren. De talen die relatief vaak worden genoemd, zijn:

- Spaans en Italiaans door Nederlandse en Vlaamse leerlingen.
- Frans, Spaans en Portugees door Surinaamse leerlingen

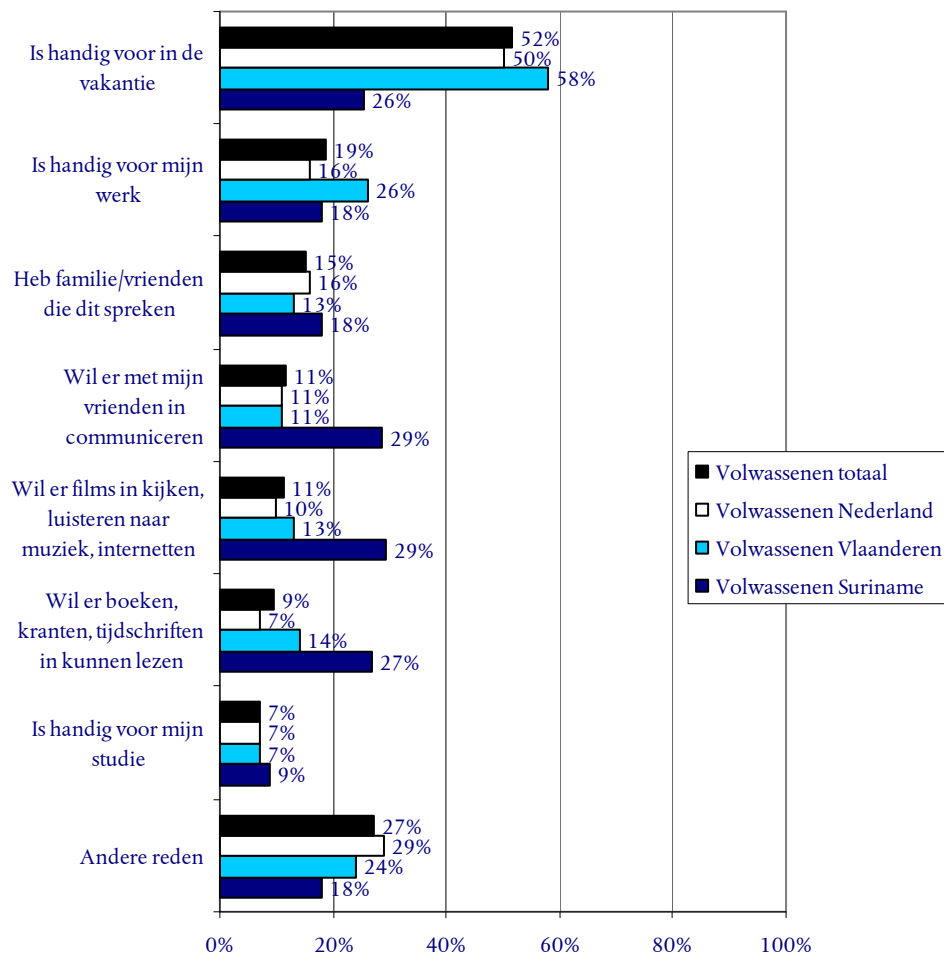

Vraag: Om welke redenen zou u deze taal/talen willen leren?

Volwassenen

Nederlandse en Vlaamse volwassenen geven aan dat zij vooral een nieuwe taal willen leren om deze op de buitenlandse vakantiebestemming te kunnen spreken. Surinaamse volwassenen gebruiken de taal hier relatief minder voor; zij gebruiken hem vooral in eigen land voor communicatie met vrienden en voor het raadplegen van diverse media.

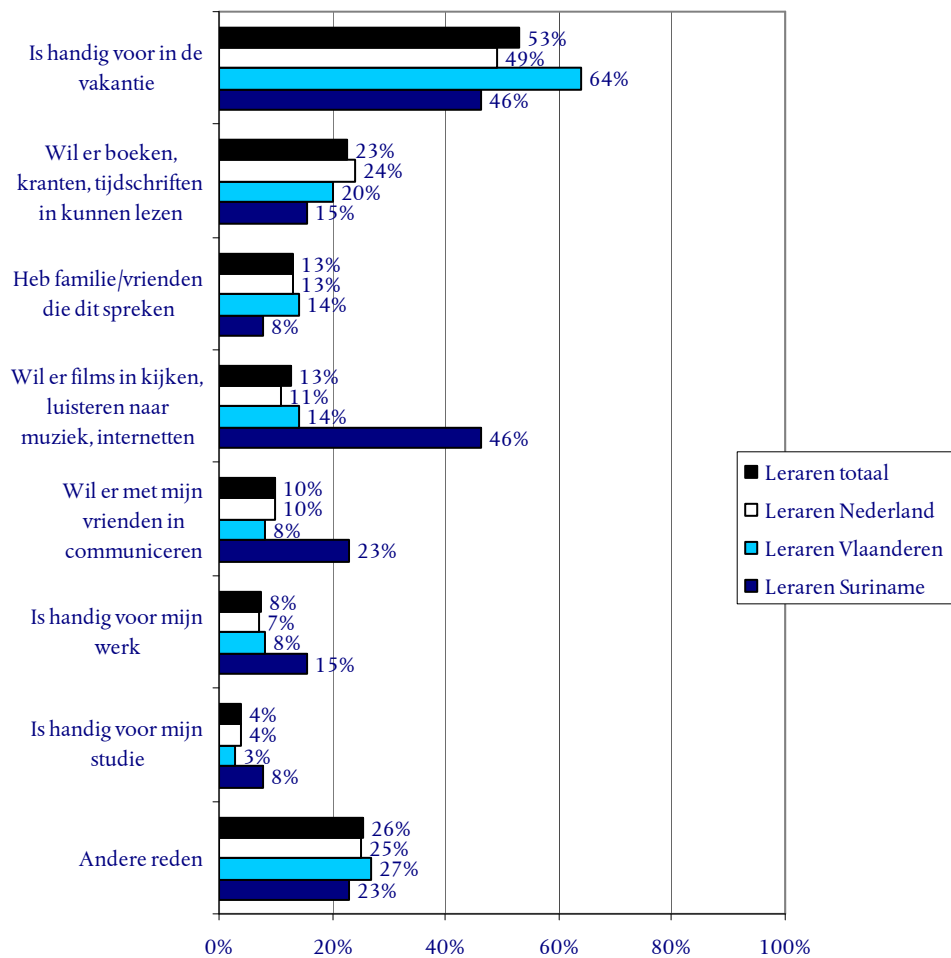
Om welke redenen zou u deze taal/talen willen leren?

Leraren

Ook onder leraren is de belangrijkste reden om een andere taal te leren, de taal op de buitenlandse vakantiebestemming te kunnen spreken. Voor Surinaamse leraren is dat hetzelfde, maar ze willen de taal even vaak gebruiken om films te zien, muziek te luisteren en te internetten.

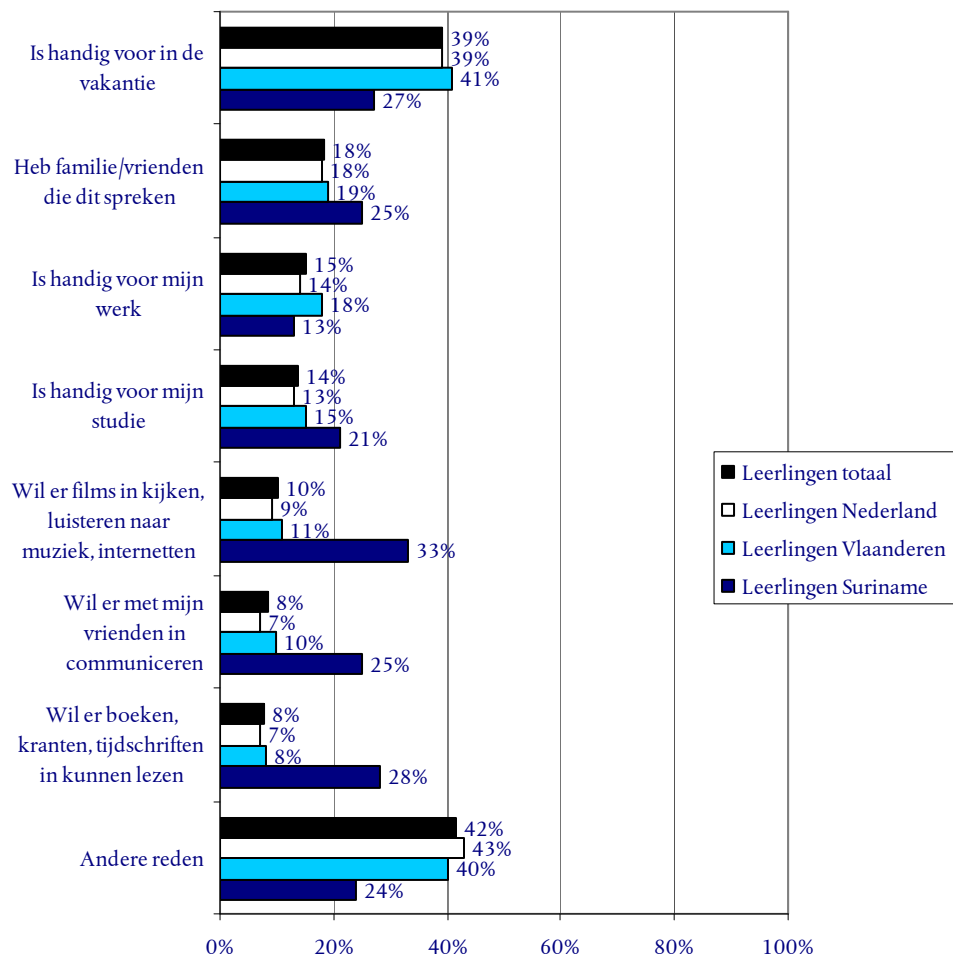
Om welke redenen zou u deze taal/talen willen leren?

Leerlingen

Vlaamse en Nederlandse leerlingen willen vooral een nieuwe vreemde taal leren om die te gebruiken op hun buitenlandse vakantiebestemming. Surinaamse leerlingen willen meestal een nieuwe taal leren om films te zien, muziek te luisteren en te internetten.

Om welke redenen zou je deze taal/talen willen leren?

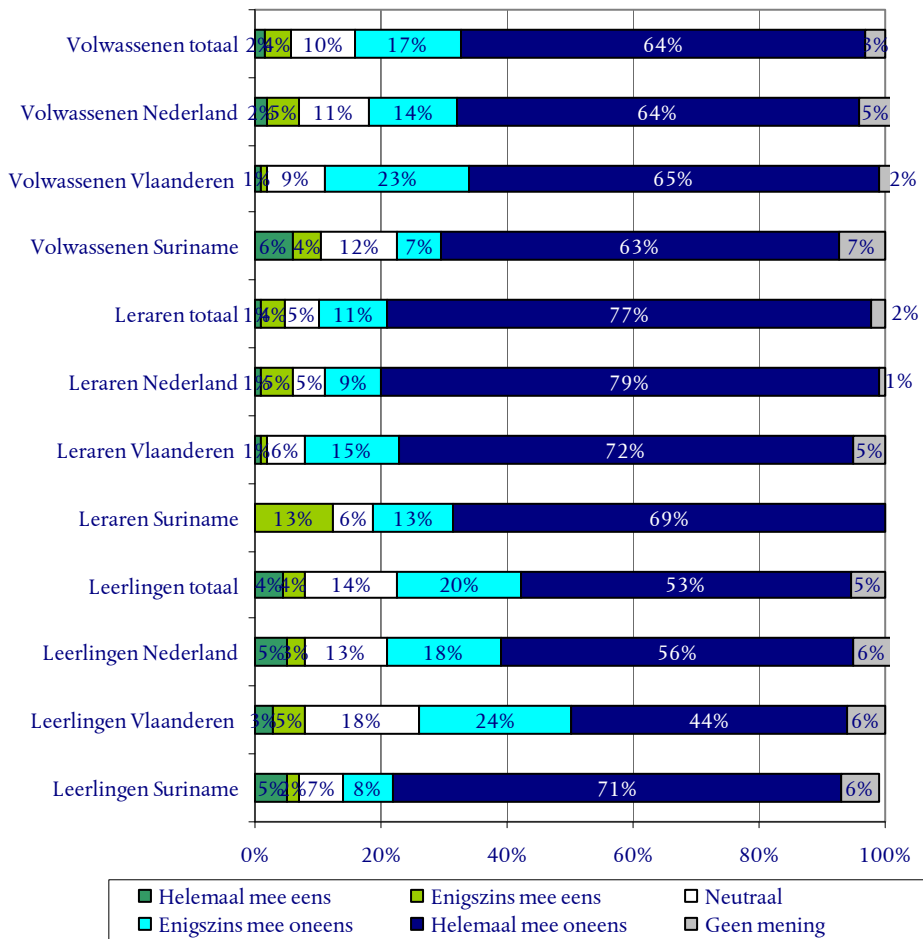

4.14 Houding ten opzichte van het vak Nederlands

Stelling: over 15 jaar bestaat het vak Nederlands niet meer.

Van de volwassenen en leraren denkt maar ongeveer 5% dat het vak Nederlands zal verdwijnen. Van de leerlingen denkt echter een groter deel dat het Nederlands als vak wel eens zou kunnen uitsterven (een kleine 10%). Van alle groepen die zijn ondervraagd, zijn de leraren het stelligst over de toekomst van hun vak. Bijna 90% gelooft dat het nog wel zal bestaan en bijna 80% is daar zeker van.

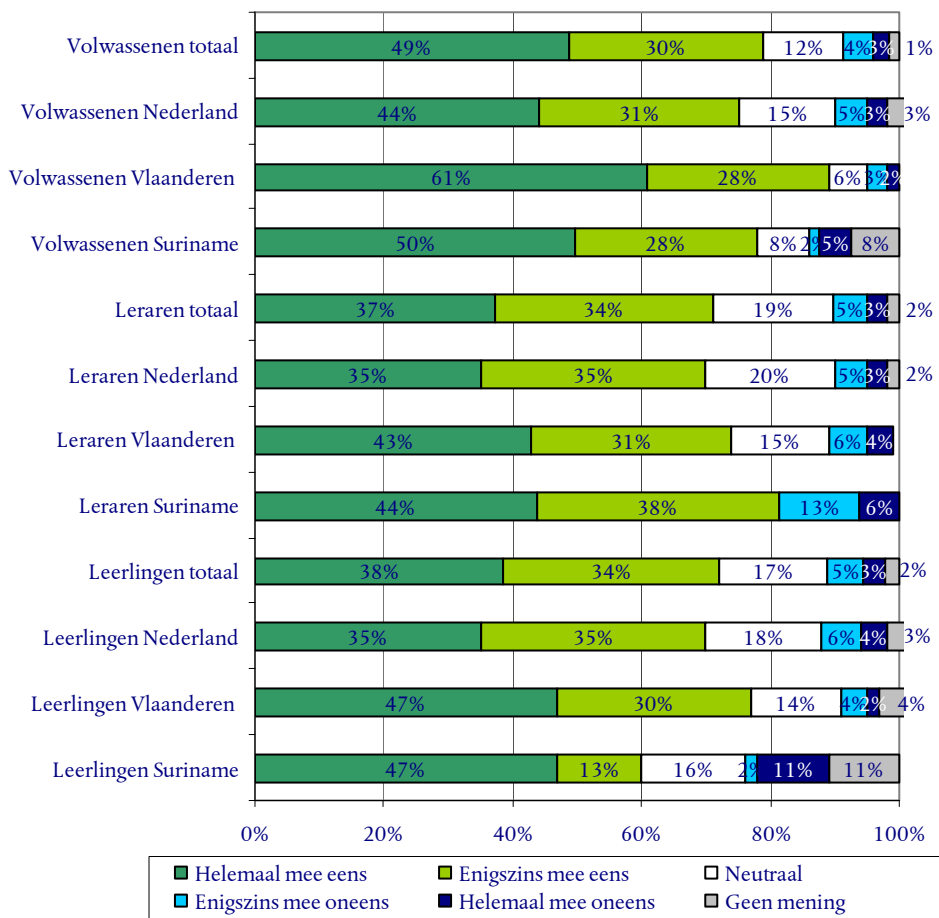
Over 15 jaar bestaat het vak Nederlands niet meer.

Stelling: Mensen die meertalig zijn opgegroeid hebben daar in de maatschappij veel voordelen van.

Mensen die meertalig zijn opgegroeid hebben daar in de maatschappij veel voordelen van. Dat is wel de algemene mening. In Suriname wordt de stelling overigens duidelijk meer van kanttekeningen voorzien, vooral door de leraren Nederlands. Circa 20% van de leraren in Suriname ziet geen voordelen tegenover een kleine 10% van de Nederlandse en Vlaamse leraren.

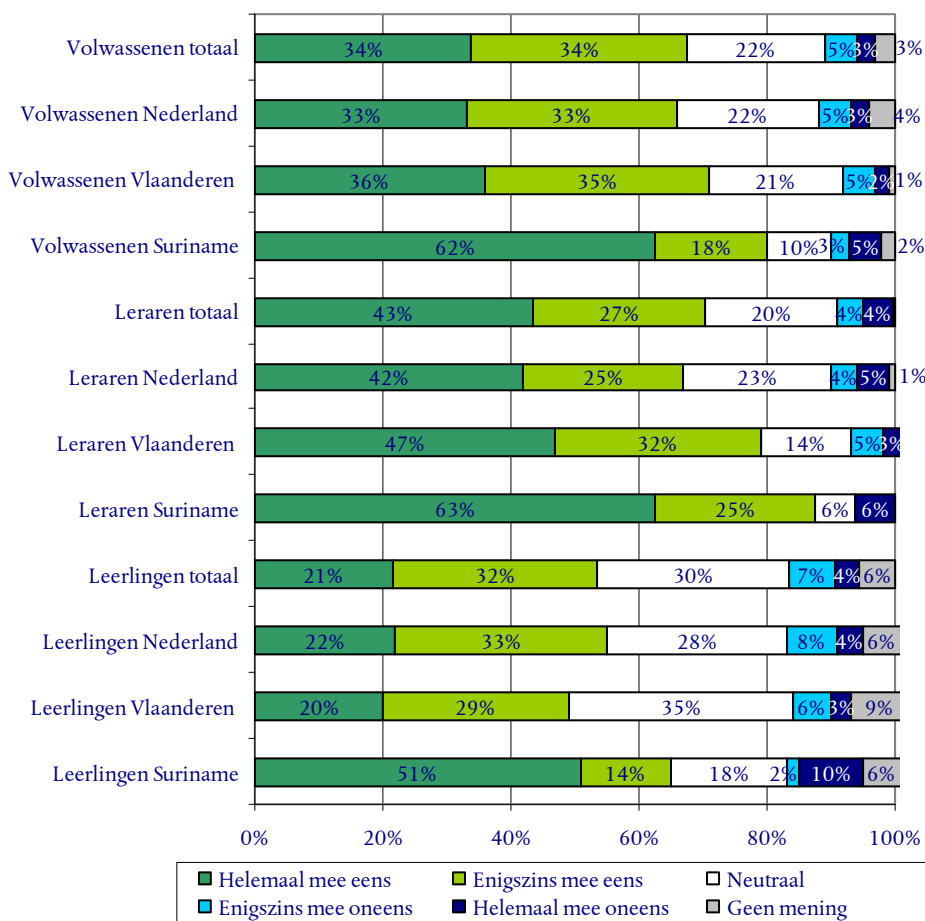
Mensen die meertalig zijn opgegroeid hebben daar in de maatschappij veel voordelen van.

Stelling: Mijn (middelbare) schoolperiode is van grote invloed geweest op mijn taalontwikkeling Nederlands.

De meeste mensen vinden wel dat hun (middelbare) schoolperiode van grote invloed is geweest op hun taalontwikkeling Nederlands. Maar we zien wel dat leraren er het meest in geloven en de leerlingen het minst. In Suriname is men, vergeleken met Nederland en Vlaanderen, het positiefste over het effect van scholing op de taalbeheersing Nederlands.

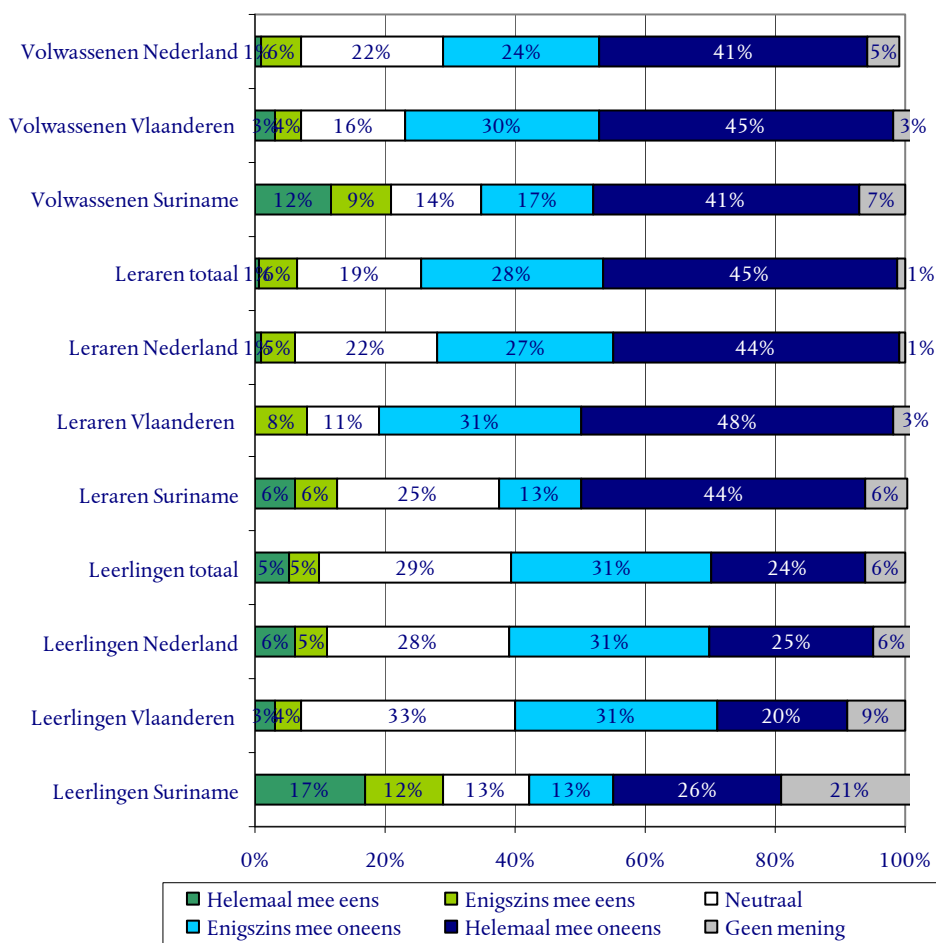
Mijn (middelbare) schoolperiode is van grote invloed geweest op mijn taalontwikkeling Nederlands.

Stelling: sms'en is goed voor de taalontwikkeling

Bijna alle volwassenen en leraren in Nederland en Vlaanderen vinden dat sms'en niet goed is voor de taalontwikkeling. Leerlingen zijn iets minder negatief circa 10% denkt dat het goed is voor de taalontwikkeling. Relatief veel Surinaamse volwassenen (ruim 20%) en Surinaamse leerlingen (bijna 30%) zien wel voordelen van sms'en voor hun taalontwikkeling.

Sms'en is goed voor de taalontwikkeling.

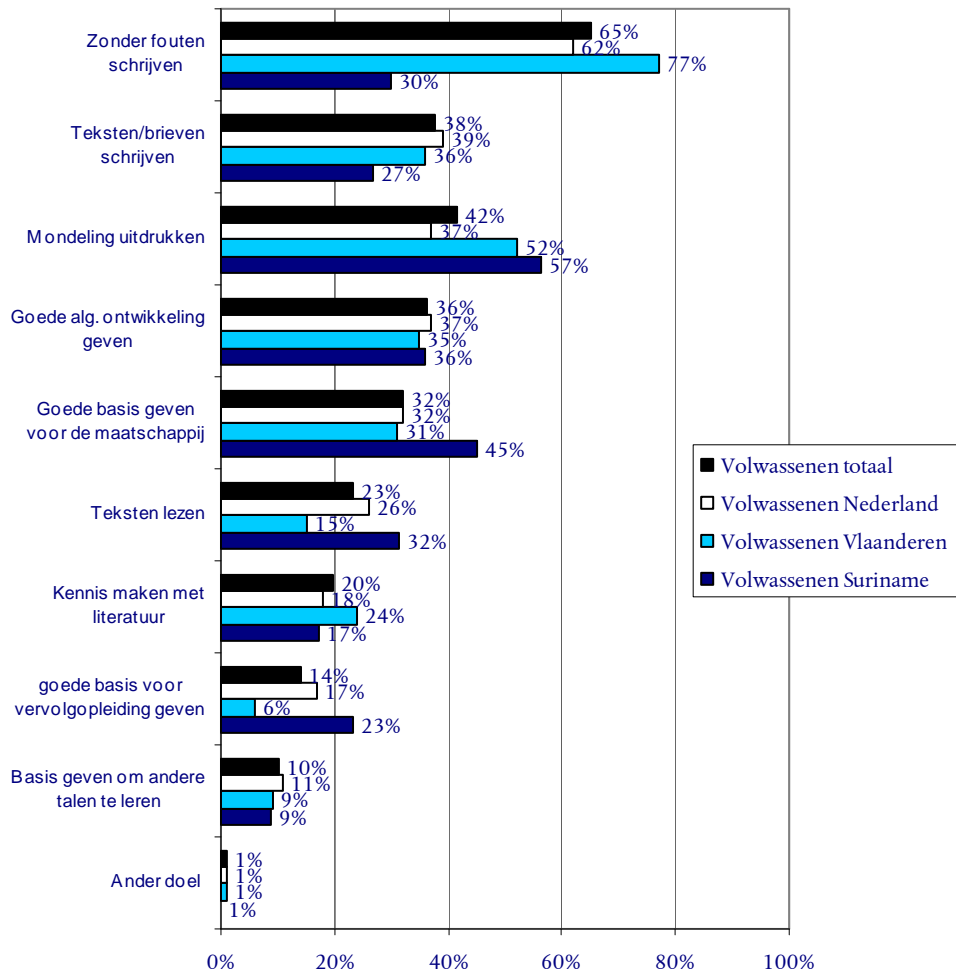
4.15 Doelen van het vak Nederlands

Vraag: Wat zijn volgens u de belangrijkste doelen van het vak Nederlands op de middelbare school? Kunt u de naar uw mening drie belangrijkste doelen aangeven?

Volwassenen

Ongeveer t 65% van de volwassenen vindt foutloos kunnen schrijven een van de belangrijkste doelen van het vak, gevolgd door een ruime 40% die dat vindt van mondeling uitdrukken en bijna 40% die dat vindt van brieven schrijven.

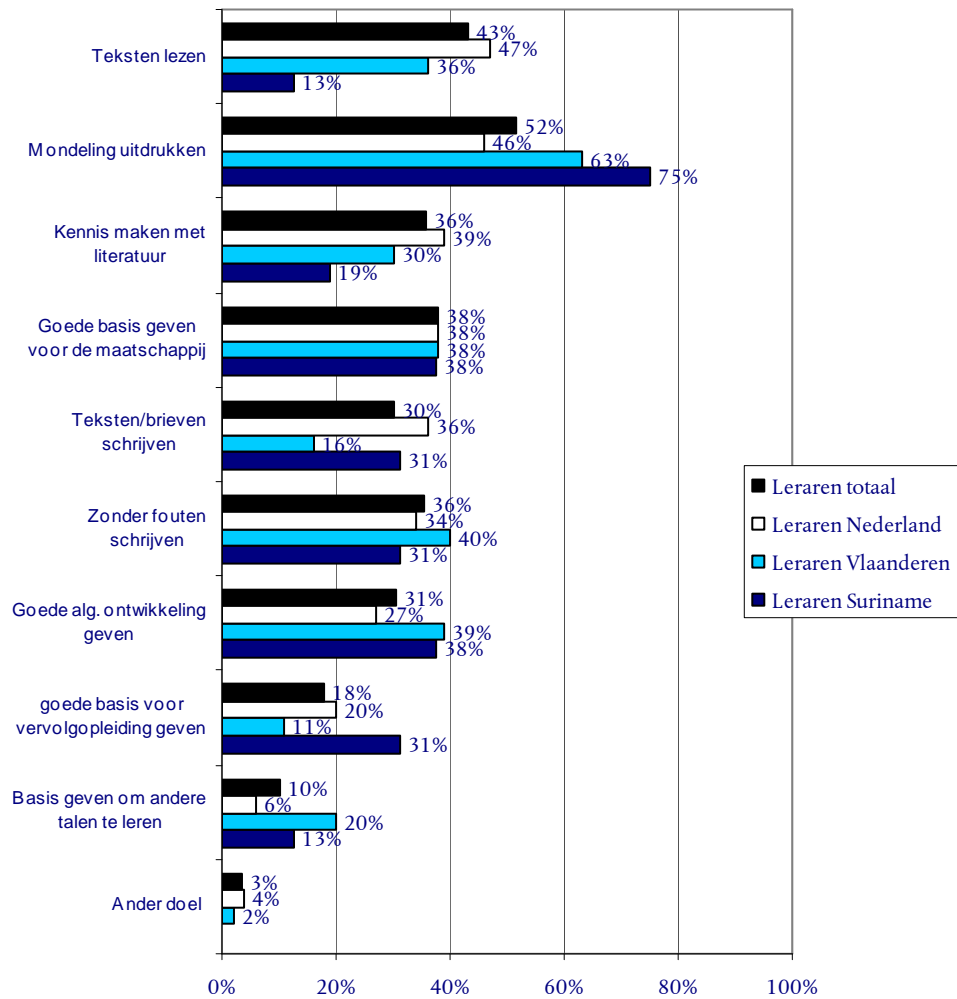
Wat zijn volgens u de belangrijkste doelen van het vak Nederlands?

Leraren

Meer dan 50% van de leraren vindt *mondelinge uitdrucksvaardigheid* een van de belangrijkste doelen van het vak, en 40% vindt van *teksten lezen*.

Wat zijn volgens u de belangrijkste doelen van het vak Nederlands?

4.16 Houding ten opzichte van het onderwijs: nu en in de toekomst

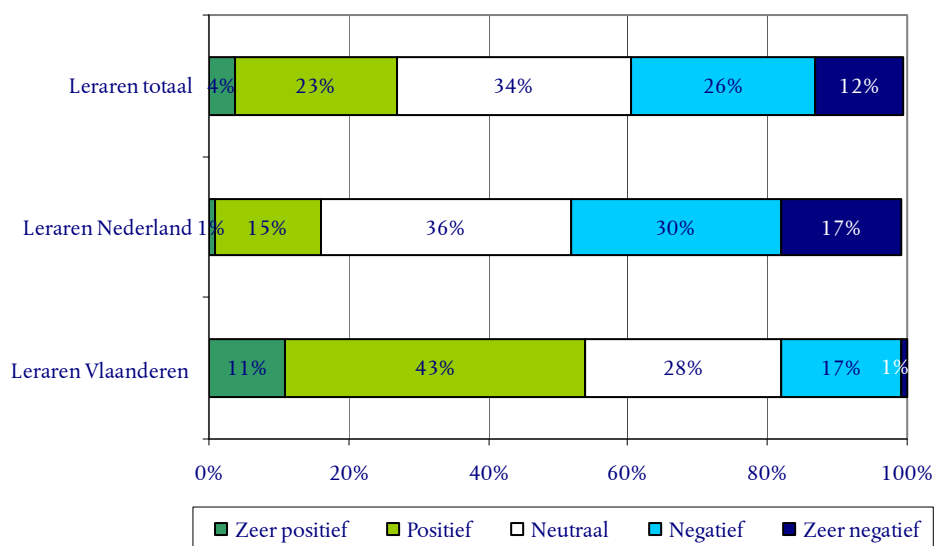
Aan leraren Nederlands uit Nederland en Vlaanderen legden we enkele stellingen voor over de onderwijsvorm die in Nederland 'het nieuwe leren' en in Vlaanderen 'begeleid zelfstandig leren' wordt genoemd. In Suriname is deze onderwijsvorm minder actueel.

Mening omtrent het nieuwe leren

Vraag: Hoe staat u tegenover het nieuwe leren / het begeleid zelfstandig leren?

Leraren in Vlaanderen staan veel positiever tegenover het nieuwe leren/'begeleid zelfstandig leren' dan hun Nederlandse collega's. Bij de Nederlandse leraren zijn er minder positieve geluiden en is er meer kritiek.

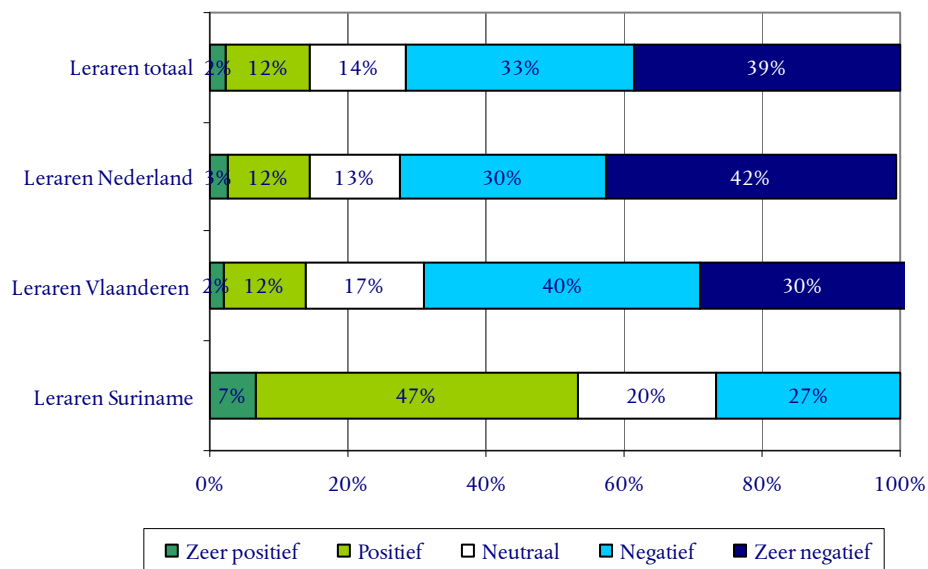
Hoe staat u tegenover het nieuwe leren/het begeleid zelfstandig leren?

Integratie van Nederlands in andere vakken/leergebieden.

Zowel de Nederlandse als de Vlaamse leraren Nederlands zien (met ruim 70%) niet veel in het idee om Nederlands te integreren in andere vakken of leergebieden. Slechts een kleine 15% staat er overwegend positief tegenover. Leraren in Suriname staan daarentegen met een kleine 55% overwegend positief tegenover dit idee.

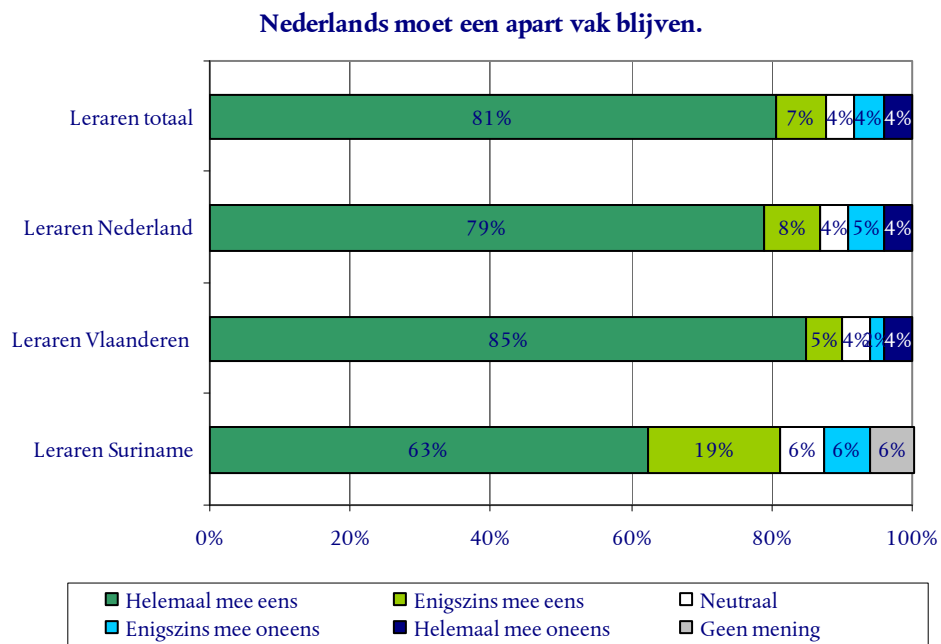
Hoe staat u tegenover het idee om Nederlands te integreren in andere vakken/leergebieden?

Nederlands als apart vak

Stelling: Nederlands moet een apart vak blijven in het voortgezet onderwijs.

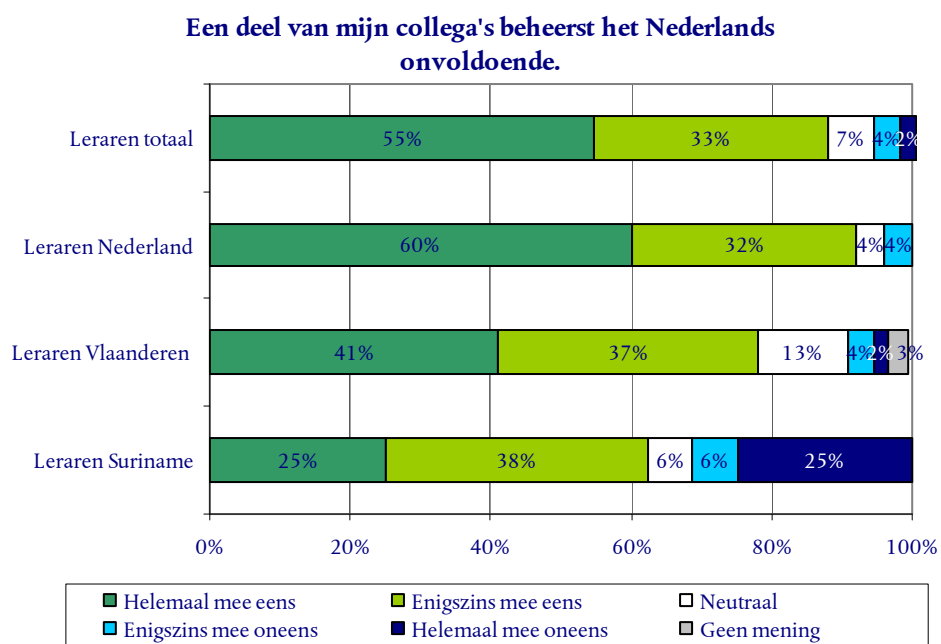
Bijna 90% van de Nederlandse en Vlaamse leerkrachten vindt dat het Nederlands een apart vak moet blijven. Het aantal Surinaamse leraren dat het met de stelling eens is, ligt iets lager.

Beheersen leraren van andere vakken het Nederlands voldoende?

Stelling voorgelegd aan leraren Nederlands: een deel van mijn collega's (die niet het vak Nederlands doceren) beheerst het Nederlands (op onderdelen) onvoldoende en zou wel enige bijscholing behoeven.

Een ruime meerderheid van de leraren (bijna 90%) vindt dat een deel van hun collega's van andere vakken, het Nederlands onvoldoende beheerst en wel enige bijscholing behoeft; 55% is hier zelfs heel stellig over. In Suriname beoordeelt men de collega's trouwens relatief gunstig.

Mag het vak worden opgeheven?

Geen van de leraren is het eens met de stelling 'het vak Nederlands mag worden opgeheven op de middelbare school.'

taals, taal,
communie
catie, lit
n spraak
atuur, ta
erlandse
nds onde

adres
Lange Voorhout 19
Postbus 10595
2501 HN Den Haag
Nederland

telefoon
+ 31 70 346 95 48

fax
+ 31 70 365 98 18

e-mail
info@taalunie.org

internet
www.taalunieversum.org